ಮದಿಪು

2003

27

ಬೊಂತೆಲ್ - ಜಾರ್ದೆ - ಪೆರಾರ್ದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಒಡಿಪುಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ದಿನತ ತುಳು ಅನುವಾದ ಕಮ್ಮಟದ ಉದಿಪನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಡಾ. ಪ್ರಧಾನ ಗುರುದತ್ತ, ಪ್ರೊ. ಹರಂಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ, ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಎಸ್.ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕಾಸರಗೋಡು ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕೊರಿನ **30,000** ರೂ. 'ಕಾಸರಗೋಡು ತುಳು ಉತ್ಸವ ಧತ್ತಿ' ನಿಧಿತ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ನ್ ಕಾಸರಗೋಡು ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀ ಯಂ. ರಾಮಣ್ಣ ರೈ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರೆಗ್ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಮಾರಂಭ. ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಖ್ಯಾತ ಲೇಖಕೆರಾಯಿನ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈಕುಲು, ಶ್ರೀ ಶಿವರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯೆರ್ ಒಟ್ಟುಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕಲ್ಲಡ್ಕಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್, ತುಳುವ ಚಾವಡಿ ದಾಸಕೋಡಿ ಮೊಕುಲೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಆಟಿದ ಆಯಾನೊ ಕೂಟೊಡು ಅಪೆಗ್ **ಬಾಲೆದ** ಓಲಿ ಬೊಕ್ಕ **ಕರ್ಬದ ಬೇಲಿ** ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಕೂಟೊಡು ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮೋಹನದಾಸ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಣ್ಯೆರ್ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

2001

ಮದಿಪು

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003.

ಮುಡಿ - 27
ಬೊಂತೆಲ್ - ಜಾರ್ದೆ - ಪೆರಾರ್ದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
1
ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

1006

Madipu

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture :
Published by Karnataka Tulu Sahitya Academy,
Mangalore - 575 003. : 459389

Chief Editor	:	Dr. Vamana Nandavara
Editor	:	Dr. Palthadi Ramakrishna Achar
Managing Editor	:	S.H. Shivarudrappa
Cover Design	:	Gopadkar
Printed at	:	Manorama Offsets
Pages	:	64
Vol.	:	7 Issue 3
ಬಿಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-

ಎದುರು ಪುಟ

ಉಳ್ಳಾಲೊಡು ಡಿಸೆಂಬರ್‌ಡ್ ನಡತಿನ ಐನನೆದ 'ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಉತ್ಸವ'ದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆದಿ ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕಿಯಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಭಾಗವತೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯ ಮೊಕುಲೆಗ್ ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಪುರಸ್ಕಾರ ಪಟ್ಟುನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಗಣ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಆಸ್ಕರ್ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈಕುಲು, ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ, ಶ್ರೀ ಕೆ. ಜಯರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ದಿನಕರ ಉಳ್ಳಾಲ್, ಶ್ರೀ ಯು.ಟಿ. ಫರೀದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿದನಕುಲು ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎದುರು ಪುಟ ಮಿತ್ತವು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಚಾವಡಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಕೂಟ ಕುಡ್ಲ, ಶ್ರೀ ರಾಮ ಪ್ರಕಾಶನ ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ ಮೊಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ಗ್ರಂಥ ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಶ್ರೀ ಎಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ ಕುಲಾಲ್, ಜಯರಾಮ ಮಲಾರ್, ಶ್ರೀ ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಎಂ. ಭಟ್, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ ನಾಟಕದ ಲೇಖಕಿ ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್ ಹಳೆಯಂಗಡಿ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎದುರು ಪುಟ ನಡುತ್ತವು

ಒಡಿಪುಡು ನಡತ್ತಿನ ತುಳು ಅನುವಾದ ಕಮ್ಮಟದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭೊಡು ಮುಗಿತಲದ ಮದಿಪು ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕುಲಪತಿ ಡಾ. ಬಿ. ಹನುಮಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಕೆ. ಪೈ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಎದುರು ಪುಟ ತಿರ್‌ತ್ತವು

ಇಂಚಿಪ ಉತ್ತರ ದೇಶ ಭಾಷಾ ವಿಶಂತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ತುಳು ಕನ್ನಡದ ಮಾಮಲ್ಲ ಕವಿ ಶ್ರೀ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞ್ಞಣ್ಣ ರೈಕುಲೆನ್ ಆರೆನ ಇಲ್ಲ್ ಕವಿತಾ ಕುಟೀರೊಡು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್‌ದ್ ಸೇಜೆಪಾಲ್ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಪುಂಡಿದುಲಯಿದ ಮದಿಪು

1	ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	4
2	ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರೆ ಪಾತೆರೊ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	5
3	ತುಳು - ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	ಸಂಪಾದಕೆರ್	6
4	ಇಂಚಿಪದ ಪೊಸ ಬೂಕುಲು		10
5	ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಣ್ಮನೇ ವಿಧಿಕ್ಕ್ ಸೇರಾವುನೆಡ್ದ್ ಆಪಿನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನೊಲು		11
6	ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಡು ತ್ರಿಶಂಕು	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ	12
7	ಉಡಲ್ದ ತೂ	ಸಬಿಕು	19
8	ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು	ತೀರ್ಥಪ್ರಿಯ ದಿನು ಬಳಂಜೆ	24
9	ಬೋಂಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆಮಾರಿತನೊ	ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ,	25
10	ಮಾಯಕದ ಮಂತ್ರದೇವತೆ	ರಘುಗುರುಪುರ,	28
11	ಯಾನೆಂಚಿನ ಮಲ್ತೆನೋ ಓ ದೇವೆರೇ!	ನಾಗಿಣಿ	31
12	ಮಾಮಣ್ಣನ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರಿ ಮರ್ಮಯೆ	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್	35
13	ಏರಡ್.. ಏರಡ್	ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	40
14	ಪರತ್ ಊರುಗು ಪೊಸ ಗಾಲಿ	ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ	41
15	ತುಳುವೆರ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರ್	ವಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್	45
16	ಬೋಂಟೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ,	46
17	ಪುದರ್	ಕಾವೂರು ಕೇಶವ ಮೊಯಿಲಿ,	49
18	ನೆನಪುಪ್ಪಡ್	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	51
19	ತೀರ್ಮಾನೊ	ಶಾಲಿನಿ ಬಿ.ಎನ್.,	52
20	ಎಂಕ್ಲೆ ಊರ್ದ ಮಾಭಾರತ	ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ.	56
21	ಮಣ್ಣ್‌ದ ರುಣೊ, ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು	ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ	57
22	ಪನಿ ಕಬಿತೆಲು	ತೀರ್ಥಪ್ರಿಯ ದಿನು ಬಳಂಜೆ	58
23	ಅಗ್ಗಿಸೂ	ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ ಮಾರಿಪಲ್ಪ	58
24	ಮೋಕೆದ ಗುರುವಗ್...	ಡಿ. ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ	59
25	ಕೆಲಸೊನ್ ಪಿಂದೊನ್ಲಾ	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	61
26	ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು		62
27	ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು		63
28	ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ		64

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ ಮದಿಪು

ಏಿತ್ ಪೊರ್ಲುದ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಾರ ಎಸಳ್‌ದ ತಾಮರೆ ಇಂಚ ತುಳು ಭಾಷೆ
ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಅಭಿಮಾನೊಡು ಪುಗರಿನ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆಂದ್ ಪಂಡೊಂ
ಕಾಸರಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಸೇರೊಡುಂದು ಏರೆಡ್ದ್ ಇನಿಮುಟ್ಟಲಾ ಆಸೆ ಅಂಗಲಪ
ದೀವೊಂದು ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಗಡಿನಾಡ್‌ದ ಕಿಡಿಯಾಯಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಚಿಂತ
ನಡಪಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈಕ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಗುರ್ತ ಪರಿಚಯ ಈ 27
ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಷ ಆವೊಂದುಂಡು. ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ಡ
ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್‌ನ ಒಟ್ಟುಗು ಆರೆನ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ಪಾತೆರಕ
ನಡಪಾದ್ ಮಲ್ತಿನ ಬರವುಲಾ ಮುಲ್ಪ ಉಂಡು.

ಅವ್ವೆ ದಿನ ಕಯ್ಯಾರದಾರೆನ ಹಿರಿತನೊಟು, ಕಾಸರಗೋಡು ತುಳು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್ಲು, ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಣ್ಯೆರೆ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿ
ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಉತ್ಸವ ಸಮಿತಿದಕುಲು ಕೊರಿನ ರೂ.30,000-00 ದ
ನಿಧಿನ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಅಯ್ಕ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಕಾರ್ಯ-ಕಜ್ಜೊಲೆನ ನಡಪಾ
ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ವಹಿಸೊಂದಿನ ಶ್ರೀ ರಾಮಣ್ಣ ರೈಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಆ ಸಮಿತಿದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್‌ಲ
ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಇನಿದಾನಿಗ್ ಯಾನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆ
ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸದ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಜಿಂಜಿಂಡ ಈ ಒಂಜಿ ವರ್ಷೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ
ಮಾತ ಕಾರ್ಯ - ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕದ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು, ಅಂಚನೇ ಈ ಮದಿ
ಸಂಚಿಕೆಗ್ ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಯಿನ ಸಾಯ-ಸಕಾಯ ಕೊರ್ತರ್ ಪಣ್ಪಿನವು `ಏಪಗ್‌ಲ
ಮರಪಂದಿನವು. ಉಂದುವೆ ಬರ್ಪಿ ಫೆಬ್ರವರಿ 16ಕ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಭಾರತೊದ ಸಂವಿಧಾನ
8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಬೊಕ್ಕ ಈ ಭಾಷೆಗ್ ಒಂಜಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮನ್ನಣೆ ಒದಗಿಸಾದ್ ಕೊರ್ಪು
ಕೆಲಸೊಗು ನಿಕುಲು ಮಾತೆರೆನಲಾ ಬೆರಿಸಾಯ ಬಯಕೊಂದುಲ್ಲೆ. ಆನಿ ಒಂಜಿ ದಿನತ
ಸಂಬಂಧವಾಯಿನ ಸಮಾವೇಶ ಡೆಲ್ಲಿ ತುಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಮುಂದಾಳುತನೊಟು ನಡಪ
ಉಂಡು. ಉಂದು ಬಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್. ಜಗತ್ತ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಲೆದ
ಉಪ್ಪುನ ಸರ್ವ ತುಳುವೆರೆನ ಕೆಲಸ. ಈ ಕೆಲಸೊಗು ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ತನು-ಮನ-ಧ
ಸಾಯ-ಸಕಾಯ ಅಗತ್ಯವಾದುಂಡು.

✍ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರೆ ಪಾತೆರೊ

ಮದಿಪು 27ನೇ ಸಂಚಿ ನಿಕುಲೆ ಕೈಟುಂಡು. ಈ ಸರ್ತಿ ತುಳು-ಕನ್ನಡೊದ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈಕುಲೆನ್ ಭೇಟಿಯಾದ್ ತುಳುತ ಬಗೆಟ್ ಆರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ ತೆರಿಯೊಂದು ಸಂಚಿಡ್ ಆರೆನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತ್‌ದೊ. ತುಳು-ಕನ್ನಡ, ಸಂಸ್ಕೃತ-ಮಲೆಯಾಳ ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಉದಿಪನ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಮರ್ತ್ಯೊ ಪಡೆಯಿನ ಕಯ್ಯಾರದಾರೆಗ್ ಇಂಚಿಪ 'ಉತ್ತರದೇಶಂ ವಿಂಶತಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುಗರ್ತೆದ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ಂಡ್. ಆರೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಆರ್ ಸುರುಕು ಕಾರ್ ದೀತಿನೆ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮೊದ ಕಳಕ್. ಅಯಿಕಾದೆ ಆರೆಗ್ ಈ ಸಮ್ಮಾನೊಂದು ಪನೊಲಿ.

ಕಯ್ಯಾರದಾರೆಡ ಪಾತೆರ್ನಗ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಆರ್ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಲೆನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಬಯಕೆಲೆನ್ ಪಂಡೆರ್. ಸುರುತ ಐನನೇ ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟ ಬೋಡಿತಿನಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ಪಾಟ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿಲೆಕಾವೊಡುಂದು ಆರೆನ ಒಂಜಿ ಆಸೆ. ಈ ಆಸೆ ಈಡೇರೊಡೂಂದಾಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಸರಕಾರೊದ ಮಾನ್ಯತೆ ತಿಕ್ಕೊಡೂಂದಾಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪುದರ್ ಸಂವಿದಾನೊದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸೇರೊಡು.

ನೆಕ್ಕಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳುವೆರೆನ, ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ, ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆವೊಂದು ಈ ವಿಚಾರೊಡು ಅಕಾಡೆಮಿ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಂದುಂಡು, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ತುಳುವೆರೆನ ಈ ಬೇಡಿಕೆನ್ ಶಿಫಾರಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರೊಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರ್ತ್ಂಡು. ಫೆಬ್ರವರಿ 16ನಾನಿ ಡೆಲ್ಲಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ದ್ ತುಳುತ ಮಾನ್ಯತೆಗಾದ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರೊನು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೊಡೂಂದು ನಿರ್ದಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ಡೆಲ್ಲಿಡಿತ್ತಿ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ನೆಕ್ಕ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಯರೆಗ್ ತಯಾರಾದುಲ್ಲೆರ್. ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದೊಡು ಈ ಬಾರಿ ಸಮಯೊಡ್ದಿಂಚಿದ ಬಯಕೆ ಈಡೇರುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕುಲೆ ನಂಬಿಕೆ.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಸಂಚಿ ಕತೆಕುಲೆನ ಕೋಪೆ, ತುಳು ಕತೆಗಾರೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಕುಲೆನ್ ಮುಡೆದ್ ನಿಕುಲೆ ದುಂಬು ದೀತೆರ್. ಬಜೀ ಕತೆನೇ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆನ್ಲಾ ಸೇರದೊ. ಮದಿಪು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಬರೊಡು. ನಿಕುಲೆನ ದಿಂಜಿ ಉಡಲ್ದ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಬೋಡು ಕುಡಲ.

✍ **ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್**

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ತುಳು - ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ

ತುಳು-ಕನ್ನಡೊದ ಮಲ್ಲ ಕವಿ, ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ
ಗಾಂಧಿರೆನ ಅಪ್ಪಟ ಅನುಯಾಯಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಗುರು, ಪುದರ್ ಪಡೆ
ಕೃಷಿಕೆ, ಸಮಾಜ ಸೇವಕೆ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ದುಗ್ಗಪ್ಪ ರೈ ಬೊಕ್ಕ ದೆಯ್ಯಕ್ಕೆಗ್
ಆದ್ 1915ನೇ ಇಸವಿದ ಜೂನ್ 8ನಾನಿ ಆರ್ ಕಾಸರಗೋಡುದ ಕಯ್ಯಾರಡ್ ಪುಟ್ಟ
ಸಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋದು ಕಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿಯೇ ಅಪರೂಪವಾದಿತ್ತಿನ ಆ ಪೊತು
ಆರ್‌ಬಿ.ಎ., ಎಂ.ಎ., ಡಿಗ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್, ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ಲಾ ಕನ್ನಡೊಡ್ಲಾ ವಿದ್ವಾ
ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ಕುಲ್ಲುದು ಎಡ್ಡೆ ಮಾರ್ಕ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಸಾಯೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಶಿ
ತರಬೇತಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯೆರ್, ಪೆರಡಾಲ ನವಜೀವನ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಮಾಸ್ಟ್ರಾದ್ ಕೆ
ಮಲ್ತ್‌ದ್ 1969ಡ್ ಆ ಕಳಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕನ್ನಡೊದ ಎಡ್ಡೆ ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿಯಾದ್ ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ದಿಂಜ ಬೂಕುಲು ಉಲ
ಶ್ರೀಮುಖ, ಐಕ್ಯಗಾನ, ಪುನರ್ನವ, ಚೇತನ, ಮಕ್ಕಳ ಪದ್ಯಮಂಜರಿ, ಶತಮಾನದ ಗ
ಕೊರಗ ಗಂಧವತಿ-ಇಂಚ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಆರ್ ಐನ್ ಉಪನಿಷತ್ತ್‌ಲ
ಪದ್ಯ ರೂಪೊಡು 'ಪಂಚಮಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ಡ್ ಕನ್ನಡೊಗು ಕನತೆರ್, ಮಲೆಯಾಳದ ಮ
ಸಾಹಿತಿ ಕುಮಾರನ್ ಆಶನ್‌ನ ಮೂಜಿ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತೆ
ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಲೆಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರಂ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿ
ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತ್‌ಂಡ್, ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಆರೆನ ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಕೋ
ರತ್ನರಾಶಿ, ಪರಶುರಾಮ, ಎ.ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಕನ್ನಡ ಶಕ್ತಿ, ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಉಂ
ಮಾತ ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆದ ಬೂಕುಲು. ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು
ಆರ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನ ಕತೆಗಳು, ಅನ್ನದೇವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಕತೆಗ
ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಕಥಾ ಸಂಕಲನೊಲು, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ, ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸ್ಮ
ಕೃತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು, ಮಹಾಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಉಂ
ಮಾತ ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂತೊಲು.

ಆರ್ 'ವಿರಾಗಿನಿ' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ದುಡಿತವೇ ನನ್ನ ದೇವರು ಪನ್ಪಿ ಆತ್ಮ ಚರಿ
ಬರೆತೆರ್. ನವೋದಯ ವಾಚನ ಮಾಲೆ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿನೆಡ್ದ್ ಏಳ್ನೆ ಮುಟ್ಟದ ಪಾಠ ಪುಸ್ತ
ಬರೆತೆರ್. ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ನಾಲ್ ಸಂಚಿಡ್ ಬುಡು
ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕನ್ನಡ ಅರ್ಥಕೋಶ ತಯಾರಿದ ಕೆಲಸೊಡುಲಾ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್.

1997ಡ್ ಕುಡಲಡ್ ನಡತಿನ 66ನೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಅರೆಗ್ ದೇಶೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಟಿಡ್ ಸಮ್ಮಾನೊಲು ನಡತ್‌ಂ
ಶಿಕ್ಷಣೊದ ಕಳಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನೆಗಾದ್ ಅರೆಗ್ 1969ಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಂ
1970ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ 1985 ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶ

1990 ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ - ಉಂದು ಆರ್ ಪಡೆಯಿನ ಮಲ್ಲ ಮರ್ಯಾದಿದ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು. ಆರ್ ಬರೆತಿನ ಪುನರ್ನವ ಬೊಕ್ಕ ರತ್ನರಾಶಿ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಮೈಸೂರು ಸರಕಾರೊದ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆದ ಬಹುಮಾನ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲ್ಕಿಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಆರ್ ಸಮ್ಮಾನ ಪಡೆಯೆರ್.

ಕಯ್ಯಾರದಾರ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊ ಮುಟ್ಟ ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಿಯಾದ್ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್, ಗಾಂಧೀಜಿನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತೆರ್. 'ಭಾರತ ಬುಡ್ದು ಪೋಲೆ' ಚಳುವಳಿಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಸಾಕ್ಷರತಾ ಆಂದೋಲನೊಡು ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್, ಬದಿಯಡ್ಕದ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಲ್ತೆರ್, ಹಳ್ಳಿ-ಹಳ್ಳಿಗ್ ಮಾರ್ಗ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಶಾಲೆಲೆನ್ ತನ್ನ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪಯೆರ್. ರಡ್ಡ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಯೆರ್. ಆರೆನ ಈ ಕೆಲಸೊಡ್ದಾದ್ ಬದಿಯಡ್ಕ ಪಂಚಾಯತ್ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯೊಡೇ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಚಾಯತ್ ಪನ್ಪಿ ಪುರ್ಗತೆ ಸರಕಾರೊಡ್ದು ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಕಾಸರಗೋಡುಡು ಐನ್ ಸರ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊ ನಡಪಾಯೆರ್. ಆರ್ ಕ್ಷೇತ್ರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲಾ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆದ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ ಯೂನಿಯನ್‌ದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡುದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ಪಾಠ ಪಟ್ಟಿ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಕೊರಗ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಗಡಿನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಕುಡಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್, ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್, ಕೇರಳದ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನಾರ್ ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ಆರೆಗ್ 'ಉತ್ತರದೇಶಂ' ವಿಂಶತಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಕವಿ ಕಯ್ಯಾರದಾರೆನ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ 'ತುಳು' ಆಂಡ ಆರ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನ ಬೂಕುಲು ಬಾರಿ ಕಡಿಮೆ. ಬಜೀ ರಡ್ಡ್ ಮಾತ್ರ. ಒಂಜಿ ಕಬಿತೆಲೆನ ಕೋಪೆ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ. 1994ಡ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕುಡ ಒಂಜಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮದಪಿಯರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಡ್ 1996ಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ ತುಳುಟು ಎಚ್ಚ ಬೂಕು ಬರೆತ್‌ಜೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಕಾರಣೊಡ್ದಾವರ ಆರೆಗ್ ತುಳುತ ಅಭಿಮಾನ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಯೆರೆಗಾಪುಜಿ.

"ಕನ್ನಡಾಂತರ್ಗತಂ ತುಳುನಾಡು ನನ್ನದಿದು। ಭಾರತಾಂತರ್ಗತಂ ಕನ್ನಡದ ಬದುಕು" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪಂಡೊನೆದೆರ್. ಕಾಸರಗೋಡು , ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಉಡುಪಿ ಸೇರ್ದ್ ಒಂಜಿ ತುಳುರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಆವೊಡುಂದು ಆರೆಗ್ ಮನಸಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 1930ಡ್ ಸರಕಾರ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆಗಾದ್ ಕಲ್ಕತ್ತಡ್ ಒಂಜಿ ಸಭೆ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಸಬೆಟ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾದ್ ಜಿನರಾಜ ಹೆಗ್ಡೆರ್ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಶಿರೋಮಣಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ

ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ ಈ ವಾದೋಗು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಚಳುವಳಿ ನಡತ್ಂಡ್, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರೆನ ಅಣ್ಣೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತೆರ್ ಈ ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದಿತ್ತೆರ್ ಸುರುಕು ನಂಕ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ತಿಕ್ಕಡ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಮ ತುಳು ಜಿಲ್ಲೆ ಕೇನ್ಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಮಿತಿದಕುಲು ನಿರ್ಣಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಗಾದ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತೆರ್ 1956ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್, ಆಂಡದಾನೆ ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ನೆಲೆ ಕಾಸರಗೋಡು ಕೇರಳಗ್ ಪೋಂಡು, ತುಳು ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇಡಿಕೆ ಆಡೆಗೇ ಒರಿಂಡ್. ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರೆ ಇನಿಕ್ಲಾ ಕಾಸರಗೋಡು ಕನ್ನಡನಾಡುಂದೇ ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಕಾಸರಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಸೇರುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆಡೇ ಆರ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಆರೆನ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆ "ದುಡಿತವೇ ನನ್ನ ದೇವರು"ಬೂಕುಡು ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಹೋರಾಟೊದ ಪೂರ್ತಿ ಕತೆನೇ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಆರ್ ತುಳು ಕಬಿತೆ ಸುರುಕು ಬರೆತಿನಿ1930ಡ್ ಅವ್ವೇ ವರ್ಸೊ ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ'ಕಾನಿಗೆ'ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆಯಾಂಡ್, ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳವಳಿ, ತುಳು ಚಳವಳಿ ಜೋರಾದ್ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್, ಕಿಲ್ಲೆ, ಪಣಿಯಾಡಿ, ಪೊಳಲಿದಾರ್, ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ ಮುಕುಲು ಮಾತ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆದ ಪುದರ್ಡ್ ಬೂಕು ಬರೆಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರೆನ ಜವ್ವನೊದ ಪೊರ್ತು ಆರೆಗ್ಲಾ ಉಮೇದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್ 1930-40ದ ಮಧ್ಯೊಡು ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ಲಾ ಕೆಲವು ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್ ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತೊದೆ ಮಾಸ್ಟ್ರಾದಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಆರೆನ ಕೆಲಸ ಅವ್ವೇ ಬಾಸೆಡ್ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಕಾಸರಗೋಡು ಕರ್ನಾಟಕೊಗು ಸೇರೋಡು ಪನ್ಪುನವೇ ಆರೆ ಬದ್ಕ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಉದ್ದೇಶ ಆದಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಆರೆನ್ ಮನಸ್ ಕನ್ನಡೊದಂಚಿ ಒಯ್ತ್ಂಡ್ ಆಂಡಲಾ 'ಪೆದ್ಯಪ್ಪೆರುಣೊ'ಕ್ಕಾದ್ ಒಂಜಿ ಬೂಕಾಂಡಲಾ ಬರೆವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರ್ 'ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ' ಬೂಕು ಬೊಳ್ಪುಗು ಕನತೆರ್.

1997ಡ್ ಕುಡಲಡ್ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡತ್ಂಡ್, ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ ಆರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಭಾಷಣೊಡು ತುಳುನು ಬುಡ್ದು ಪಾಡ್ದಿಜೆರ್, ತುಳುತ ಸ್ಥಾನ ಮಾನೊದ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ ಇಂಚ ಪನ್ತೆರ್, "ಚರಿತ್ರೆದ ಪಿರ್ಕಾರೊಡು ಉಡುಪಿ, ಕುಡಲ, ಕಾಸರಗೋಡು ಉಂದು ಮೂಜಿ ಸೇರ್ನ ಜಾಗೆ (ಇತ್ತೆದ ಮೂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆ-ದುಂಬುದ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ) "ತುಳುನಾಡು ವಿಜಯನಗರೊದ ಅರಸು ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ ತುಳುವಂಶೊದಾಯೆ ಪನ್ಪಿ ದಾಖಲೆ ಉಂಡು, ಅಂಚತೂಂಡ ತುಳು ನಾಡ್ದ ಉದ್ದಗೆಲೊ ಬಾರಿದೂರೊ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಕೆಳದಿ ನೃಪ ವಿಜಯ ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯೊಡು ತುಳು ನಾಡ್ದ ಪುದರುಂಡು, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಶೋಧಕೆ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆ ಕಾಲ್ಡ್‌ವೆಲ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ" ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಡ್ದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಕಿದ ಮಾತ ಭಾಷೆಲೆಡ್ದ್‌ಲಾ ತುಳು ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಗರ್ದೆ, ಈ ನಾಡ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾರಿ ಮೋಕೆ ಉಂಡು, ಎಂ.ಎಸ್.ಕಾಮತೆರ್ "ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿ ನೀ ಧನ್ಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಬಿತೆ ಮುಡೆಯೆರ್, "ತುಳುವ ನಾಡೊಳು ಹೊಳಲು

ಮೆರೆವುದು ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಕಳ" ಪನ್ಪಿನ ನಾಡೊಳು ಹೊಳಲು ಮೆರೆವುದು ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಕಳ ಪನ್ಪಿನ ಪಂಜೆ ದಾರೆನ ಪದೊ, "ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿದ್ದರೆ ತೌಳವ ಮಾತೆಯೇ ಮರಳಿ ನಿನ್ನುದರದಲಿ ಜನಿಸುವಂತೆ ಹರಸು" ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಮುಕುಲು ಮಾತಾ ಕನ್ನಡೊದ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬರವಣಿಗೆದಕುಲು, ಮುಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಾಲ್ಲ ಭಾಷೆ ಕೊಂಕಣಿಯಾಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್ದ ಮಿತ್ತ್ ಅಕುಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಅಭಿಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ .ಮುಲ್ಪದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿನ ಕನ್ನಡೊಂದ ಕವಿಕುಲಾಯಿನ ರತ್ನಾಕರವರ್ಣಿ, ಮುದ್ದಣೆ, ಪಾರ್ತಿಸುಬ್ಬೆ ಮಾತ ತುಳು ಭಾಷೆದದಕುಲು. ಮುಲ್ಪದ ದಿಂಜ ಜನ ಕನ್ನಡ ಲೇಖಕೆರೆನ ಪೆದ್ಯಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಆಂಡ ಸಾಂಕನೊದ ಅಪ್ಪೆ ಕನ್ನಡಾಂಬೆ. ಇಂಚ ಈ ರಡ್ಡ್ ಅಪ್ಪೆಡಿಕುಲೆನ ರುಣೊಲಾ ಅಕುಲೆಗಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪ್ರಾಕ್‌ದಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪದಕುಲುಲಾ ಅಕುಲೆನ ದುಂಬುದಕುಲೆ, ಸಾದಿಡೆನೇ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕನ್ನಡೊ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಬಾಯಾರ್ ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರೆನಸಾದಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮರಾಠಿ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆದ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ತುಳುಟು ರಾಮಾಯಣ ಬರೆಯೆರ್. ಮಲೆಯಾಳ ಅಪ್ಪೆಬಾಸೆದ ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರೆರ್ ತುಳುಟು ಕಬಿತೆ, ನಾಟಕ ಬರೆಯೆರ್, ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ರ್, ಶಂಕರ ಭಟ್ರ್, ಕನ್ನಡೊದಕುಲಾಂಡಲಾ ತುಳುಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್, ಸುಮಾರ್ ನಾಲ್ನೂದುವರ್ಸೊಗು ದುಂಬುದ ವಿಷ್ಣುತುಂಗ ಪನ್ಪಿ ಕವಿನ ಶ್ರೀ ಭಾಗವತೊ ಇತ್ತೆ ಬೊಳ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್, ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡೇ ತುಳು ಬಾಸೆ ಆತ್ ಮಿತ್ತ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆದಿಪ್ಪೊಡಾಂಡ ಅಯಿಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ತುಳುತ ಬುಳೆಚಿಲ್ ದಿಂಜ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. (ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ತುಳು ಲಿಪಿಟ್ ಬರೆಯಿನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊದ ಮಹಾಭಾರತೊ, ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ, ಕಾವೇರಿ ಪನ್ಪಿ ಓಲೆದ ಗ್ರಂತೊಲೆನ್ನಾ ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯೆರ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್, ಅವು ಕನ್ನಡೊಗು ಲಿಪ್ಯಂತರ ಆತ್‌ಂಡ್) ವಿಜಯ ನಗರೊದ ಕೆಳದಿ ಸಂಸ್ಥಾನೊದ ಇಕ್ಕೇರಿದ ಕನ್ನಡೊದ ಅರಸುಲೆನ ಕೈಕ್ ತುಳುನಾಡ್ ತಿಕ್ಕಿ ಪೊರ್ತುಗು ಮುಲ್ಪದ ಆಡಳಿತ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡೊ ಆಂಡ್, ಜನೊಕುಲೆನ ಪಾತೆರೊದ ಬಾಸೆ ತುಳು ಆದೇ ಒರಿಂಡ್, ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯ ರಚನೆ ಆವೊಡೂಂದು ನೆಹರೂ ವರದಿ ಬತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಗು ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್, ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ, ನಾರಾರಯಣ ಕಿಲ್ಲೆ, ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಶ್ರಯ್ಯೆ-ಇಂಚ ಕೆಲವು ಜನ ತುಳು ಚಳವಳಿ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಆಂಡ್, ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಲು ಸುರು ಆಯೊ, ತುಳುನಾಟಕ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಕಬಿತೆಲು ಸೃಷ್ಟಿ ಆಯೆರೆಗ್ ಸುರುಆಂಡ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೀತಿ, ಅಭಿಮಾನೊ ಉಂಡು, ಅವು ಕನ್ನಡೊದ ವಿರೋಧವಾದ್ ಅತ್ತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ 1994ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊ ಉಡುಪಿದ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಆಜಿಸಂಚಿಡ್ ತುಳುನಿಘಂಟು ಕನತಿನ ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಕೆಲಸೊ, ನಿಘಂಟು ಬರೊಡಾಂಡ ಆಯಿಕ್ 18 ವರ್ಸೊ ತಾಗ್‌ಂಡ್, ನಿಘಂಟು ರಚನಾ ಚರಿತ್ರೆಡೇ ಉಂದು ಒಂಜಿ ದಾಖಲೆ, ನನ ಭಾರತೊದ ಸಂವಿಧಾನೊದ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ತುಳುನು ಸೇರವುನ ಒಂಜಿ ಕೆಲಸೊ

ಆವೊಡು (ಆ ಕೆಲಸೊ ಇತ್ತೆ ಬಿರ್ಸ್‌ಡ್ ಸಾಗೊಂದುಂಡು) "ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್‌ರ ಅಭಿಮಾನೊನು ಕಯ್ಯಾರ್‌ದಾರ್ ಇಂಚ ತೋಜದ್ ಕೊರ್ತೆರ್" ತುಳು ಬಾಸೆ ಒರಿಯೊಡು ನನಲಾತ್ ಬುಳೆವೊಡು, ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೆ-ಎಡ್ಡೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಉದಿಪನ ಆವೊಡು, ಆಯಿಕಾದ ಐನ್ನೇ(5) ಕ್ಲಾಸ್ ಮುಟ್ಟಾಂಡಲಾ ಸಾಲೆಡ್ ತುಳುಟೇ ಪಾಟ ಕಲ್ಪವೊಡು, ತುಳುವೆರ ಕೃಷಿಕೆರ್, ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿದಕುಲು, "ಅನ್ನಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ವ್ಯಜಾನಾತ್" ಉನ್ಪುಕೊರ್ಪಿನ ಕಸುಬ ಕಂಡೊದ ಬೆನ್ನಿ. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಕುಲು ಏಪಲಾ ತಿರ್ತಜನೊಕುಲಾಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ಅಂಚಾದ್ ತುಳುವೆರ್, ಕೃಷಿಕರ್ಮೊದಕುಲು ಶೂದ್ರೆ ರತ್ತ್. ಕಸುಬುಡು ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಕುಲು ಸಾಲೆಡ್ ತುಳು ಮಾಧ್ಯಮೊಗು ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಡು ತುಳುಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನ ಜನೊಕುಲುಪ್ಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ತುಳುಜಿಲ್ಲೆಂದ್ ಒಂಜಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ತುಳುಕು ಲಿಪಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಮಲೆಯಾಳೊಗ್ಲಾ ತುಳುಕ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಲಿಪಿಯಾಂಡ್, ಕೆಲವು ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಒಂಜೇ ಲಿಪಿ ಉಪ್ಪುನ ತಪ್ಪತ್ತ್, ತೆಲುಗುಗ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡೊಗ್ಲಾ ಇತ್ತೆಲಾ ಒಂಜೇ ಲಿಪಿ ಉಂಡು, ಬಡೆಕಾಯಿ ಭಾರತೊದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಮಾತ ದೇವನಾಗರಿ ಲಿಪಿ ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಕು ಲಿಪಿ ಇಜ್ಜಿ, ಅಂಚಾದ್ ಅವು ಪಿರ ಒರಿಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊ ಸರಿ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ತುಳು ಲಿಪಿನ್‌ಪಿರ ಊರ್ಜಿತೊಗು ಕನಪುನ ಬಂಜೊದ ಕೆಲಸೊ, ಇತ್ತೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಕನ್ನಡೊದ ಲಿಪಿನೇ ಬಳಸವೊನೆಡ್ದ್ ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಆಪುಜಿ, "ಉಂದು ಕಯ್ಯಾರ್ ದಾರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ತುಳು ನಾಡ್ದ ಮಲ್ಲ ಕವಿ-ಸಾಹಿತಿ ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣರೈಕುಲು ನನಲಾತ್ ವರ್ಸೊ ಆರೋಗ್ಯವಂತೆ ಆದ್‌ಬದ್‌ಕಡ್. ಆರೆನ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೆನ್ನಿಸಾಗೊಂದುಪ್ಪಡ್ ಆರೆನ ಕನ ಪೂರ ಸಾಂಚ ಆವಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆನ ಎಡ್ಡೆಪುದ ಬಯಕೆ.

✍ **ಸಂಪಾದಕೆರ್**

ಇಂಚಿಪದ ಪೊಸ ಬೂಕುಲು

1. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ - 2002 ಕರಜನ (ತುಳು ಗದ್ಯ), ನವೀನ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್
ಮಾಟುಂಗಾ (ಪ.) ಮುಂಬಯಿ ಬಿಲೆ : **40-00** ಪುಟ **81**

2. ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ - 2002 ಬೊಜ್ಜ (ತುಳು ನಾಟಕ)
ನವೀನ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್ ಮುಂಬಯಿ ಬಿಲೆ : **35-00** ಪುಟ : **106**

3. ಅಂಡಾಲ ಗಂಗಾಧರ ಶೆಟ್ಟಿ - 2002, ಕಬಿತೆ ಅರಳುನ ಪೊರ್ಲು (ತುಳು ಕಬಿತೆ)
ಕರಾವಳಿ ಕಲರ್ ಕಾರ್ಟನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಮಂಗಳೂರು ಬಿಲೆ : **30-00** ಪುಟ : **55**

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಣ್ಮನೇ ವಿಧಿಕ್ಕ್ ಸೇರಾವುನೆಡ್ದ್ ಆಪಿನ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನೊಲು

1. ತುಳುಭಾಷೆ,ಸಾಹಿತ್ಯ,ಕಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು.
2. ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ವಿದ್ಯೆಕಲ್ಪಾವುನ (ಉರ್ದು ಶಾಲೆಲೆದ ನಮೂನೆಡ್)ಶಾಲೆಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ಪೆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ದು ಆಯ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಅನುದಾನೊನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೊರೊಡು. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣೊಡು ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆಡ್ ಕಲ್ಪಾಂಡ ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ತಾಗುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಿಕ್ಷಣ ತಜ್ಞೆರ್ ಪಣ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರ್‌ಂಡ ಏತ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಡುಂದು ನಮ ತೆರಿಯೊಲಿ -ತುಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಹಕ್ಕ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಣ್ಮನೇ ಅನುಬಂಧೊಡು ಸೇರ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ತಿಕ್ಕುಂಡು.
3. ಆಕಾಶವಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ದೂರದರ್ಶನೊಡು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಹೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ಕೃಷಿಕೆರೆಗ್ ಅಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಸಲಹೆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಸುದ್ದಿಲೆನ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಕೊರೊಡುಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕುಂಡು.
4. ವಿಧಾನ ಸಭೆ ಬೊಕ್ಕ ಲೋಕ ಸಭೆಕ್ಲೆಡ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಂಡ ಆವೆನ್ ಹಿಂದಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಗ್ ಭಾಷಾಂತರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ಉಂಡು.
5. ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿನ್ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ಲಾ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪಟ್ಪೊಡು.
6. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ಐ.ಎ.ಎಸ್., ಐ.ಪಿ.ಎಸ್.ಐ.ಎಫ್.ಎಸ್. ಇಂಚಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಲೆಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಲೆಗ್ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಡು.
7. ತುಳು ಮಾತ್ರ ಭಾಷೆದಕುಲು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜ್‌ಲೆನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಅನುಮತಿ ಕೊರೊಡು.
8. ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳುಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಕಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕುಂಡು.
9. ಪಂಚದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ, ಪ್ರಾಚೀನವಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಮಸ್ತ್ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಇತ್ತಿನ ತುಳು ಭಾಷೆ ಭಾರತೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಾಷೆಲೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆದ್ ಬಾಕಿ ಭಾಷೆಲೆ ಒಟ್ಟುಡು ಸಹಸಂಬಂಧ ಪಡೆಪುನ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಡು ತ್ರಿಶಂಕು

ಯಾನಿತ್ತೆ ಪಣಿಯೆರೆ ಪಿದಡ್ಡಿನಂಚಿನ ವಿಷಯೊ ನಮ ನಮವೇ ಆಯಿನವಾಂಡಲಾ ನಿಕುಲು ನಂಬುವರೆನ್ಪಿನ ಕಾತ್ರಿ ಎಂಕಿಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಪಣಂದೆ ಎಂಕ್ ಒರಿಕ್ಕಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಬೇತೆ ಸಾದಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ವಿಷಯೊ ಅಂಚಿನವು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆದ್ದಾರಿ ನಂಬರ್ ಏಳ್, ಬೆಂಗಳೂರು - ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಲೆ ನಡುತ್ತವು, ಈ ಮಾರ್ಗೊ, ಮದುರೆಡಾತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಮದುರೆದ ಬೈಪಾಸು ಮಾರ್ಗೊಡು ನಾನೂತ್ತ ನಲ್ಪನೇ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ದ ಕಲ್ಲುಂಡು. ಬೆಂಗ್ಳೂರುಡ್ದು ಆತ್ ದೂರೊ ಮದುರೆ ಆಂಡ, ಮುಲ್ಪಡ್ದ್ ಇನ್ನೂರ್ತ್ತ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಕಿಲೋ ಮೀಟರು ದೂರೊಡು ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ. ಈ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಗು ಯಾನ್ ಸುಮಾರ್ ಪದಿನಾಜಿ ವರ್ಸೊದಾದ್ ಪರಬೆಂದ್ ಪನ್ಲೆ, ಪೊಸಬೇಂದ್‌ಲಾ ಪನ್ಲೆ, ರಡ್ಡಾ ಒಂಜೇ.

ಮದುರೆದಂಚಿನ ಊರುಡು ಎನ್ನಂಚಿನ ತರೆಹೋಕೆ ರಸಿಕಾಗ್ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡು ತಿರ್ಗಿಯೆರೆಗ್ ಜಾಗೆನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡ ನಿಕುಲು ನಂಬಯರ್. ನಮ ಕರ್ನಾಟಕೊಡು ಇಪ್ಪುನಾದ್ ಪಾರ್ಕುಲು, ಸಿನಿಮಾ ಕಟ್ಟೋಣೊಲು, ವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರೊಲು ಮಂತ ತಮಿಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಎನ ಆರೋಪೊ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕುಪ್ಪಿನ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ವಿಹಾರೊ ಕಮ್ ವಾಕಿಂಗ್‌ದ ಜಾಗೆನೇ ಈ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಡಿಪ್ಪಿ ಸಂಕೊ ಯಾನೆ ಬ್ರಿಜ್.

ಈ ಸಂಕೊದ ಒವ್ವಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಕುಂದೊದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುಂಡ ಕೈತ್ತಲ್ಲೇ ಮದುರೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಗೋಪುರೊಲು ತೋಜುವೊ. ಒಟ್ಟುಗೇ, ಮದುರೆದ ಕಮ್ಮೆನೊ ಮೂಕುಗು ಹಾಕ್‌ದೇ ಹಾಕುವೊ.

ಎನಂಚಿನ ಕೆಲಜನೊ ಎಡೆಬಿಡಂಗಿಲು ಈ ಸಂಕೊದ ಮಿತ್ತ್ ದಾಮಾಸ್ ಪಾಡೊಂದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಕ್ ವಂತೆ ಸಮಾದಾನೊನ್ನಾ ಕೊರ್ಪುಂಡು, ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಂಡ, ಎನಂಚಿನಕುಲು ಮಾಂತ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ಲಾ ಇಪ್ಪುವೆರುಂದ್ ಪನ್ಪಿನೈಕ್ಕ್!

ಎಡೆಬಿಡಂಗೀಂದ್ ಪನ್ನಗ ನಿಕುಲೆಗ್ ಸಂಶಯೊ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡತ್ತೆ? ಕರ್ನಾಟಕದಾಯೆ ಒರಿಯೆ ತಮಿಳುನಾಡುಡಿಪ್ಪುನೆಯಿಕ್ಕ್ ಎಡೆಬಿಡಂಗೀಂದ್ ಯಾನ್ ಪನ್ನವತ್ತ್. ಒಲ್ಲೋ ಪುಟುದು ಒಲ್ಲೋ ಬುಲೆದ್ ಬೊಕ್ಕೋಲೋ ಬದ್ಕೊಂದಿಪ್ಪುನಕುಲು ಏತೋ ಜನೊ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ

ಗೊತ್ತು. ಆಂಡ, ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟುದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಿದಯಿಯೇ ಕನ್ನಡೊನು ಕಲ್ತ್‌ದು, ಸಂಶೋಧನೆನ್‌ಲಾ ನಡಪ್ಪುಡುದು ಕನ್ನಡತ ಕೆಲಸೊನು ಕರ್ನಾಟಕತ್ತ ಪಿದಯಿಡೇ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನಕುಲೆನ್ ಯಾನ್ ತೂಯಿನಿ ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿ.

ಎಡೆಬಿಡಂಗಿಂದ್ ಪನ್ನಗ ಉಂದೆನ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾರಣೊಂದು ಪನೊಲ್ಯತ್ತೇ?

ಯಾಪೊಲಾ ಬೈಯದ ಪೊರ್ತುಗು ಯಾನ್ ಈ ಜಾಗೆಡ್ ಇಪ್ಪುವೆ. ಅಂಚ ಓಲಾಂಡಲಾ ಬರಂದೇ ಇಪ್ಪೊಡಾಂಡ ಒಂಜೋ ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು, ಇಜ್ಜಿಂಡ ಯಾನೇ ಬೇತೆ ಓಡೆಗಾಂಡಲಾ ಊರು ಬುಡ್ದು ಪೋದಿಪ್ಪೊಡು.

ಬರ್ಸ ಮಾತ್ರ ಇಂಚಿಪಗ್ ಬಾರೀ ಅಪ್ರೂಪದ ಸಂಗತಿ ಅತ್ತೆ? 'ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಪ್ರದೇಶೋ'ಂದೇ ಪುದರುಪ್ಪಿನ ಈ ಊರುಗು ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಅವು ಆಚರ್ಸೊಡಾಯಿನಂಚಿನ ದಿನೋಂದೇ ಲೆಕ್ಕೊ. ಅಂಚನೇ ಮುಲ್ಪದ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ.

ಜೀವನೊಗುಲಾ ಬಾವನೆಲೆಗುಲಾ ಸಂಬಂದೊ ಉಂಡೂಂದೇ ನಂಬೊಂದು ಬದ್ಕುಬಿ ಎನ್ನಂಚಿನಾಯೆ ಇಂಚಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಎಡೆಬಿಡಂಗಿ ಅತ್ತಂದೆ ಬೇತೆಂಚಿನವು ನಿಕ್ಲೇ ಪನ್ಲೆ!

***

ಯಾನಿತ್ತೆ ಪನಿಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ಡಿನ ಸಂಗತಿ ಉಂಡತ್ತೆ? ಅವು ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಇಂಚಿಪದವು.

ಇಂಚಿನವೇ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಸಂಕೊದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತೆ. ಒಂಟಿ ಪೋಕೆಯಾದ್, ಖಿನ್ನೆಯಾದ್. ಮುಲ್ಪ 'ಖಿನ್ನೆ'ಂದ್ ಪನ್ನೈಕ್ಕ್ ವಿಸೇಸೊದ ಅರ್ತೊ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ, ಒರಿಯೆನೇ ಇಪ್ಪುನಗ ಒಣ್ಣೊಡು ಅಂಚನೇ ಇಪ್ಪುನವು ಎನ ಹಣೆಬರಾವು ಆತೆ! ಅಯಿತಾರೊ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತು. ಟಿ.ವಿ.ಡ್ ತಮಿಳು ಸಿನೆಮಾ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಪಿದಯಿಡ್ ನರಮಾನ್ಯನ ದನಿಮುನಿ ಇಜ್ಜಿ. ಮಂತೆರ್ಲಾ ಅಕುಲಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಟೀವೀಂದ್ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಪೆಟ್ಟೈದ ಎದುರ್ದು ಕುಲ್ಲೊಂದು ಮಂತ್ರಮುಗ್ದೆರಾದ್ ಜೀವನೊದ 'ಬೋರೂ'ಂದು ಪನ್ಪಿನ ಸಮಯೊನ್ ಅರ್ಥವತ್ತಾದ್ ಕೆರಿಯೆರೆ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ಸಮಯೊ.

ಟೀವಿ ಇಜ್ಜಂದಿನಕುಲು ಇಪ್ಪುನಡೆಗ್ ನುಗ್ಗ್‌ನೆಯಿಟ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮಾಂತ ಬುದ್ಯಂತಿಗೆನ್‌ಲಾ ಉಸಾರ್‌ತನೊನ್ನಾ ತೋಜಾವುನವುಲಾ ಉಂಡು. ಚೆಲ್ಲಿಪಿಲ್ಲಿ ಜೋಕುಲೆನ ಸಂಗತಿನ್ ಪನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕುಲೆನ ಗೊಬ್ಬು, ಪಾಟೊ ಮಂತಯಿನ್ನಾ ಮಾರ್ಗೊಡೆನೇ ಮಲ್ಪುನಾಂಡಲಾ, ಅಯಿತಾರೊ ಬಯ್ಯಾಂಡ್‌ಂದ್ ಆನಗ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೇಂಟೆನೇ ಗಪ್‌ಚಿಪ್ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಪೊ, ಮುಟ್ಟದ ಇಲ್ಲದ ಜಗಲಿಗೋ, ಜಾಲ್‌ಡೋ ಉಂತೊಂದು ಏಕದ್ಯಾನೊಡುಲಾ ಬಕ್ತಿಡ್‌ಲಾ ಟೀವಿ ಪೆಟ್ಟೈನ್ ತೂವೊಂದು!

***

ಸುಂದರವಾಯಿನಂಚಿನ, ದೆನಿಮುನಿ ಇಜ್ಜಂದಿನಂಚಿನ ಇಂಚಿ ವಾತಾವರಣೊಡು ಯಾನೆಂಚಲಾ ಎಡೆಬಿಡಂಗಿಯಾದ್ ಈ ಸಂಕೊದ ಮಿತ್ತ್ ಇಪ್ಪುನಯಿನ್ ಮಸ್ತ್ ಜನೊ ಸಂಸಯೊಡು ತೂಯಿನವುಲಾ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು-ವಂತೆ ದಿನೊಕು ದುಂಬು ಉಂದುವೇ ಮಾರ್ಗೊಡು

ಪೋವೊಂದಿತ್ತಿ ಪೊಂಜೋವು ಒರ್ತಿನ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ಡ್‌ದ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಸರೊನು ಏರೋ ರಟ್ಟಾದೆರ್‌ಗೆ, ಎಂಕ್ ಉಂದು ನೆಂಪಾದ್ ಒರೊರೊ ತೆಲಿಕೆಲಾ ಬರ್ಪುನವುಂಡು.

ಇಂಚ, ಬರಿಕ್ಕೆ ಕುಲ್ಲುಬಿಲೆಕೊ ಕುಲ್ಲುದು, ಮೌನೊಡು ಮೌನವಾದ್, ಬಿಕಾಬಿಟ್ಟಿದ ಆಲೋಚನಾ ಲಹರಿನ್ ಬುಲೆಪಾವುನಯಿಕ್ಕ್ ಈ ಸಂಕೊ ಎಡ್ಡೆ ಜಾಗೆನೇ. ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಸಾದಿ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪುನವುಲಾ ಅಂದ್. ಅಂಚ, ಎನ ಈ ಎಡೆಬಿಡಂಗಿ ಅವಸ್ಥೆ!

ವಿಸೇಸೊಂದು ಪಂಡಿಜಿಡಲಾ ವಿಚಿತ್ರೊಂದು ಪಿನ್ಪಿನಂಚಿನ ಸಂಗತಿ ನಡತ್ತಿನವುಲಾ ಅವ್ವೇ ಅಯಿತಾರೊ ತೂಲೆ. ಯಾಪೊಲೊದಲೆಕನೆ ಯಾನ್ ಅವ್ವೇ ಎನ ಕಾಯಮ್ಮು ಜಾಗೆದ ಕುಂದೊಡು ಕುಲ್ಲೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಸಂಬವಿತ್ತ್‌ನಾವುಂದು ಪನ್ಲೆ: ಮುಲ್ಪ, ಸಂಬವಿಪ್ಪುನವು, ನಡತ್ತಿನವು, ಆಯಿನವು-ಮಂತಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸರಿಯಾಯಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ ಉಂಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನೈಕ್ಕ್ ಬದಲಾದ್ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಸಂಬವಿತ್ತ್‌ನಾವು ಉಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನವು.

***

ಆಯೆ ಬತ್ತೆ, ಬತ್ತಿನಾಯೆನೇ, "ಈ ಒರಿಯೆನೇ ಮುಲ್ಪ ಕುಲ್ಲುದು ದಾದ ಮಲ್ಪುವ?"- ಂದ್ ಕೇಂಡೆ.

-ಎಂಕ್ ಬದಲ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ದಾಲಾ ತೋಜಿಜ್ಜಿ. ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಪಂಡ, ಆಯೆ ಏರ್‌ಂದೇ ಅಯಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪಾಂದ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನವೇ ಎನ್ನ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರೊ.

ಆಂಡಲಾ, ಬದಲ್ ದಾಲಾ ಪಂಡಿಜಿಡ ಎಂಚಾಂದ್‌ದ್.

"ಇಂಚನೇ... ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಲ್ಲೊಂದುಲ್ಲೆ, ಬೇಲೆ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ, ಬಯ್ಯದ ಗಾಲಿ ಹಾಕೆರೆ ಕುಲ್ಲುದಿನಿ" ಇಂದ್ ಪಂಡೆ.

ಆಯೆ ಏರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಏವುರೊ ಸಹಜವಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎನ್ನಡ. ಅಪಗನೇ ತನ್ನ ಪರಿಚಯೊ ಪನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ ಆಯೆ.

"ಅಂದ ಮಾರಾಯ, ಈಯಿ ಪುರಾಣೊಲೆಡ್ ತ್ರಿಶಂಕುನ ಪುದರ್ ಕೇಂಡ್‌ತನಾ?" -ಂದ್ ಪನ್ನಗ, "ಹೂಂ" ಪಂಡೆ.

"ಎನ ಬಗೆಕ್ಕ್ ನಿಕ್ಕ್ ದಾದ ಗೊತ್ತುಂಡು?" - ಇಂದ್‌ದ್ ಆಯೆ ಕೇಂಡ್‌ದಾಪುನ್ನೇ ಯಾನ್ ತಬ್ಬಿಬ್ಬು!

ತ್ರಿಶಂಕು ರಾಜನ ಬಗೆಕ್ಕ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಪ್ಪುನವೂಂದು ಪಂಡ ಓಲೋ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಆಟೊಲೆಡ್ ತ್ರಿಶಂಕುನ ವೇಸೊನು ತೂಯಿನವು; ಅತ್ತ್‌ಂದೆ, ಅಲ್ಲ್ ಮುಲ್ಲ್ ತ್ರಿಶಂಕೂಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ತಮಾಸೆ ಮಲ್ತಿನಯಿನ್‌ಲಾ ಕೇಂಡಿನವು; ಯಾನ್ ಸುರುಡೇ ಪಂಡಿನಂಚಿನ ಎಡೆಬಿಡಂಗೀಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಅರ್ತೊಡು ಎಂಕ್ಲೆ ಕನ್ನಡ ಮಾಷ್ಟೆರ್ ತ್ರಿಶಂಕೂಂದು ಪಣ್ಣೈನ್‌ಲಾ ನೆನೆತ್ತೊಂಡೆ.

ಉಂದೆನ್ ಮಾತ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿಯೊಂದೇ ಯಾನ್ ಪಂಡಿನವುಲಾ ನೆನೆಪ್ಪಾಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊನು ಓದ್‌ನಾಗಲಾ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾದಿತ್ತಿನವು ಈತೇ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್

ತ್ರಿಶಂಕೂಂದು...
ಅಂಚಾದ್, ತ್ರಿಶಂಕುನ ಬಗೆಕ್ಕು ಅಧಿಕೃತವಾದ್ ಪಣೆಯೆರೆ ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ದಾಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅಯಿಡ್ದಾವೆರೆ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕೂಲಿಬುಡಿಯೆ, ಆತೇ...!
ಯಾನ್ ತೆಲಿತ್ತ್‌ನಯಿನ್ ತೂದು ಆಯೆ —
"ತೂಲ ಮಾರಾಯ, ಈ ತೆಲಿತ್ತ್‌ನವು ದಾಯೆಗ್ಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತು - ಪನೊಡಾ?"-ಂದ್ ಪಂಡೆ.
ಎನ ವರ್ತನೆಡೇ ಆಯೆ ಎನನ್ ಓದೊಂದುಲ್ಲೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಸಯೊ ಎಂಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಿತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಹೂಂಕುಟ್ಟಿಯೆ.
"ಈ ಪ್ರಪಂಚೊಡು - ಪಂಡ, ಈಯಿ ಇಪ್ಪಿನಂಚಿನ ಈ ಮರ್ತ್ಯ ಲೋಕೊಡು ಮಾನಿಯೆರ್ ಎನ ಪುದರ್‌ನ್ ಏತ್ ಮಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್! ತ್ರಿಶಂಕು ಸ್ಥಿತಿ, ಎಡೆಬಿಡಂಗಿ ಸ್ಥಿತಿ - ಇತ್ಯಾದಿಯಾದ್ ಎನ ಅಸ್ತಿತ್ವ - ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವೊಲೆ ಬಗೆಕ್ಕ್ ಅವು ಏತ್ ಸಸಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಮಾಸೆದ ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪೆರ್!... ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು, ಅಯಿನ್ ನೆನೆತ್ತ್‌ದೇ ಅತ್ತ ಈಯಿ ಇತ್ತೆ ತೆಲಿತ್ತಿನವು?"
- ತ್ರಿಶಂಕು ಉಂದೆನ್ ಎನ್ನಡ ಕೇಂಡ್‌ದಾಪುನ್ನೇ ಯಾನ್ ಚಪ್ಪೆ!
ಇತ್ತೆ ಎಂಕ್ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್ - ಎನ ಜಾತಕೊ ಮಂತ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತಾತ್‌ಂಡ್‌ಂದು...
ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಯಾನ್ ದಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೇಂದ್ ಆಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡೆ. ನನ ಸೊಬಗೆ ಆಯೆರೆ ತೂಪಿನಿ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್.
" ಅಂದ್..." ಪಂಡೆ. ಜೋರಾದ್ ತೆಲಿತ್ತೊಂದು!
"ತೆಲಿಪ್ಪಿಯೆರೆ ದಾದ, ಕತ್ತೆನ್ ತೂತನಾ'ಂದ್ ಕೇಂಡಿಜ್ಜೆ ಆಯೆ.
ಯಾನ್ ಎಣಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಟೊದ ತ್ರಿಶಂಕುನ ಲೆಕೊಲಾ ಇತ್ತಿಜ್ಜೆ ಆಯೆ. ನಮ ಮಂತೆರೆಲೆಕೊನೇ ಸೀದಾ ಸಾದಾ ನರಮಾನಿಯನಂಚನೇ ಇತ್ತೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂದೇ ಎಂಕ್ ನನಲಾ ತೆಲಿಕ್ಕೆ ಬತ್ತಿನವು. ಆತೆಡ್ ಆಯೆ -
"ಇಂದ ಮಾರಾಯಾ, ಯಾನ್ ಈ ನಿಕುಲೆನ ಬೂಲೋಕೊದ ಸಂದರ್ಶನೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ನಿನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪಣ್ಪುಂಡ ಆಜಿ ವಾರೊ ಆಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್, ಉಂದುವೇ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಯಾನಿಪ್ಪುನಗ ಇಂಚ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಈ ಮರ್ತ್ಯಲೋಕೊ. ಪ್ರಪಂಚೊಡು ನರಮಾನಿ ಇತ್ತೆ ಎಂಚ ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲೆಂದ್ ತೂವೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ನಿಕ್ಲೆಂಚನೇ ಬತ್ತ್‌ದೆ... ಯಾನ್ ತರೆತಿರ್ಗಾದೇ ಇಪ್ಪೊಡಾಂಡ್ ಇಂದ್ ಎಣಿತ್ತ್‌ದತ್ತ ಈಯಿ?..." -ಂದ್ ಪನ್ನಗನೇ ಎಂಕ್ ನೆನೆಪ್ಪಾಯಿನೆ ತ್ರಿಶಂಕು ತರೆ ಕಂತಮುಟ್ಟೆ ಆಯಿನಂಚಿನ ಕತೆ... ಉಸುಲೆಕ್ಕಂದೆ ಕುಲ್ಯೆ.
ಕುಡ ಆಯೆನೇ ಮುಂದರ್ಸಾಯೆ.
"ತೂಲ ಬಾಲೆ, ಲೋಕೊಗು ಯಾನ್ ದಾಲ ಅಂಚನೇ ಜತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ನಿನ್ನಂಚಿನಕುಲು ಎಂಕ್ ಕಲ್ಲ್‌ದಕ್ಕಂದೆ ಬುಡುವೆರಾ?... ಅಯಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾದೆ ನಿಕ್ಲಂಚನೇ ಈಡೆಗ್ ಬತ್‌ದ್

ಅಲ್ಪಮುಲ್ಪದ ನರಮಾನಿಯೆರೆನ್ ತೂದು, ಈ ಲೋಕೊ ಇತ್ತೆ ಎಂಚ ಉಂಡೂಂದು ಪಿಂದ್‌ದ್ ಪೋಯೆರೆ ಬೋಡಾದೇ ಯಾನಿತ್ತೆ ಬತ್ತ್‌ದಿನಿ''-ಂದ್ ಪನ್ನಗ, ಯಾನ್, ದಾಯೆ ತ್ರಿಶಂಕುನೊಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಸಂದರ್ಶನೊ ನಡಪ್ಪುಡಾತ್ ಲೇಖನೊ ಬರೆಯೆರೆ ಬಲ್ಯಾ?-ಂದ್‌ಲಾ ಎಣೆತ್ತಿನವು ಅಂದ್. ಆಂಡ, ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಎನ್ನಡ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನಂಚಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಬೊಡ್ಚೆ? ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬದಲ್ ಗೆತ್ತೊಂಡಿಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಎನ ಲೇಖನೊಗು ದಾದ ಬಿಲೆ ಬರು? -ಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಎಣ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಅಪಗ ಆಯೆನೇ ಕೆಂಡೆ.

"ತೂಲಪ್ಪಾ, ಈಯಿ, ತ್ರಿಶಂಕುನ ಬಗೆಕ್ಕ್ ಕೇಂಡಿನ ಕತೆ ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು... ಯಾನ್‌ಲಾ ನಿನಂಚನೇ ಬಜೀ ನರಮಾನಿಯಾದ್ ಇತ್ತೆ... ದಾನೆದಾನ್ನೋ ಆಸೆಲೆನ್ ಕಟೊಂದು ಅಡಾಣೆಯಾದ್ ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತೆ... ಆಸೆ ತೂಲ, ಆಸೆನೇ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಈ ನರಮಾನ್ಯನ ಜನ್ಮೊಡು ದಾದ ವುಂಡು ಅತ್ತಾ?..."- ಂದ್ ಆಯೆ ಎನನೇ ಕೇನ್ನಗ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡೆಂಕ್... ಅಂದ್... ಎನ ಕತೆಲಾ ಉಂದುವೇ ಅತ್ತೇ? ಆಸೆನೇ ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ನರಮಾನಿ ದಾಯೆಗ್ ಬದ್ಕೊಡು? ಅತ್ತೇ? "ಹೂಂ" ಪಂಡೆ. ಆಯೆ ಮುಂದರ್ಸಾಯೆ.

"ಅವ್ವೇ ತೂಲ, ಯಾನ್ ಆಸೆಗ್ ಆಸೆನ್ ನೆಯ್ಯಿದ್ ಮಲ್ಲ ಬಲೆನೇ ಮಲ್ತೆ... ಬಜೀ ನರಮಾನಿ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ... ಬದ್ಕ್ಂಡ ದಾಲಾ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು, ಬಾಕಿತ್ತ್‌ನಾಕುಲೆಗ್ ದಾನಾಂಡಲ ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಡು... ದಾದ ಪನ್ಪ?"-ಂದ್ ಆಯೆ ಕೇನ್ನಗ ತರೆನ್ ಆಡಯೆ. ಅಂದ್, ಯಾನ್‌ಲಾ ಉಂದೆನೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಆಸಾಮಿ. ಆಂಡ ಎನಡ್ಡ್ ದಾಲಾ ಪಂದುಜತ್ತಾ ಪನ್ಪಿನ ಬೇಜಾರ್. ಎಂಕುಂಡು, ಇಂಬ್ಯೆ ಎಂಚ ಸಾದಿಸಾಯೆ ಪನ್ಪಿನ್ಯೆನ್ ಇಂಬ್ಯನ ಬಾಯಿಡ್ ಕೇನುಬಿ ಪಿವುರೊ ಎಂಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನ್ ಗಂಬೀರೊಡು ಕುಲ್ಯೆ. ಆಯೆ -

"ಅಂಚ ಎಂಕೊಂಜಿ ಪೊಸಾ ಆಸೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ತೂಲ ಬಾಲೆ. ಯಾನ್, ಬದ್ಕೊಂದಿಪ್ಪಿನಗನೇ ಸ್ವರ್ಗೊನು ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ..." - ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ ಮೋನೆ ತೂಯೆ ಆಯೆ. ಯಾನ್ ಪಕ್ಕ ತೆಲಿಪ್ಪೊಡುಂದು ಎಣೆತ್ತಿನವು ಅಯಗ್ ಎಂಚ ಗೊತ್ತಾಂಡೋ ದೇವೆರೆಗೇ ಗೊತ್ತು... ಆತಾಪುನ್ನೇ ಆಯೆ.

"ಅಂದ್ ಬಾಲೆ, ನಿನಂಚನೇ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಆನಿಗ್ ತೆಲಿಕೆ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್... ಆಂಡಲಾ, ಈ ಉಡಲ್ಲೊಟ್ಟುಗೇ ಸ್ವರ್ಗೊಗು ಪೋವುಡೂಂದು ಪನ್ಪಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡತ್ತಾಂದ್ ಉಬ್ಬುದಿತ್ತೆ... ಇಂಚಿನ ಆಸೆ ಏರೆಗ್ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಣ್... ಇತ್ತೆ ಆಂಡ..." -ಂದ್‌ದ್ ಅರ್ದೊಗೇ ಉಂತಾಯೆ... ಆತಾಪುನ್ನೇ ಯಾನ್ "ದಾನೆ ಸ್ವಾಮೀ?"ಂದ್ ಕೇಂಡೆ.

"ಹೂಂ. ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ... ದುಂಬು ಎನ ಕತೆ ಪನ್ಪೆ, ಬೊಕ್ಕೊ ನಿಕುಲೆನವು..."-ಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಂದರ್ಸಾಯೆ.

"ಆಸೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡತ್ತ - ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ, ಈ ಲೋಕೊಡುಪ್ಪಿನಂಚಿನ ಹಲವೆರೆಗ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊ... ಯಾನ್ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಮಲ್ತೆ ತೂಲ, ಸೀದಾ ಬಲಿತ್ತೆ - ಸ್ವರ್ಗೊದ ಬಗೆಡ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಿಂದ್‌ನಕುಲುಲಾ, ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ಲಾ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಲಾ ಆಯಿನಂಚಿನ ವಸಿಷ್ಠೆರಾಡೆಗ್..." -ಂದ್

ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊರೊ ಎನನ್ ತೂಯೆ ಯಾನ್ ಕೂಲಿಬುಡಿಯೆ, ಎಂಕ್ ತೆರಿವುಂದು ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ. "ವಸಿಷ್ಠೆರ್ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್, ಶಿಷ್ಟೆರ್, ಎನ ಕೇಳಿಕೆನ್, ಆಸೆಲೆನ್ ಆರ್ ಗುಮಾನೊ ಮಲ್ತಿಜೆರಬಾ!... ಕುಡ ಮಸ್ಕಾ ಪಾಡಿಯೆ, ಆರೆಗ್ ಕೋಪೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡೋ ದಾನ್ನೋ..., ಆರೆ ಜೋಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ಎಂಕ್ ಸಾಪೊನುಲಾ ಕೊರಿಯೆರಬಾ! ಚಂಡಾಲೆ ಆದ್ ಪೋಲಾಂದ್..."

ತ್ರಿಶಂಕು ಉಂದೆನ್ ಪನ್ನಗ, ಎಂಕ್‌ಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ - ಆವಂದೆ ದಾದಾವು? ಇಂಚ ಮಾತ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ -ಆಂಡಲಾ ತೋಜಾವೊನ್ನಿಜಿ ಯಾನ್..., ಆತನಗ ಆಯೆ -

"ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಬಾಲೆ, -ಈಯಿ ಇತ್ತೆ ದಾದ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಾಂದ್ - ಅಂಚನೇ ಆವೊಡೂಂದತ್ತಾ?... ಆಂಡ, ಎನ ಸಾದನೆಲು ಸುರು ಆಯಿನೆನೇ ಅಪಗನೇ ತೂಲ... ವಸಿಷ್ಠೆರಲ್ತ್‌ದ್ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರಾಡೆಗ್ ಬಲಿತ್ತೆ... ಆರ್... ಆಹಾ.... ಆರ್ ರಾಜರ್ಷಿಲು, ಹಟಮಾರಿಲು, ಪತ್ತಿ ಕೆಲಸೊನು ಹಟ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ತೇ ತೀರುನಾರ್... ಎಂಕ್ ಬೋಡಾಪಿನಾರ್ ಆಯೆರ್ ತೂಲ, ಆರೆನ ತಪಸ್ಸ್‌ದ ಫಲೊನೇ ದಾರೆ ಮೈತ್ತೆರ್ ಈ ಸಾದಾ ನರಮಾನ್ಯನ ಆಸೆಲೆಗ್... ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಆರೆಗ್ ಏತ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಂಡಲಾ ಯಾವಂದ್ ತೂಲ..."-ಂದ್ ಪಂಡೆ ತ್ರಿಶಂಕು.

ಅಂದ್, ಎಂಕ್‌ಲಾ ಉಂದು ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೆಗ್ ಮಸ್ಕಾ ಹಾಕ್‌ದೇ ಅತ್ತೇ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಈ ಅವಸ್ಥೆ ಬತ್ತಿನವೂಂದು ಪನ್ಪಿನವು ಆತೆಡ್ ಆಯೆ -

"ಗೊತ್ತಾಂಡಾ? ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೆರ್ ಎನನ್ ಈ ಉಡಲ್‌ಸೈತ ಸೊರ್ಗೊಗು ಕಡಪುಡನಗ ದೇವೆಂದ್ರಗ್ ಮಚ್ಚರೊ ಆಂಡ್ ತೂಲ...

ನರಮಾನ್ಯಡ್ದ್ ಏತ್‌ಮಟ್ಟಗ್ ಆಯೆ ಯೋಗ್ಯೆ? ದಾದ ಪನ್ಪ?"ಂದ್ ಪನ್ನಗ, ಅಂದ್, ಈ ಲೋಕೊದ ಸಾದಾರ್ಣೆ ನರಮಾನ್ಯನಲೆಕೊ ದೇವೇಂದ್ರಗ್‌ಲಾ ಮಚ್ಚರೊ ಆಪುನೀಂದ್ ಪಂಡ ಅಯಿಕ್ ಅರ್ತೊ ದಾದ? ಅಂಚಿನ ಮಚ್ಚರೊ ಅಯಗ್‌ಲಾ ಬರ್ಪುಂಡೂಂದಾಂಡ ಆಯೆ ಸೊರ್ಗೊಡು ಇಪ್ಪಿಯೆರೆ ಯೋಗ್ಯೆನಾ? ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಎಂಕ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್... ತ್ರಿಶಂಕು—

"ತೂಲಪ್ಪಾ, ದೇವೇಂದ್ರಗ್ ತನ್ನ ಕುರ್ಚಿದ ಆಸೆ, ರಂಭೆ ಊರ್ವಶಿಯೆರ್ನ ಆಸೆ, ಯಾಪೊಲಾ ಸೊರ್ಗೊಡೇ ಇಪ್ಪಿನಂಚಿನ ಆಸೆ ಅತ್ತಾ? ಎಂಕಾಂಡ ಅವ್ವತ್ತ್... ಈ ನರಮಾನ್ಯ ಉಡಲ್ದೇ ಸೊರ್ಗೊಡುಪ್ಪಿನ ಆಸೆ ಮಾಂತ್ರೊ ಅತ್ತಾ?... ಅಂಚಾದ್ ಆಯಡ್ದ್ ಯಾನ್ ಏತ್ ಮುಟ್ಟಗ್ ಭೇದೊಂದ್ ಪಿನ್‌ಈಯಿ!"

ಇಂಚ ಪನ್ನಗ ಉಂದು ಎಂಕ್‌ಲಾ ಅಂದ್‌ಂದ್ ತೋಜಿಂಡ್. "ತೂಲ ಮಾರಾಯಾ, ದೇವೇಂದ್ರೆ ಎನನ್ ನೂಕ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡಿನಗ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರರೆಗ್ ಕೋಪೊ ಬರಂದಿಪ್ಪುವಾ? ದುರಾಸೆದ ದೇವೇಂದ್ರೆ ಓಲ್?... ಹಟೊಮಾರಿ ತಪೋಧನರಾಯಿನಂಚಿನ ರಾಜರ್ಷಿಲು ಓಲ್?... ಎಂಕ್ ಎನ್ನವೇ ಆಯಿನಂಚಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸೊರ್ಗದ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಆಂಡತ್ತ?".

ಹೂಂ ಪಂಡೆ ಯಾನ್.

ತ್ರಿಶಂಕುನ ಕತೆ ಎಂಕೇತ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್ಂಡೋ ಅಯಿನ್ ಮಾತ ಆಯೆ ಇತ್ತೆ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಆಂಡ್. ನನ ದಾದ ಪನ್ಪೆನೋ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತ್ತ್ ಕುಲ್ಯೆ.

"ತೂಲ ಮಾರಾಯಾ, ಎನ್ನ ಅಸಾಲ್ ಕತೆ ಸುರು ಆಪಿನವೇ ಮುಲ್ಪಡ್ದ್... ನಿಕುಲು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಪಿನಿಲೆಕೊ ಅತ್ತ್ ಈ ತ್ರಿಶಂಕು ಪಂಡ... ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರುನಗ ತರೆ ತಿರ್ತಾದೇ ಬೂರೊಂದಿತ್ತ್‌ನವು ದಾನ್ನೋ ಅಂದ್... ಎಂಚ ಉಲ್ಲೆನೋ ಅಂಚನೇ ಇಪ್ಪಿನಂಚನೆಲಾ, ಪ್ರತಿ ಸೊರ್ಗೊದ ಸೃಷ್ಟಿ ಆಪಿನಂಚನೆಲಾ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೆರ್ ಅಪ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದಾಪುನ್ನೇ. ಎನ ಆಸೆ ಮಂತಲಾ ಕೈಗೂಡುಂಡು ತೂಲ..."

ಇಂಚ ಪನ್ನಗ ಅವ್ವೆಂಚ?ಂದ್ ಕೇನೊಡುಂದು ಎಂಕಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಬಾಯಿ ಬುಡಿಯೆರೆ ಧೈರೊ ಮಲ್ತಿಜ್ಜಿಯಾನ್. ದಾಯೆಗ್ ಪಂಡ ತ್ರಿಶಂಕುಗು ಗೊತ್ತತ್ತೆ ಯಾನ್ ದಾದ, ಎನ ಆಲೋಚನೆ ದಾದಾಂದ್!? ತ್ರಿಶಂಕು ಪಣೊಂದೇ.

"ಅಲ್ಲೇ ತೂಲ, ಯಾನ್ ಆಸೆಗ್ ಮಿತಿ ತೂಯಿನಿ. ಇಪ್ಪಿನಲ್ಪನೇ ಇರೊನ್‌ಲಾ ತೂಯಿನಿ. ನರಮಾನ್ಯ ಜೀವನೊದ ಬಗೆಕ್ಕ್, ಜಿಜ್ಞಾಸೆಲೆಗ್ ಅರ್ತೊನು ತೂಯಿನಿ. ಅರ್ತೊ ಆಪುಂಡಾ ನಿಕ್ಕ್?..."ಂದ್ ಎನನ್ ಒರೊ ಉಂಗುಟೊಡ್ದು ತರೆ ಮುಟ್ಟ ತೂಯೆ. ಎಂಕ್ ಅರ್ತೊ ಆವೊಂದೇ ಉಂಡೂಂದು ಪನ್ಪಿ ಸೊಬಾವೊ ಎನ್ನವು. ಹೂಂ ಪಂಡೆ.

"ದಾದ ಪಣ್ ಅಪಗ?"ಂದ್ ಆಯೆ ಕೇನ್ನಗ ಯಾನ್, ಟ್ಟೆಟ್ಟೆಟ್ಟೆ ಆದ್ ಮೋನೆ ಕಿನ್ಯ ಮಲ್ತೆ. ಆಯೆನೇ ದಾದ ಪನ್ಪೆನೋ ಪನಡ್ಂದ್, ಆಯನ ಮೋನೆನೇ ತೂಯೆ.

"ಅವ್ವೇ ತೂಲ, ತರೆ ತಿರ್ತಾದೇ ಯಾನ್ ಇತ್ತೆತ್ತಾ?" ಎಂಕ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು - ನಿಕುಲು ಮಂತೆರ್ನಾ ಈ ಲೋಕೊಡು ತರೆತಿರ್ತಾದ್, ಆಸೆಡ್ ದಾನೆ ದಾನ್ನೋ ಮಲ್ತೊಂದು, ಆಸೆಲೆಗ್ ಮಿತಿ ಇಜ್ಜಂದೆ, ಇಪ್ಪಿನಲ್ಪನೇ ಇರೊನ್‌ಲಾ ಎಣೆಪ್ಪಂದೆ, ಈ ಜೀವನೊದ ಬಗೆಕ್ ಜಿಜ್ಞಾಸೆನೇ ಇಜ್ಜಂದೆ ಉಂದೆನೇ ಸುಕೋಂದ್ ಭ್ರಮಿತ್ತ್‌ದ್ ಇಪ್ಪಿನಯಿನ್ ತೂವೊಂದಿಪ್ಪಿನ ಎಂಕ್, ತೆಲಿಕೆ ಬರ್ಪುಂಡುಯಾ... ಮಾತ್ರೊ ಅತ್ತ್, ಎನನ್ ತೂದು ಮಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪುವರತ್ತ ನಿಕುಲು?. ನಿಕ್‌ಲೆಡ್ದ್ ಪಿತೆಗ್‌ಲಾ ಯಾನೇ ಬಿರ್ಸೆಂದ್ ಎಂಕ್ ತೋಜುಂಡು... ಇತ್ತೆ ಅರ್ತೊ ಆಂಡಾ ನಿಕ್ಕ್?..."ಂದ್ ಪಂಡೊಂದೇ ತ್ರಿಶಂಕು ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಡೆ ಉದ್ದೋಗು ಪೋಯೆನೇ...

***

ಬೈಪಾಸ್ ಮಾರ್ಗೊಡು ಯಾನೇ ಇತ್ತೆ ತ್ರಿಶಂಕೂಂದು ತೋಜಿಂಡೆಂಕ್. ತ್ರಿಶಂಕುನ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿದ ಬಗೆಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾಯಿನಂಚಿನ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಯಿಕ್ಕ್ ಬೇಜಾರ್‌ಲಾ ಆಂಡ್. ಆ ತ್ರಿಶಂಕುನ ಕತೆದ ತಿರ್ಲ್ ಎಂಕ್ ಇತ್ತೆಯಾತೇ ಅರ್ತೊ ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್...

ಉಂದೆನ್ ಗಟನೇಂದೋ, ಕಟ್ಟ್‌ಕತೇಂದೋ, ತಮಾಸೇಂದೋ, ಒದಿಯರತ್ತಾ?

ನಿಕ್ಲೆಗ್ ದಾದ ತೋಜುಂಡಿತ್ತೆ?

✍ಡಾ. **ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ**, ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮದುರೈ ಕಾಮರಾಜ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ
ಮದುರೈ – 625 021

ಉಡಲ್ದ ತೂ

ಲಿಂಗಪ್ಪಗ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಉರ್ತುರ್ ಉರ್ತುರ್ ಸಾಕಾಂಡ್. ಅಯನ ಗುಡುಚಿಲ್ ತುಂಬ ಪುಗೆನೇ ಪುಗೆ. ಕಣ್ಣ್ ಉರಿಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಒಂಜೆತ್ತ ಪಿರವು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ತೆಮ್ಮ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ತೂ ಅಲ್ರೂಜಿ. ನೀರ್‌ಡ್ ಚಂಡಿ ಆತಿನ ಕಣಕ್‌ಗ್ ತೂ ಪತ್ತುನಾಂಡಲಾ ಎಂಚ? ಗುಡುಚಿಲ್‌ದ ಮೂಲೆಡ್ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತಿ ಕಣಕ್‌ದ ರಾಶಿಗ್ ಕರಿನ ರಾತ್ರೆಡ್ ಬೈದಿನ ಬರ್ಸದ ನೀರ್ ಗುಡಿಚಿಲ್ ತೋರುದು ಕಣಕ್ ಚಂಡಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ನಾಲ್ ನೆರಿಯೆ. ನನ ಒರಿದಿನ ಒಂಜೇ ಉಪಾಯ - ಗುಡಿಚಿಲ್ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಬೇತಿನ ಬೈ ಕಣತ್‌ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುನು. ಆಂಡಲಾ ಬೈಲಾ ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ಡ್ ಚಂಡಿ ಆತ್‌ಂಡ. ಮಾಡ್‌ದ ಅಡಿಭಾಗೊಡಿತ್ತಿನ ಪೊಡಿ ಬೈ ಚಂಡಿ ಅತ್‌ಜಿ. ಅವೇನೇ ಕಣತ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ದೀಯೆ. ತೂ ದಗ ದಗ ಅಲ್‌ರ್ಂಡ್. ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರೊಟು ಅರ್ಧ ನೀರ್ ದಿಂಜಾದ್ ದುಂಬೇ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ದೀತೆ. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಗಂಜಿ ಬೈಯೊಡು. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕರೊಟು ಇತ್ತಿನ ಒಂತೆ ಅರಿನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್. ಅರ್ಕಂಜಿ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ದೀತಿನ ಕರಕ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಯೆ.

ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್‌ಪರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಿ. ಪೊಣ್ಣುಜೋವು ಇತ್ತ್ಂಡ್! ಅಯನ ಅಪ್ಪೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಅಟ್ಟಿಲ್‌ದ ಕೆಲಸ ಆಳೇ ಮಲ್‌ತೊಂದು ಇತ್ತೊಳು. ಅಲ್ ಪೋಯೊಳು. ಆಳ್ ಸೈತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಬೇಗ ಒಂಜಿ ಮದಿಮೆ ಆಲ ಮಾರಾಯ. ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣುಜೋವು ಇತ್ತ್ಂಡನೇ ಎಡ್ಡೆ. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಲಿಂಗಪ್ಪಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಣ್‌ಪಿನಕುಲೆ. ಆಂಡಲಾ ಅಯಗ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರ್ಪಿನಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಅಯನ ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಇಲ್ಲದ ನಾಗಿ ಬುಡೆದಿ ಆದ್ ಬತ್ತ್ಂಡ ಅವು ಇಂದ್ ಅಯನ್ ಆಸೆ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಧೈರ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಳೆನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಡ ಕೇಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ. ಆಂಡ ಅಕುಲು ತಮಾಷೆ ಮಲ್ತ್ ತೆಲಿತೆರ್. ಕನ್ನಡಿಡ್ ನಿನ್ನ ಮೋನೆ ಒಂತೆ ತೂಲ. ನಿಕ್ಕ್ ಏರ್ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರುವೆರ್? ನಿನ್ನ ರೂಪು ತೂದು ಏರ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರಯೆರ್. ಮಂಗ ಮುಸುಂಟುದಾಯಿ ಇಂದ್‌ದ್ ನಾಗಿಲ ಅಯನ್ ಅಪಮಾನ ಮಲ್ತ್ ದಿತ್ತೊಲು. ಮದ್‌ಮೆ ಆಲಂದ್ ಪಣ್‌ಪಿನಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲ. ಆಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಕೊರೆರೆ ಏರ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಬರ್ಪುಜೆರ್. ಕನ್ನಡಿಡ್ ನಿನ್ನ ಮೋನೆ ತೂವೊನು ಇಂದ ಪಣ್‌ಪೆರ್. ಅಂತೂ ಎಂಕ್ ಮದ್‌ಮೆ ಆಪಿನ ಯೋಗನೇ ಇಜ್ಜಾ ದಾನ್ನ. ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ದ ತೂ ದಗ ದಗ ಅಲ್ರರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಯನ ಗುಡಿಚಿಲ್‌ದ ಕಂಬೊಗು ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ ಕನ್ನಡಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅವುಲಾ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ತುಂಡಾತ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕನ್ನಡಿದ ಎದ್‌ರ್ ಉಂತುದ್ ತನ್ನ ಮೋನೆನ್ ತೂಯೆ. ಐಟ್ ದುಂಬು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ತನ್ನ ಮೊನೆನ್ ಕನ್ನಡಿಡ್ ತೂದಿತ್ತೆ. ತೂದು ಆಯಗೇ ಬೇಜಾರ್ ಆದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ. ಅಯನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ದುಡಿ ಮದ್ಯೊಡು ತುಂಡಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಕೂಲಿ ದಾಡೆದಂಚ ಪಿದಯಿ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಮೂಕು ಚಟ್ಟೆ. ಮೂಕುಡೇ ಪಾತೆರುವೆನಾ ಇಂದ್ ಎರೆಗ್‌ಲಾ ಸಂಶಯ ಬರೊಡು. ಮೈ ಮಜ್ಜಿ ದಂಚ. ಅಯನ ಮೊನೆನೇ ಆಯಗ್ ವಿಕಾರ ಆದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ನಾಗಿ ಮಲ್ಲರಂಭೆನಾ? ಅಳೆನ ಗೋಸು ಕಣ್ಣ್, ಆಯನಂಚನೇ ಕಪ್ಪು ರೂಪ ಎಲಿತ ಬೀಲದಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಪುಚ್ಚೆ. ಆಂಡಲಾ

ಆಯಗ್ ತಮಾಷೆ ಮಲ್ತ್ ತೆಲಿತೊಲತ್ತಾ? ಅಯನ ಜನನ ಆಣಗನೇ ಮಿತ್ತ್‌ದ ದುಡಿ ಪರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಐಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಅವೆನ್ ಸರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಇಂದ ಏರಾ ಅಯನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಆ ನೇಲ್ಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋವರೆ ಬಸ್ಸ್‌ಗ್ ಕಾಸ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿಡ?

ಗಂಜಿ ಬೆಯ್ಯೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಗಂಜಿದೊಟ್ಟುಗು ಉಣ್ಯರೆ ಎಂಚಿನಾಲ ಆವೊಡತ್ತೆ? ಅಯನ ಅಪ್ಪೆ ಉಪ್ಪನಗ ಏತ್ ಎಡ್ಡೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ. ತುದೆಕ್ ಗಾಳ ಪಾಡರೆ ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಪೊವೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಗಾಳೊಡು ತಿಕಿನ ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು. ಅಯನ್ ಅಪ್ಪೆ ನಟ್ಟಿಗಾ, ಕೂಳಿ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸ್ ಕಣೊಂದು ಇತ್ತೊಲು. ಆ ಕಾಸ್‌ಡ್ ಪುಳಿಮುಂಚಿ, ಮಾತ ಕಣತ್‌ದ್ ಗಾಳದ ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು ಮಲ್‌ತೊಂದು ಇತ್ತೊಲು. ಹಾ! ಐತ ರುಚಿಯೇ ಬೇತೆ. ಬೆಚ್ಚ ಬೆಚ್ಚ ನುಪ್ಪು, ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು! ಲಿಂಗಪ್ಪಗ್ ಕುಶಿಯೇ ಕುಶಿ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಪ್ಪೆ ಇಜ್ಜೊಲು. ತುದೆಕ್ ಗಾಳ ಪಾಡರೆ ಪೋವರೆ ಸಮಯಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಧನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ತ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗನೇ ಕತ್ತಲೆ ಆಪುಂಡು. ಧನಿಕುಲು ಕೊರ್ಪಿನಿ ಎಂಚಿನ? ಇಡೀ ದಿನ ಬೆಂದ್‌ಂಡ ಮಧೆನದ ಗಂಜಿ. ಬೊಕ್ಕ ದಿನಕು ಒಂತೆ ಬೈತ ಅರಿ. ಅರೆನ ಪರಿದಿನ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಮಾತ್ರ. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಗಾಳೊಗು ಪೋದು ತಿಕ್ಕಿನ ಮೀನ್ ಕಣತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆ. ಆಂಡಲಾ ಅವೆನ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್‌ಪುನಕುಲು ಏರ್? ಮೀನ್ ತಿಗತ್‌ದ್ ಕಾಯಿ ಮುಂಚಿ, ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್‌ದ್, ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಕಾಯಾದ್ ಗಂಜಿದ ಒಟ್ಟುಗ್ ತಿಂದ್‌ದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಪುರ್ಸತ್ತೇ ಇಜ್ಜಿ. ದಾನೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ? ಒಂಜಿ ಕಾಯಿ ಮುಂಚಿನ್ ಕೊಚ್ಚಿದ್ ಐಕ್ ಒಂತೆ ಬೆರಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಂಜಿದೊಟ್ಟುಗು ತಿನೆರೆ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆ. ಗಂಜಿ ಬೆಯಿತ್‌ಂಡ್. ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಕರೊನ್ ತಿರ್ತ್ ದೀದ್, ಒಂಜಿ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗದ್ದವುಗು ಅರ್ಧ ಬಳಸೊಂಡೆ, ಒರಿದಿನ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರೆಗ್. ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕರೆ ಮಾತ್‌ರ್‌ದ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಗಂಜಿ ಬೆಚ್ಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಚಪ್ಪೆ ಆವೊಡು. ಗುಡಿಚಿಲ್‌ದ ಪಿದಯಿ ಒಂಜಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮರತ ರಡ್ಡ್ ಇರೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೂಲಿ ದೆಕ್ಕಿಯೆ. ತಾರೆದ ಅಡಿಟೆ ಇತ್ತಿನ ಮಡಕೆಡ್ ನೀರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಉಪ್ಪು ಬೆರಕಾದಿ ಮುಂಚಿದ ಚಟ್ನಿ ದೊಟ್ಟುಗು ಗಂಜಿ ಉಂಡೆ. ಒರಿದಿನ ಅರ್ಧಕರ ಗಂಜಿನ್ ಅಂಚೆನೇ ತಿರ್ತ್ ದೀವೆರೆ ಆವಂದ್. ನಾಯಿ ಪುಚ್ಚೆಲೆಗ್ ಆ ಊರುಡು ಕಡಮೆನಾ? ತಾರೆದ ಮಡಲ್‌ದ ಗೋಡೆ. ನಾಯಿ ಪುಚ್ಚೆಲ್ ಅವೆನ್ ಪರ್ತ್ ಗುಡಿಚಿಲ್‌ದ ಉಳಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಗಂಜಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ಗಂಜಿದ ಕರೊನ್ನಾ ಪೊಡಿ ಮಲ್ಪು. ಗಂಜಿದ ಕರೊನು ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಅದ ಮುಟ್ಪಲಾ ಕೋಮಣೊಡು ಇತ್ತಿನ ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಲುಂಗಿ ಸೊಂಟೊಗು ಕಟ್ಟೊಂಡೆ. ಐತ ಮಿತ್ತ್ ತೇಪೆ ಪಾಡ್‌ದಿ ಅಂಗಿ. ಧನಿಕುಲೇ ಕೊರ್ತಿ ಅಂಗಿ ಕುಂಟು. ಧನಿಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಯನ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೀ ಭರವಸೆ.

ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಗುಡಚಿಲ್‌ಡ್ಡ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಿಯೆ. ಸೂರ್ಯೆ ಮೂಡುದು ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತ್‌ತ್ತೆ. ತಡವು ಆಂಡ್. ಧನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಾರೊಂದೇ ಪೋಯೆ. ಧನಿಕುಲು ಜಾಲ್‌ಡ್ ಉಂತೊಂದು ಉಪ್ಪು ಬೆರಕಾದಿನ ಮಜ್ಜಿದ ಪೊಡಿಟ್ ಕೂಲಿ ದೆಕೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. - "ದಾನಿ ಲಿಂಗಪ್ಪಾ ದಾನಿ ತಡ ಆಂಡ್. ರಾತ್ರೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಬರ್ಸ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಕಂಡೊಡು ನೀರ್ ದಿಂಜಿದಿಪ್ಪು.

ದಪ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ ಆವು, ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿನಾತ್ ಕಂಡ ಇನಿಯೇ ದತ್ತ್ ಬುಡು. ಎಲ್ಲೆ ನೇಜಿ ನಡೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು" - ಇಂದೆರ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಕಿದೆಕ್ ಪೋಯೆ. ಬೋರಿಲ್ ಅಯನ್ ತೂದು ಖುಶಿಟ್ ಅಂಬಾ ಇಂದ್‌ಂಡ್. ಐಕುಲೆನ ಪ್ರೀತಿಡ್ ತಾಂಕ್‌ದೀನಾಯಿ ಆಯೆ ಅತ್ತೆ?

ಐಕುಲು ಪ್ರಾಣಿಜಾತಿದ ಆಂಡಲಾ ತೂತಿನಿ ಅಯನ ಹೃದಯೊನು ಮೋನೆನ್ ಅತ್ತ್. ಆಯೆ ಬೇಗ ಪೋದು ಪಜಿರ್ ಕಣತ್‌ದ್ ಐಕಲೆ ದುಂಬು ಪಾಡಿಯೆ. ಮರತ ಮರಯಿಗ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ಕಣತ್ ಮೈತೆ. ರಡ್ಡ್ ಮಡಕೆ ನೀರ್ ಗುವ್ವೆಲೆಡ್‌ದ ಮಗತ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಕಿದೆನ್ ದೆಕಿಯೆ. ಬೋರಿಲು ಮೇವು ತಿಂದ್‌ದ್ ಅರ್ಕಂಜಿ ಪರ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್‌ಂಡ್. ಕಿದೆತ ಗೋಡೆಗ್ ತಾಗದೀತಿನ ನೊಗ ನಾಯೆರು ಪುಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ ದೀದ್, ಬೋರಿಲೆನ ಬಲ್ಲೊ ಬುಡುಪಾದ್ ಕಿದೆಟ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ದೇರೊಂದು ಬತ್ತೆ.

ಕರಿನ ರಾತ್ರಿ ಬೈದಿ ಬರ್ಸೊಡು ಕಂಡೊಡು ನೀರ್ ಬೋಡುತ್ತಿನಾತ್ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್. ಬೋರಿಲೆನ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ನೊಗ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ನಾಯೆರು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಕಂಡದ ಮಣ್ಣ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಬೊದುಲ್‌ದ್ ಸಲೀಸಾದ್ ದಪ್ಪೆರೆ ಆಂಡ್. ಬರಿತ ಕಂಡೊಡು ತಿಮ್ಮಣ್ಣೆ ಅಯನ ಧನಿಕುಲೆನ ಕಂಡ ದತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ ತೂದ್. "ದಾನಿ ಲಿಂಗಪ್ಪ ಬಾರೀ ತಡಾದ್ ಬತ್ತ. ಅಂದ್ ಕೈ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್ತ್ ಉಂಡುದು ಬರ್ರೆ ತಡವಾಂಡತ್ತಾ? ಐಕೇ ಬೇಗ ಒಂಜಿ ಮದ್‌ಮೆ ಆಲಯಿಂದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಪನ್ಪಿನಿ" ಇಂದ್ ಪಂಡೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಗಿ ಉಂಬೆನ ಮಗಳೇ ಅತ್ತ, ಅಲೆನ್ ದಾಯೆಗ್ ಎಂಕ್ ಮದ್‌ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತುಜೆರ್? ಕನ್ನಡಿಡ್ ಮೋನೆ ತೂಲ ಇಂದ್ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮಲ್ಪುವೆರತ್ತಾ? ಲಿಂಗಪ್ಪೆ, ತಿಮ್ಮಣ್ಣಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್‌ಜೆ. ದಪ್ಪುನೆಟ್ಟೇ ಮನಸ್ಸ್ ದೀಯೆ. ಸೂರ್ಯೆ ಬಾನದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತೆ. ಕರಿನ ರಾತ್ರೆಡ್ ಬೈದಿ ಬರ್ಸೊಡ್ದಾದ್ ಸೂರ್ಯನ ಕಾವು ಎಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಸೂರ್ಯೆ ತೂತ ಲೆಕ್ಕ ಅರ್‌ಲೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಸೊಂಟೊಗು ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಲುಂಗಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಮುಂಡಾಸ್‌ದಂಚ ಕಟ್ಟೊಂಡೆ. ಅಂಗಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪುಣಿಟ್ ದೀಯೆ. ಅನಿ ದಪ್ಪೆರೆ ಇತ್ತಿನ ಕಂಡೊಲೆನ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಆಂಡ್. ಬೋರಿಲೆ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ನುಗ ನಾಯೆರ್ ಬುಡುಪಾದ್ ಕಿದೆಕ್ ದೇರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಅವೆನ್ ಕಿದೆತ ಉಳಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ ತುಂಬಾ ಬೇಂಕೆ ಅವು ಇಂದ್ ತೋಜೊಡು ಒಂಜಿ ಮರತ ನೆರೆಳ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟದ್ ಒಂತೆ ಬೈ ಕಣತ್ ಅಯಿಕುಲೆ ದುಂಬು ಪಾಡಿಯೆ. ಆತಾನಗ ಯಜಮಾನ್ತಿ ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ಲಿಂಗಪ್ಪ ನಿನ್ನ ಗದ್ದವು ಕೊಣುಬಲ್ಲ, ಗಂಜಿ ಕೊರ್ಪೆ" - ಇಂದೊಳು ಲಿಂಗಪ್ಪಗ್ ಮದ್ಯೆನದ ಒಣಸ್ ಧನಿಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಡೆ. ಗಂಜಿ ಒಣಸ್. ಧನಿಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪರ್ಬ ಗಿರ್ಬ ಬತ್ತ್‌ಂಡ, ಪೊಟ್ಟುಗಟ್ಟಿ, ಬೆಲ್ಲದ ಗಟ್ಟಿ, ಮೂಡೆದ ತುಂಡು, ಪಾಯಸ ತಿಕೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಧನಿಕುಲು ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟೊಡು ಬನ್ನಗ ಅರೆನ ಕೆಮ್ಮೆರೆ ಗೆಂದದಿನ ತೈದಿನ ಕೋರಿ ಕಣತ್ ಇತ್ತೆರ್. ಆನಿ ಅಯಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಚೂರು ಕೋರಿದ ಕೈಪು ತಿನರೆ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಜ್ಜಿಡ ದಿನಾಲ ಗಂಜಿಯೇ ಗತಿ. ಕಿದೆತ ಮಾಡ್‌ಗ್ ಪಸರಾತಿನ ಬೈತ ಉಳಯಿ ದೀದ್ ಇತ್ತಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗದ್ದವು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಗುಲ್ಪೆಲ್‌ದ ನೀರ್‌ಡ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ದೀಯೆ. ಯಜಮಾನ್ತಿ ಗಂಜಿ

ಕಣತ್‌ದ್ ಆ ಪಾತ್ರೆಗ್ ಮಯಿತೊಲು. ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಬಾರೆದ ಇರೆಟ್ ಒಂತೆ ಮುಡಿ ಉಪ್ಪಡ್‌ಲಾ ಕೊರಿಯೊಳು. ಉಪ್ಪಡ್ ಬಾರೀ ರುಚಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಐತ ಅರ್ದ ಮಾತ್ರ ತಿಂದ್‌ದ್ ಒರಿದಿನೆನ್ ಬಾರೆದ ಇರೆಟೇ ಪೊದ್ದಿದ್ ಕಿಸೆಟ್ ದೀವೊಂಡೆ. ಅವು ರಾತ್ರೆದ ಗಂಜಿದೊಟ್ಟು ತಿನೆರೆ. ಗಂಜಿದ ಒಣಸ್ ಗಟ್ಟಿ ಆಂಡ್. ಬಾಯಿ ಅಂಗಾರೆಲಾ ಸುರು ಆಂಡ್. ಗದ್ದವುನು ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಿದೆತ ಮಾಡ್‌ಡ್ ನೂರಪ್ಪಾದ್ ದೀಯೆ. ಬೋರಿಲು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ್ ನಿದ್ರೆ ಮಲ್‌ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆಲಾ ಅಯಿತ ಬರೀಟತ್ತಿ ಬೈತ ಮೂಟೆಡ್‌ದ್ ಐನ್ ಆಜಿ ಸೂಡಿ ಬೈ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಮರತ ನೆರೆಲ್‌ಡ್ ಬುಡುಪಾದ್ ಒಂತೆ ಒರಗೊಂಡೆ. ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿ ಕೂಡಲೇ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಿದ್ರೆಡ್ ಒಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ಆನಗ ಅಯನ ದುಂಬು ನಾಗಿ ಬತ್ತಿನಂಚ ಆಂಡ್. ಆಲ್ ಅಯಗ್ ಅಪ್ಪರೆನಂಚ ತೋಜಿಯೊಳು. ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿದೇ ಅಳೆನ ನೆನಪು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ನೆನಪು ಬತ್ತಿನಂಚ ಉಡಲ್ದ ತೂ ಅರಲರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಮನುಷ್ಯೆರೆಗೇ ದಾನಿಪಸು ಪಕ್ಕಿಲೆಗ್‌ಲಾ ಉಡಲ್ದ ತೂ ಅರ್ಲೊಂದೇ ಉಪ್ಪುಂಡತ್ತೆ. ಉಂದು ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮ. ಈ ನಿಯಮ ಪ್ರಾಯೊಗು ಬತ್ತಿನ ಏರೆನ್‌ಲಾ ಬುಡುತಿಜಿ. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಕುರೂಪಿ ಆದುಪ್ಪೆರೆ ಇಯ್ಯವು. ಆಂಡಲಾ ಆಯನ ಉಡಲ್‌ಡ್‌ಲಾ ತೂ ಅರ್ಲಂದೇ ಉಪ್ಪೆ?. ನಾಗಿನ ನೆನಪು ಅಯನ್ ಜೊಪ್ಪರೆ ಬುಡುಜಿ. ಕನ್ನಡಿಡ್ ಮೋನೆ ತೂಲ ಇಂದ್ ಪಂತೊಲತ್ತಾ? ಅಳೆಗ್ ಪಾಠ ಕಲ್ಪಾದೆ ಬುಡುಪೆ ಇಂದ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಪನ್ನೊಂಡೆ. ಆನಿ ರಾತ್ರೆಡ್‌ಲಾ ಜೋರುದ ಬರ್ಸ. ಆಂಡಲಾ ಕಾಂಡೆ ಬರ್ಸ ಉಂತುಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಕಾಂಡೆದ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯೊಲೆನ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಧನಿಕುಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯೆ. ಬೋರಿಲೆನ್ ಕಂಡೊಗು ದೇರೊಂದು ಪೋದು ದಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಂಡ್. ಸೂರ್ಯನ ದೊಂಬು ಎಚ್ಚಾವರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಸೂರ್ಯೆ ತೂತಂಚ ಅರ್‌ಲಿಯೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪನ ಇಡೀ ಮೈ ಬೆಗತ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ನೇಜಿ ನಡ್‌ಪುನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋವುಲಾ ಬೇಂಕೆ ತಡವೆರೆ ತೀರಂದೆ ಕಂಡದ ಬರಿಟತ್ತಿ ಮರತ ನೆರೆಲ್‌ಡ್ ಪೋದು ಕುಳ್ಳಿಯೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಬಚ್ಚಿರೆದ ತಂಚೆ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿನರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಇನಿಗ್ ಈತೇ ಇಯ್ಯವು ಇಂದ್ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋರಿಲೆನ್ ನುಗನಾಯೆರ್ ಬುಡುಪಾದ್ ದೇರೊಂದು ಬತ್ತೆ. ತುದೆತ ಬರಿಕ್ ಬನ್ನಗ ಆ ತಂಪು ನೀರ್‌ಡ್ ಮೀಯೊಡುಂದು ಮನಸ್ಸಾಂಡ್. ಬೋರಿಲೆನ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪಾದ್ ಐಕುಲೆ ಮೈ ಉರ್ದುದ್, ನೀರ್ ಪರ್‌ಪಾದ್ ಮಿತ್ತ್ ದೇರೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುದೆತ ಬರೀಟತ್ತಿ ಮರಕುಟ್ಟಿಯೆ. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರುಕುದ್ ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್ಕನಗ ಅಯನ ಬಲ ಬರಿಟೆ ಒಂತೆ ದೂರ ನಾಗಿ ಕುಂಟು ಅರ್ದುನ ತೂಯೆ. ಆಲ್ ತನ್ನ ಸೀರೆನ್ ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತೋಲು ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಅಲೆನೇ ತೂವರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಅಯನ ಉಡಲ್‌ದ ತೂ ಅರ್‌ಲರೆ ಸುರು ಆಂಡ. ತಡೇರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ಉರಿ. ಎಂಚಿನವಾ ನಿಶ್ಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಗಿ ಕೈತ್‌ಲ್ ಪಾರ್‌ದೇ ಪೋಯೆ. ನಾಗಿಗ್ ಅಯನ್ ತೂದು ಪೋಡಿಗೆ ಆಂಡ್. ಅಲೆ ಎನ್ನಂದಿನ. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಅಲೆನ್ ನೀರಡ್‌ದ್ ಪಿದಯ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ತುದೆತ ಬರಿ ಬುಳೆದಿನ ಪಜಿರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ನೂಕಿಯೆ. ಆಲ್ ಮರಕ್ಕನೆ ಬೂರಿಯೊಳು. ತುತುದಿ ಸೀರೆ ಸಡಿಲಾಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಪಿಲಿತಂಚ ಅಲೆನ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಬೂರಿಯೆ. ಅದ ಮುಟ್ಟ ಪೋಡಿದ್

ನಡುಗೊಂದು ಇತ್ತಿನ ನಾಗಿ ಇತ್ತೆ ತನ್‌ಕ್ ದಾನಿ ಆಪುಂಡು ಉಂದು ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಸಾಧ್ಯ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಜೋರುಡು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೊಳು. ಕಂಡೊಡು ದಪ್ಪುನಕ್‌ಲೆಗ್ ನೇಜಿ ನಡುಪುನಕ್‌ಲೆಗ್, ಮರತ ನೆರೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲುದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಲೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇಣ್‌ಂಡ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುದೆತಡೆಗ್ ಪಾರ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತೂದು ಮಾತೆರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಭೂತ ಪತಿನಂಚ ಆಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆನಂಚಿನ ಸಾಧು ಪ್ರಾಣಿಡ ಇಂಚೀನ ವರ್ತನೆನೆ! ಅಯನ್ ನಾಲೈನ್ ಜನ ಮಿತ್ತ್ ಲಕ್ಕಾಯೆರ್. ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಮಾತಾ ಅಯಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರ್ರೆನೇ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪೊಣ್ಣು ಜೋವುಲುಲಾ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಿನೆಟ್ ಅಯನ್ ಹಾಕೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪೋಡಿದ್ ಗಡ ಗಡ ನಡುಗೊಂತಿತ್ತಿ ನಾಗಿ ಪಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೀರೆ ಸರಿ ಮಲ್‌ತೊಂದು ತರೆ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಉಂತಿಯೊಲು. ಲಿಂಗಪ್ಪುಗ್ ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ಕಂಡಾವಟ್ಟೆ ನೆರ್‌ದ್ ಹಾಕೊಂದೇ ಇತ್ತೆರ್. ಪೆಟ್ಟ್ ತಡವೆರೆ ತೀರಂದೆ ಆಯೆ ನೆಲತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರಿಯೆ. ಆತಾನಗ ಅಯನ ಧನಿಕುಲು ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ವಿಷಯ ತೆರಿನ ಆರ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನ ಲಟ್ಟೆಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಲಕ್ಕಾದ್, ಅಯನ ಕೆಬಿತಂಡೆಗ್ ಚಟಾರ ಒಂಜಿ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರಿಯೆರ್. "ರಂಡೈ ಮಗ, ಇನಿಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್‌ದೀಯಾಂಡ ನಿನ್ನ ಸೊಂಟ ಪೊಲಿಪಾವೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಇದ ಮುಟ್ಟ ಇಂಚೀನ ಪಾಪ ಆತಿನ ಎಂಕ್ ತೂತಿನ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ ಕೇಂಡ್‌ದಿನಾ ಇಜ್ಜಿ" - ಇಂದ್‌ದ್ ಧನಿಕುಲು ಪೋಯೆರ್. ಜನಕುಲು ಒರಿಯೊರಿಯೇ ಅಲ್ತ್ ಪೋವೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ನಾಗಿನ್ ಪೊಂಜೋವುಲು ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್.

ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ನೆಲಕ್ ಕೈ ಊರುದು ಮೆಲ್ಲ ಲಕೊಂಡೆ. ಪೊರ್ತು ಕಂತೆರೆ ಪೋವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೈ, ಕಾರ್, ಬೆರಿ, ಕೆನ್ನಿ ಪೂರಾ ಬೇನೆ ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಗುಡುಚಿಲ್‌ದಡೆಗ್ ಪೋವರೆ ನಡತೆ. ಅಯನ ಸುತ್ತ ಇತ್ತಿನ ಮರ ಗಿಡ ಬಳ್ಳಿ ಕೂಡಾ ಅಯನ್ ತೂದು ಮುಸ್ಕಿರ್ ಮಲ್‌ಪುಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಗುಡಿಚಿಲ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಾಯಿ ಪೋದು ನೆಲತ ಮಿತ್ತೇ ಜೆತ್ತೆ. ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ, ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಡೆ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಬೇನೆ. ಯಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಅಪರಾಧ ಇಂದ್‌ದ್ ಅಯಗೇ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಈ ಪಾಪೊಗು ಎಂಚಿನ ಪರಿಹಾರ? ಎಂಚಿನ?

ಸೂರ್ಯೆ ಮುರ್ಕಿಯೆ ಕತ್ತಲೆ ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್‌ಲಾ ಪಸರೊದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಊರುಡು ದುಂಬುಗು ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಬದುಕುನಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ಮಲ್ತಿನ ಪಾಪದ ಕಪ್ಪು ನೆರೆಲ್ ಅಯನೇ ಮುತ್ತಿಗೆ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಎಂಚಿನವಾ ಒಂಜಿ ನಿರ್ಧಾರೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜೈದಿನಾಯೆ ದಿಡಿಕ್ಕ ಲಕೊಂಡೆ. ಮೆಲ್ಲ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಕೈತಲ್ ಪೋದು ತೂತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ನಾಡಿಯೆ. ಅವು ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ದ ಬರಿಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುಡಿಚಿಲ್‌ಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತೆ. ತಾನ್ ಪುಟ್ಟು ಬುಳೆತಿನ ಗುಡಿಚಿಲ್‌ನ್ ತೂಯೆ. ಅವುಲಾ ಪಾಪಿ, ಪಾಪಿ, ಇಂದ್‌ದ್ ಪಣ್‌ತಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ತೂತ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕಡ್ಡಿ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಗೀರಿಯೆ. ಅವೆನ್ ಗುಡಿಚಿಲ್‌ದ ಮಾಡ್‌ಗ್ ದಕ್ಕಿಯೆ. ಬೈ ಬೇತಿನ ಗುಡಿಚಿಲ್ ನುಂಗೆಲ್ ಮಡಲ್ ಗೋಡೆ ಒರಾನೆ ತೂ ತಾಗ್‌ಡ್ದ್ ದಗ ದಗ ಪೊತ್ತೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ಪಿರ ತಿರ್‌ಗ್ ತೂವಂದೆಲಾ ಆ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಕರಗ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಅಯನ ಗುಡುಚಿಲ ಪೊತ್ತುನೆನ್ ತೂದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಲಿಂಗಪ್ಪನವೇ ಚಿಂತೆ. ಗುಡಿಚಿಲ್ ಪೂರಾ

ಪೊತ್ತುದು ಐತ ಬೋಣ್ಯ ಮಾತ್ರ ಒರಿ ಬೊಕ್ಕ ಲಿಂಗಪ್ಪನ ಪೊತುದಿ ಪುಣಲಾ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ಲಿಂಗಪ್ಪೆನೇ ತೂ ಕೊರುದು ಒಡೆಗಾ ಪೋದುಪ್ಪುರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್.

ಆ ಕತ್ತಲೆಡ್ ದಂಟೊಂದು ಪತೊಂದು ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ತುದೆ ಬರಿಕ್ ಬತ್ತೆ. ಬಾನ ಜಿಂಜಾ ಕಪ್ಪು ಮುಗಲ್. ತುದೆ ದಾಂಟೊಡತ್ತ್ಂಡ್. ಒಂತೆ ದೂರೊಡು ತುದೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ ಮರತ ಸಂಕಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ. ಆ ಸಂಕದಡೆ ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ತೂಪಿನಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಎದಗಲಾ ಆ ಸಂಕೊಡು ಜನ ಅಂಚಿಂಚಿ ಪೋವೊಂದು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಉಂಬೆನ್ ಏರ್‌ಲಾ ತೂಯೆರ್‌ಡಾ!

ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ನೀರ್‌ಡ್ ನೀಂದು ನೆಟ್ಟ ಬಾರೀ ಹುಶಾರ್. ಎಲ್ಲಿಡ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮುಟ್ಟಲಾ ಆ ತುದೆತ ನೀರ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಇತ್ತಿನಾಯೆ. ತುದೆಟ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬೊಳ್ಳ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಆಯಗ್ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಲುಂಗಿ ಮಾತ್‌ದ್ ತರೆಕ್ ಸುತ್ತೊಂಡೆ. ತುದೆಕ್ ಜತ್ತೆ. ಒರಾನೆ ಬಾನ ಪುಡಾದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರಿನಂಚ ತೆಡಿಲ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಕೀರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಬರ್ಸ ಬರ್‍ರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಲಿಂಗಪ್ಪೆ ತುದೆತ ಅರ್ಧ ಮುಟ್ಟ ನೀಂದೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಅಲ್ಪ ನೀರ್‌ದ ಒಯಿಲ್ ಎಚ್ಚಾಂಡ್. ತಿಂತಿನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ ಕೈ ಕಾರ್ ಸರಿ ಪಂದಾವರೆ ಆಜಿ. ಅಯನ ಜೀವದ ಶಕ್ತಿ ಒರಾನೆ ಕುಂದಿನಂಚ ಆಂಡ್. ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡಿಯೆ. ಆ ಬರ್ಸದ ರಾತ್ರೆಡ್ ಅಯನ ಬೊಬ್ಬೆ ಏರೆಗ್ ಕೇಣು? ತುದೆತ ನೀರ್ ಅಯನ್ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಮುರಕಾಂಡ್. ಉಸುರ್ ಕಟ್ಟ್ಂಡ್.

ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಲಿಂಗಪ್ಪನ ಪುಣ ತುದೆತ ಬರಿಟ್ ಬೂರುದಿನೆನ್ ಜನಕುಲು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ಬತ್ತ್ ತೂಯೆರ್. ಲಿಂಗಪ್ಪನ ಉಡಲ್‌ದ ತೂ ತೆಕ್ಕದ್ ಪೋತುಂಡ್.

ಈ ಲೇಖಿಕೆದಿನ ಕನ್ನಡ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ 'ಆಲದ ಮರ'ದ ಒಂಜಿ ಕತೆತ ಭಾಷಾಂತರ.

✍ **ಸಬಿಕು,** 207, C ಅಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಐ.ಬಿ. ಪಾಟೇಲ್ ರಸ್ತೆ, ಗೊರೆಗಾಂ ಪೂರ್ವ, ಮುಂಬಾಯಿ 400 063

ಬೊಡೆದಿ

ಒಲ್ಪಾಂದಿಜ್ಜಿ ಅಲ್ಪ
ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ್ಕ
ಕೈ ಪತ್ತಿ ಕಂಡನ್ಯನ್
ನಲ್ಪಿನವು
ರಿಮೋಟು

ವರದಕ್ಷಿಣೆ

ಮೀದ್ ಬನ್ನಗ ಆಳ್
ಇಂಬ್ಯನೆ ಪಾಡೊಡು
ವನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಮಣೆ
ದಾಯೆ ಪಂಡ
ದೆತೊಂದೆ ಬೊಡಾಯಿನಾತ್
ವರದಕ್ಷಿಣೆ

ರೂಲ್ಸ್

ಮಾತೆಕ್ಕ್‌ಲಾ
ಉಂಡು ರೂಲ್ಸ್
ಇಜ್ಜಿಂಡ
ಕಿಸೆಟ್ ಕಾಸ್

✍ **ತೀರ್ಥಪ್ರಿಯ ದಿನು ಬಳಂಜೆ** (ದಿನೇಶ್ ಬಿ.ಕೆ.) ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮರೀನಾ ಕ್ಯಾಂಪಸ್, ಚೆನ್ನೈ - 600 005

ಬೋಂಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆಮಾರಿತನೊ

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನವು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರವತ್ತ್ ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊಡೇ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಪದ್ಧತಿ ನರಮಾನ್ಯನ ಪುಟ್ಟುಡ್ಡಿಂಚಿ ಬುಳೆವೊಂದು ಬೈದ್‌ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕತೆ, ಪಾಡ್ದನ, ಆಚರಣೆಲೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಹಳ್ಳಿದಕ್ಲೆಗ್ ಮೃಗ ಬೋಂಟೆ, ಮೀನ್ ಪತ್ತುನವು ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಮನರಂಜನೆದ ವಿಷಯವಾದುಂಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಉಂದು ಹವ್ಯಾಸವಾದ್ ಉಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ಈ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಪದ್ಧತಿ ಎಂಚ ನಡತ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಮಾತೆರ್‌ಲಾ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ವಿಚಾರ. ಕೆಲವು ಮೃಗೊಲು ಎಂಚ ಇತ್ತೆಲ ಪಜಿ ಮಾಸ ತಿಂದೊಂದು ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲನಾ ಅಂಚನೇ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನರಮಾನಿಲಾ ಪಜಿ ಮಾಸ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತೆ. ಕಂಡೆ, ಕಿರೆಂಗ್‌ನ್ ತಿಂದೊಂದು ಬದ್ಕೊಂದುಪ್ಪಿನ ಕಾಲೊಡು, ಉಂದುಲಾ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಯರೆ ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ತಾದಿಲಾ ಆತ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಚರಿತ್ರೆಡ್ದ್ ತೆರಿದ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಇತ್ತೆಲ ಕೆಲವು ವರ್ಗದ ಜನಕುಲೆಗ್ ಜೀವನಾಧಾರವಾದುಂಡು.

'ಅಲೆಮಾರಿ'ತನೊ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಊರುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಊರುಗು ತಿರ್ಗೆರೆ ಪೋಪಿನವುಂದು ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆಕ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣಲ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಗು ಹೋಲಿಸಂಡ ಭೂಕಂಪ, ಬರಗಾಲ, ಬರ್ಸದ ತೊಂದರೆ ಇಚಿಂತ್ತಿ ಕಾರಣಲೆಡ್ದಾವರ 'ಅಲೆಮಾರಿತನೊ' ಉಂಡಾಪುಂಡು. 'ಅಲೆಮಾರಿತನೊ' ಅನಾಗರಿಕ ಜನಕುಲೆಡ ಇಪ್ಪಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ತೆರಿಂಡ ತಪ್ಪಾವು' ಉಂದು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೇ ನಡತ್ ಬತ್ತ್‌ದುಂಡು. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಣಿಲು ತನ್ಕುಲೇ ಜಾಗೆನ್ ಅಪಗಪಗ ಬದಲಾಯಿಸವುನಯಿಡ್ದಾವರ ಅವೆನೇ ನಂಬೊಂದುಪ್ಪಿನ ಜನಕುಲುಲ ಜಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಡಾಪುಂಡು. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಬೋಂಟೆದಕುಲು, ಒಂಜೇ ಪ್ರದೇಶೊಡು, ನಿಲೆ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆ ಜಾಗೆದ ಪ್ರಾಣಿಲು ಮುಗಿದಾನಗ ತೆನಸ್‌ದಾಂತೆ ಬಡವುಡು ಸೈಪಿನ ಸಂದರ್ಭಲ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್ಲೆಲ ಜಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸವುನ ಸಂದರ್ಭ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾಂದ್ ಗೊತ್ತು ಗುರಿದಾಂತೆ ತಿರ್ಗುನ ರೀತಿನ್ ಪತ್ತ್‌ಜೆರ್. ನೆರೆಕರೆತ ಊರುದಕುಲು ಒಂಜಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನಯಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ಅಕ್ಲೆಗ್ ನಿಗಧಿ ಪಡಿಸಾಯಿನ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಂದು ಜೀವನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಬೇತೆ ಜನಕುಲೆಗ್ ಸೇರ್ನ ಜಾಗೆದುಲಾಯಿ ಆಕ್ರಮಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಂದಿತ್ತಿಜ್ಜಂಡ್. ಈ ಪದ್ಧತಿ ಅರಸುಲೆನ ಆಡಳಿತೆ ನಡತ್ತಿ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಸ್ತ್ ಕಾರಣಿಕ ಪುರುಷೆರೆ ಕಥೆನ್ ಓದುಂಡ ತೆರಿವು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ವಿಷಯೊಡು ಲಡಾಯಿ ಆಯಿನವು ಒಂಜಿ ಉದಾಹರಣೆ ಆದುಂಡು. ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಕೆಲಸ. ಆತ್ ಸುಲಭ ಇಜ್ಜಂಡ್ ವಂಶ ಪಾರಂಪರ್ಯವಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಮೃಗೊಲೆ ಪರಿಚಯ, ಅವೆನ ಮರ್ಮ ಸ್ಥಾನಲೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನಕುಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೃಗೊಲೆ ಬೋಂಟೆ ಕಷ್ಟವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಕೆಲವೆರ್ ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಪರಿಚಯದ ಪ್ರದೇಶೊಡ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಕಸುಬುಡು ನೆಮ್ಮದಿಡ್ ಜೀವನ ದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅನಾಗರಿಕ ಜನಕುಲೆ ವರ್ಗೊಡು ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಪದ್ಧತಿ ಬುಳೆದ್ ಬರಿಯೆರೆ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಲಾ ಉಂಡು. ಬೆನ್ನಿ ಬೇಸಾಯೊ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶದಾಂತೆ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಸಾಧನೆತ ಸಾದಿನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕಾತ್ರ ಕೆಲವು ಅತ್ತರ್‌ಲೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತೆರ್. ತಂತ್ರೊಲೆನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಕಾಟಿನ್ ಕೆರ್ಪುನ ತಂತ್ರೊಡು ಮುಗೇರ್‌ನ್ ಕೆರಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿಂದ್ ತೆರಿಯೆರ್. ಬಿರು ಪಗರಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಕ್ಕಿಲೆ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಕೈ ಬಲೆನ್ ಬೀಜ್‌ದ್ ಪುದಕ್ಕುಲೆನ್ ಪತ್ಯೆರ್, ಮುಡಕ್ಕನೆ ದೀತ್ ಕೇಂಕಣ್‌ನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಮೃಗೊಲೆನ್ ಗಿಡಾರ್‌ದ್ ಬಲೆಕ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಉರುಳು ದೀತ್ ಮೃಗೊಲೆನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಗಾಳ ಪಾಡ್ದ್, ಕೆಲವು ಗೆಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ಕಡ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮತ ಬರ್ಪಾದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಕಲ್ತೆರ್. ನಾಗರೀಕತೆ ಬುಳೆಯಿನಲೆಕನೆ ಬೋಂಟೆದ ತಂತ್ರೊಲೆನ್‌ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನರಮಾನಿ ಸಾಂಕೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತಿನ ದುಂಬುದ ಪ್ರಾಣಿ ಪಂಡ ನಾಯಿ. ಬೋಂಟೆ ದೇರುನಗ ಮೃಗೊಲೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಗಿಡದ್ ಪತ್ಯೆರೆ ನಾಯಿದ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಇತ್ತೆ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಡ್ ಕಳುವೆರೆನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ನಾಯಿದ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಉಂದುವೇ ಆದುಪ್ಪೊಡು.

ಇತ್ತೆ ಬೋಂಟೆದ ಕೆಲವು ರೀತಿಲೆನ್ ತೂಕ. ಸಂಯೋಜಿತ ಬೋಂಟೆ ಪಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ (Planed Hunting)ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೃಗೊಲೆನ್ ಗಿಡೆರೊಂದು ಪೋದು ಆಯ ಕಟ್ಪ್‌ದ ಪ್ರದೇಶೊಗು ಪೋದು ಕೆರ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಈ ಗುಂಪುಡು ಬರ್ಪುಂಡು. ಕಾಡ್ ಗೋಣನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಆನೆಲೆನ್ ಒಂಜಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಆಯಕಟ್ಪ್‌ದ ಜಾಗೆಗ್ ಪಂಡ 'ಖೆಡ್ಡ' ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಗ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ 'ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುರಿ ತೋಡುದು, ಅಯಿನ್ ಬೆದ್‌ರ್, ಮರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಸಾಲ್‌ಗ್ ದೀತ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಅಯಿತ ಮಿತ್ ಸಂಶಯ ಬರಂದಿ ರೀತಿಡ್ ಪಂತಿಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾದ್ ದೀಪಿನ ಜಾಗೆಗ್ 'ಖೆಡ್ಡ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೋಂಟೆ ದೇರೆರೆ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವೆರ್ ಮೃಗೊಲೆ ಪಿರಾವುಡ್ದು ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು, ಸೂ ಪಾಡ್ದ್, ಪೋಡಿಪಾವೊಂದು ಇಜ್ಜಿದಾಂಡ ವಾದ್ಯ, ವಾಲಗೊಡು ಗೌಜಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಪಿನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೋಂಟೆಗ್ ಬೈದಿನ ಪ್ರತಿಯೊರ್ಯಗ್‌ಲಾ ಕೆಲಸ ಉಂಡು. ಮಾಂತ ಕಡೆಡ್ದ್‌ಲಾ ತಯಾರಿ ಆವಂದೆ ಮೃಗೊಲೆನ್ ನಿಯೋಜಿತ ಜಾಗೆಗ್ ಬಳಿಪವುಜೆರ್.

ಇಂಚ ಗುರಿಕ್ ಬೂರುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಶೀಂತ್ರಿ ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡೇ ಆಚರಣೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದುಂಡು. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊಡುಪ್ಪಿ ಬೊಕೊಂಜಿ ತಂತ್ರ ಪಂಡ ಬೋಂಟೆದ ಮೃಗೊಗು ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಮುಟ್ಟ ಪೋದು, ಇಜ್ಜಿಂಡ ಅವೆತ್ತಲೆಕ್ಕನೇ ಬುಳಿತ್ತೊಂದು ಕೈತಡೆಪೋದು ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೆರ್ಪಿನವು. ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯದ ಇಂಡಿಯನ್ನೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಜನಾಂಗದಕುಲು ಮೃಗೊಲೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್ ಬೀಜುನ ಗಾಳಿಗ್ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಜಿಂಕೆದ ಚರ್ಮೊನು ಪೊದೆತ್ತೊಂದು ನೆಲನ್ ಕಾರ್‌ಡ್ ಕೆರೆತ್ತೊಂದು, ಮೇಪುನಲೆಕ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೇತೆ ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಕೆರ್ಪುನ ತಂತ್ರ ಉಂಡುಗೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು 'ಹಕ್ಕಿ ಪಿಕ್ಕ' ಜನಾಂಗದಕುಲು ಈ ರೀತಿದ ಬೋಂಟೆ ದೇರುವೆರ್. ನಮ್ಮ ಕಡೆಡ್ದ್ ಗಾಳಿ ಮೃಗೊಲೆ ಕಡೆಕ್ ಬೀಜಾಂಡಾ ವಾಸನೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮೃಗೊಲು ಪಾರ್‌ದ್ ಪೋಪೊ. ಅಂಚಾದ್ ಮೃಗೊಲೆ ಕಡೆಡ್ದ್ ಗಾಳಿ ಬೀಜುನ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಈ ರೀತಿ ನಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಡಾಪುಂಡು.

'ಮೀನ್‌ದ ಬೋಂಟೆ' ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ರೀತಿದ ಬಗ್ಗೆ ತೂಂಡ, ಎಚ್ಚಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಮೃಗಲೆ ಬೋಂಟೆಡ್ದ್ ಮೀನದ ಬೋಂಟೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುಂಡು. ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿಟುಪ್ಪಿನ ನಾಗರಿಕ ಬೆಸ್ತೆರೆಗ್ ತೆರಿದುಪ್ಪಿ ತಂತ್ರೊಲು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜನಕುಲೆಗ್ಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ ಪನೊಲಿ ಗಾಳ ಪಾಡುನೆ, ಬಲೆ ಬೀಜನೆ, ಅಂಚನೆ ತೋಡು, ತರುಕುಲೆಗ್ ಕನಪಡಿದಂಚಿತ್ತಿ ಮರತ ಗೆಲ್ಲ್, ಸೊಪ್ಪುಲೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್, 'ಕಡುಪಾಡ್ದ್' ಮೀನುಲೆಗ್ ಮತ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮೀನು ಪತ್ತುನೆ, ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಮೀನು ಪತ್ತುನ ರೀತಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಕುಲೆಡ ನನಲ ಒರಿದುಂಡು.

ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಒರಿದ್ ಬರಿಯೆರೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರಣೊಲೆನ್ ಕೊರೊಲಿ. ಬರಗಾಲ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಬುಳೆ ಕಡಿಮೆ ಆನಗ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಯರೆಗ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರೊಡಾಂಡ್. ಸಸ್ಯಾಹಾರ ತಿಂದ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬೇತೆ ರುಚಿ ಬಯಕ್‌ನಗ ನರಮಾನಿ ಮೀನ್, ಮಾಸ ತಿನಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಕಾಡ ಮೃಗೊಲೆ ತೊಂದರೆ ತಡೆಯೆರೆದಾಂತೆ ಬೋಂಟೆ ದೇರ್ಯೆರ್. ಎಂಚನೆ ಇಪ್ಪಡ್ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದ್ ಒರಿದುಂಡು.

ಇತ್ತೆದ ಕಾಲ ಸ್ಥಿತಿನ್ ತೂಂಡ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಪದ್ಧತಿನ್ ಆಯಿನಾತ್ ಕಡಿಮೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕು ಏರೊಂದು ಪೋಪಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಡ್ದಾವರ ಇತ್ತೆನೆ ಅವ್ವೇತೋ ಕಾಡುಲ್ ನಾಶ ಆವೊಂದುಂಡು. ಕೆಲವು ಮೃಗೊಲೆ ಸಂತತಿ ಚಿತ್ರೊಡು ಮಾತ್ರ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದುಂಡು. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ ತಪ್ಪಾದ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಇತ್ತೆಲಾ ಬೋಂಟೆ ದೇರುನ ಕೆಲಸ ಆವೊಂದುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಉಂತವೊಡು. 'ಕೆಡ್ಡಸದ ಬೋಂಟೆ' ದಂಚಿತ್ತಿ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಯಿನ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ಪೊಡು. ತೋಡು, ಸುದೆಕುಲೆಗ್ ಮರ್ದ್ ಕಲತ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ರೀತಿ, ಅಂಚಾನೆ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಎಚ್ಚ ಸಮಯ ಬಲೆ ಬೀಜುನ ರೀತಿನ್ ಉಂತವೊಡು. ಈ ರೀತಿದ ಕ್ರಮೊಲೆನ್ ನಡಪಾಂಡ ಬೋಂಟೆಡ್ದಾಪಿನ ತೊಂದರೆನ್ ತಪ್ಪಾವೊಲಿ.

✍ **ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ**, ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಬಂಟ್ವಾಳ - 574 222

ಮಾಯಕದ ಮಂತ್ರದೇವತೆ

ಇರುವೈಲ್ ಇರ್‌ಂದಲೆ ಪಟ್ಟ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆಡ್ ಗಂಗೆ ಬೈದೆದಿ ಮಗೆ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಬುಳೆವುಂದುಪ್ಪುನಗ ನಾಡ್‌ಡ್ ಕಲ್ವೆರೆ ಗಾಢ ಜಾಸ್ತಿಯಾಂಡ್. ನುಗೊಟು ಗುಂಡಲ, ನಾಯರ್‍ದ್ ಪನೊರು. ಕುಂಟೊಡು ಕೋರಿ, ಕಂಗ್‌ಡ್ ಉರುವೆ, ತಾರೆಡ್ ಬನ್ನಂಗಾಯಿ ಒರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ಇಲ್ಲಲ್ ಸಗಿಮಲ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಉಲ್ಲಸೊದ ಉಸುಲು ಬುಡ್ಯೆರೆ ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ತೂಯಿನ ಕಾಂತು ಬೈದನ ಜೀವೊಗು ಮಲ್ಲ ಎತೆ ಪೊಗ್ಗುಂಡ್. ತನ್ನ ಬರ್ಕೆಡ್ ಸೊರ್ಕುದ ಕಲ್ವೆರೆನ್ ತೊರ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಪಿತ್ತ ಜಪುಡಾವುನ ದುನ್ನದ ದೈವೊ ಆವೊಡ್‌ಂದ್ ಆಯನ ಮನಸ್‌ಡ್ ಗೇನೊ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಐಕಾದ್ ಮೂಜಿ ಕಣ್ಣ ತಾರಾಯಿದ ಕನ್ನಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ದೀದ್ ಮೀದ್ ಶುದ್ಧವಾದ್ ಐತ ಬಲ್ಮನ ಆದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಪಾದೊಗು ಬೂರ್ದು "ಅಪ್ಪೆರೆ ಯಾನ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ನಮ್ಮ ಬರ್ಕೆಡ್ ಕಲ್ವೆರೆ ಸೊರ್ಕುನುಂತಾದ್ ಸುಖೊನು ಒದಗಾವುನ ಕಾರ್ನಿಕದ ದೈವೊನು ಕನಪೆ" ಪನ್ದ್ ತಾರಾಯಿ ಪತೊಂದು ಸೀದಾ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪೋಯೆ. ಅಂಚ ಪೋನಗ ಪಂಜದ ಬರ್ಕೆಡ್ ಬದ್ದುಂಜ ಬೈದೆರ್ ಎದುರಾಯೆರ್. ಆರ್ ಕಾಂತು ಬೈದನ್ ಒಂಜಿ ಗಿಂಡೆ ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಎದ್ಕೊಂದು "ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಬರಂದಿ ಕಾಂತು ಬೈದ ಇನಿ ದಾನೆ ಬತ್ತ" ಪನ್ದ್ ಆಚಿರೊಡು ಕೇಂಡೆರ್. "ಯಾನ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಕಷ್ಟೊಡುಲ್ಲೆ. ಇರುವೈಲ್ ಇರ್‌ಂದಲೆ ಪಟ್ಟೊಡು ಕಲ್ವೆರೆ ಕಾಟ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ ಕೇನ್ ಕೊರ್ಪಿ ಮಾನಿ ಇಜ್ಜಿ, ಕಲ್ವೆರೆನ್ ಪತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಕಾರ್ನಿಕೊದ ದೈವೊ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕಾತ್‌ಂಡ್. ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕುಂಟಾಲ ಜಂತ್ರಿ ಕುಂಟಾಲ ಮಂತ್ರಿನಕ್ಲೆನ ನಾಡ್‌ಡ್ ಕಲ್ವೆರೆನ್ ಪತ್ತುನ ದೈವೊ ಉಂಡುಗೆ. ಅವೆನ್ ಪತೊಂದು ಬರ್ಯೆರೆ ಯಾನ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನಿ" ಪಂಡಿನ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಅವ್ಲ ಅಸರ್ ಪರ್ದ್ ನೇಸರ್ ಕಂತುನ ದುಂಬೇ ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ.

ತೆನ್ಕಾಯಿರಾಜ್ಯೊಡು ಕುಂಟಾಲ ಜಂತ್ರಿ, ಕುಂಟಾಲ ಮಂತ್ರಿ ಪನ್ಪಿನ ಪೊದ್ವಾಳ್‌ನಕ್ಲು (ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೀಪಿನಕ್ಲು) ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಏಲ್ಯೊಡು ಕಾಂತುಬೈದಿ ಬಾಡಿ ಮೋನೆಡ್ ಅಡೆಗೆತ್ತುವೆ. ಪೂಜೆ ಆದ್ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಪಿದಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಸಾಜೊಡು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆ. ತನ್ನ ಕಷ್ಟೊನು ಅಕ್ಲೆಡ್ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ತನ್ನ ಬೂಡುಗು ಕಲ್ವೆರೆನ್ ಪತ್ತುನ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದ ದೈವೊನು ಕಡಪುರೊಡ್‌ಂದ್ ಬಿನ್ನಯೊ ಮಲ್ತೆ. ಕಾಂತು ಬೈದನ ಪಾರಿ ಬಿನ್ನಯೊನು ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ಡ್ ತೆರಿಯೊಂಡಿನ ಅಕುಲು "ಬೂತೊಲೆಡ ಪಿಲಿಭೂತ ಪಿಲಿಚಂಡಿ, ಮರ್ಲ್‌ಭೂತ ಮೈಸಂದಾಯೆ, ಅಬ್ಬರದ ಬಬ್ಬರಿಯೆ ಬಾವನಾ ಆವಾ" ಪನ್ದ್ ಆಯಡ ಕೇಂಡೆರ್. "ಸ್ವಾಮೀ ಎಂಕ್ಲೆ ಬೂಡುಡು ಮಲ್ಲ ಮರಟ್ ಇರೆ ಇತ್ತಿನಾತ್ ದೈವೊಲು ಉಲ್ಲ. ಈರ್ ಕೊರ್ಪುನುಂದಾಂಡ ಈರ್ನ ಮನೆ ದೇವೆರ್ನ ಬಲಭಾಗೊಡಿತ್ತಿನ ಪೇರಬಜ್ಜನೆದ ಮಾಯಕದ ಮಂತ್ರದೇವತೆನ್ ಕೊರ್ಲೆ" ಪನ್ದ್ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಪಂಡಿ ಪೊರ್ತುಗು "ಅವು ಇನಿಬತ್‌ದ್ ಎಲ್ಲೆ ಕೊನೊಪಿನ ದೈವೊ ಅತ್ತ್. ಅವೆಕ್ಕ್ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಷ ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಕಲ್ಪೊಡು. ಪೇರ ಬಜ್ಜನೆ, ನೀರ್‌ದ ನಿವನ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ದೇಶ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಭಾಷೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬರೊಡು" ಇಂದ್‌ದ್ ಅಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಕಾಂತು ಬೈದೆ "ಕಂಜಿದ ಪಿರವುಡು ಪೆತ್ತ, ಬಾಲೆದ ಪಿರವುಡು ಅಪ್ಪೆ ಉಪ್ಪುಲೆಕ್ಕನೇ ಎನ್ನ ಭಕ್ತಿದ ಪಿರವುಡು ಶಕ್ತಿದ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಇತ್ತ್‌ಲ್ಡ್ ಪಂಡಿನೆನ್ ಮಾತಾ ಆಜಿ ವರ್ಷೊಡೇ ಕಲ್ತ್

ಬರುವೆ'' ಪನ್ಪ್ ಅಲ್ಪಡ್ಪ್ ಪಿದಾಡಿಯೆ. ಧರ್ಮೊಗು ದರಿದ್ರ ಬರಂದಿ ಲೆಕೊ, ಏಗಿತೊಗು ಬರಗಾಲ ಬರಂದಿಲೆಕೊ, ಮಾನೊಗು ಲೋಪ ಬರಂದಿ ಲೆಕೊ ಕಾಪುನ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆನ ಅನುಗ್ರಹೊಟು ಕುಂಟಾಲ ಜಂತ್ರಿನಕ್ಲು ಪಂಡಿನೆನ್ ಮಾತಾ ಆಜಿ ವರ್ಷೊಡ್ ಗೇನ ದೀದ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಪಿರ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಮೋನೆಡ್ ಕಳೆ ದಿಂಜಾದ್ ಪಿರ ಬತ್ತಿನ ಕಾಂತು ಬೈದನ್ ತೂದು ಕುಂಟಾಲ ಜಂತ್ರಿ, ಕುಂಟಾಲ ಮಂತ್ರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸಂತೊಸೊಡು ಉಡಲ್ ಉರ್ಕರ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾನ್ ಕಲ್ತಿನ ವಿದ್ಯೆಲೆನ್ ಮಾತಾ ಕಾಂತುಬೈದೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಸಾಯೆ. ನನದಾದ ಜೋಡಣೆ ಆವೊಡ್‌ಂದ್ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಕೇಂಡಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಮಡ್ಡೆಲನ ಮಡಿದಲ್ಯ, ಇಡಿಪಾಲೆ ಪಿಂಗಾರ, ಒಂಜಿಸೇರ್ ಬೊಲಂತರಿ ಒಂಜಿ ಕಾವಲೆ ಬಚ್ಚಿರೆ, ಐನ್ ಬಜ್ಜೆಯಿ, ತುಂಬೆದ ಪೂ, ಕೇಪುಲಪೂ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸಾದ್ ಮುಟ್ಟುದಲ್ಪ ಸೆರಂಗ್ ಒಡ್ಡಿದ್ ಉಂತುಲಂದ್'' ಅಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಅಕುಲು ಪಂಡಿನ ನಾಲಯಿ ದೊಂಡೆಡಾಪಿನ ದುಂಬೇ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಜೋಡಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಂಟಾಲಜಂತ್ರಿನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ಯೆ, ಅಕ್ಲೆನೆದುರುಡು ಭಯ ಭಕ್ತಿಡ್ ಸೆರಂಗ್ ಒಡ್ಡಿದ್ ಉಂತ್ಯೆ. "ಕೋಡೆ ಮುಟ್ಟ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಎನ್ನ ದೈವೊವಾದಿತ್ತಲ್. ನನದುಂಬು ಆಲ್ ನಿನ್ನ ದೈವೊ ನಿನ್ನ ಬೂಡುಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಲ'' ಪನ್ಪ್ ಪಿಂಗಾರದ ಪಾಲೆನ್ ಜಂತ್ರಿನಕ್ಲು ಕಾಂತುಬೈದನ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. "ದೈವೊನು ಕೊನೊನಗ ಪಿರ ತೂವಡ, ತೂಯಂದಾಂಡ ಮೂಲು ಇತ್ತಿನ ಮಾತಾ ದೈವೊಲು ಪೆರಡೆದೊಟ್ಟು ಕಿನ್ನಿಲು ಬತ್ತಿಲೆಕೊ ನಿನ್ನೊಟ್ಟು ಬರುವೆರ್‌ಂದ್'' ಅಕುಲು ಪಂಡೆರ್. ಪಿಂಗಾರ ಪಾಲೆನ್ ಇರುವೈಲ್ ಇರ್‌ಂದಲೆ ಪಟ್ಟ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆಗ್ ಪತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಕಾಂತುಬೈದೆ ಒಂಜಿ ಗೋಳಿದ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅವೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಂಗಾರೊನು ದೀದ್ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆನ್ ನಂಬಿಯೆ. ದೈವೊಗು ಕೊರೊಡಾಪಿನ ಮಯ್ಯೆದ ಜೋಗ ಕೊರಿಯೆ. ನಂಬಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಇಂಬು ಕೊರ್ಪಿನ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಇರುವೈರ್ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆಡ್ ನಿಲೆಯಾದ್ ಕೆಲವು ಕಲ್ವೆರ್‌ನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್, ಕೆಲವೆರೆನ್ ಮಾಯಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಮಯೊಡು ಇರುವೈಲ್ ಇರ್‌ಂದಲೆ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟೆಮಾರ್ ಬೂಡುಡು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ, ಸೇವಂತೆರ್ ಅರಸೊತ್ತಿಗೆ ಮಲ್ತೊದಿತ್ತೆರ್. ಕಾಂತು ಬೈದನ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆನ ಉಪದ್ರ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದಿನ ಜನೊಕ್ಲು ಆಯ ನ್ಯಾಯ ಕೇನುನ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಡ ಕಂಡದ ಕಡಿನೀರ್ ಕಡ್ಪುನ ನ್ಯಾಯೊನು ನೆವನ ಪತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್. "ಖಾವಂದೆರೇ, ಕಾಂತು ಬೈದನ ಬೂತೊಡ್ದು ಬಾಳೆರೆ ಬದ್ಕೆರೆ ಕಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ಆಯನ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ತೂ ತೆಕ್ಕಾಲೆ'' ಪಂಡೆರ್. ಪತ್ತ್ ಕೂಡುದಿ ಕಲಟ್ ಜನೊಕ್ಲು ಪಂಡಿನೆಕ್ಕ್ ಮನ್ನಣೆ ಕೊರಿನ ಸೇವಂತೆರ್ ಕಾಂತು ಬೈದನ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕ್ಕಾಯೆರ್. ಅರಸು ಮಲ್ತಿ ಕಾರ್ಯೊಗ್ ಪಿರ ಉತ್ತರ ಕೊರಂದೆ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆನ್ ಬುಡ್ದು ಪೋಯೆ. ತನ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ತಾನ್ ನಂಬಿನ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆನ್‌ಲಾ ಪತೊಂದು ಇರುವೈಲ್‌ದ ಸುದೆ ಬರಿಕ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪ ಕೊಲ್ಲವೀರ ಗುಂಡಿದ ಬರಿಟ್ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಪೂ ಪಾಡ್ದ್ ದೈವೊನು ನಿಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆ. ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಅಕಿಲಾಸದೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತು ಓಕೊಂಡಿನ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಇಂಚ ಲೆತ್ತ್ ಪಂಡಲ್ "ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊಗು ತರೆ ಬಗ್ಗಾಯಿನ ಕಾಂತು ಬೈದ ನಿನ್ನ ಪಾರಿಬಿನ್ನಯೊ, ಭಕ್ತಿದ ಸೇವೆ ಎನನ್ ಮುಟುದುಂಡು. ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿದುಃಖ ದೆಪ್ಪಡ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆನ್ ಯಾನ್ ತೂವೊನುವೆ. ನಿನ್ನ ಕುಟುಮದ ಉಲ್ಲಾಸೊನ್ ಪೇರ್‌ದಂಚ ಉರ್ಕಾವುನ ಆರಭಾರ ಎಂಕ್ ಉಪ್ಪಡ್. ನಿನನ್ ಕಂಚಿದ ಕೋಟೆ, ಕರ್ಬದ ಬೇಲಿಯಾದ್ ಕಾಪುವೆ. ಬಲ್ಲಾಳ್‌ಗ್ ಎನ್ನ

ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ತ ತೆರಿಪಾವೆ.'' ಪಂಡಲ್. ಆತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲ್ ದಿನ ಕರಿಯುನ ದುಂಬೇ ಆಲ್ ಕಟ್ಟೆ ಮಾರ್‌ದ ಬೂಡು ಪೊಗ್ಯಲ್. ಊರುಡು ಕಂಡ ಕಂಡಕಾಟ, ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲ್ ಮುರಿಯ ಶುರುವಾಂಡ್. ನಾಲ್ ಕಾರ ನಡೆಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಕಾರ ನರಮಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಬುಲೆಟ್, ಪತ್ತಿಂಚಿತ್ತಿ ಫಲೊಟು ಸುಕ ಮುಕತ ಸಾದಿದಾಂತೆ ಪೋಂಡು. ಸೇವಂತೆರ್ ರಾಶಿ ದೀಪಾದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇನ್ನಗ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಭಕ್ತಿಡ್ ನಂಬಿನ ಮಾಯಕದ ಮಂತ್ರದೇವತೆನ ಉಪದ್ರಂದ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೈವೊದೆದುರು ಸೇವಂತೆರ್ನ ಯಂತ್ರ, ಮಂತ್ರ, ತಂತ್ರ ಫಲಕೊರಂದೆ ಪೋಂಡು. ಆರ್ ಕಾಂತುಬೈದನ್ ಪಿರಲೆಪುಡಾದ್ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆನ್ ಬೂತೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಉಂಬಳಿ ಕೊರ್ದು ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಭಕ್ತಿದ ಸೇವೆನ್ ಶಕ್ತಿ ಮೀರ್ದ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪ್ಪೆನ ಪಿರವುಡು ಜೋಕುಲೆಲೆಕೊ ದೈವೊದ ಪಿರವುಡು ಮಂದೆರ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ರಾಜ್ಯ ಮಾಗಣೆನ್ ಪೂತ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಲೆಕೊ ಕಾತ್‌ದ್ ಮೆರೆಯಿನ ಮಂತ್ರದೇವತೆನ್ ಕಾಂತು ಬೈದೆ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಮಯ ಸುಂತಲಾಡಿ ಬರ್ಕೆಗ್ ಕುಚ್ಚಾಡಿ ಬರ್ಕೆಡ್ದ್ ಸ್ವಚ್ಛ ಮನಸ್‌ದ ಐತು ಬೈದೆ ಬತ್ತೆ. ಆಯೆ ಮಂತ್ರ ದೇವತೆನ ಕೈಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ಡ್ ಬೂಲ್ಯ ದೆತೊಂದು ಪುಲ್ಯಾನಗ ಕುಚ್ಚಾಡಿಗ್ ಪಿರ ಪೋನಗ ಆಯನ ಪೊರ್ಲು ಮನಸ್‌ಗ್ ಮರ್ಲ್ದಿನ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಪಿರವುಡೇ ಪೋದು ಕುಚ್ಚಾಡಿ ಪೊಗ್ಯಲ್. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಎಲಿಯ ಸಾರಲೆ ಪಟ್ಟ ಮಂಗಿಲ ಗುತ್ತುದ ಮಾನ್ಯಪ್ಪ ಬೈದನಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆ ಪೇರ್ ಪರ್ಯಲ್, ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಣ್ಣು ಒರುವಾದ್ ಪಾದೆದಿಲ್ಲಡೆ ಪೊಗ್ಗುದು ಮಾಯದ ಮದೆಟ್ ಕುಲ್ಯಲ್. ಪಾದೆದಿಲ್ಲಡೆ ಮಯ್ಯದ ಜೋಗೊಗು ಬತ್ತಿನ ಕುಂಬಡ ಕಲ್ಲ್‌ದ ತಿಮ್ಮ ಬೈದ್ಯೆರೆಡ "ಕುಂಬುಡ ಕಲ್ಲ್ ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಒಂಬಿಲೆಕ್ಕಾತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಮೆಂಚಿದ ಒರುವಾದ್ ಅಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗೊಡೆ'' ಪನ್ದ್ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಕೇನ್ನಗ "ಬರ್ಯೆರೆ ಬರೊಲ್ಯಪ್ಪೆ. ಆಂಡ ಯಾನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಮರ್ದ್ ಮಾಯೊಗು ಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನ ದೈವೊವಾದ್ ಬಲ'' ಪಂಡೆರ್. ಆರ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊಗು ಪಿರ ಪನಂದಿ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಅರೆನೊಟ್ಟು ಕುಂಬುಡ ಕಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಒಂಬುದುಂತ್ಯಲ್. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಐತು ಪೂಜಾರಿನ ಬಟಾರದಿಲ್ಲದ ವಠಾರೊಡು ನಿಲೆಯಾದ್, ಮಣಿ ಮಂಚವುಡು ಕುಲ್ಯಲ್. ಅಲ್ಪಡ್ದ್ ಬಲ್ಲಾಜೆ ಬರ್ಕೆದ ನೋಣಯ್ಯ ಬೈದ್ಯೆರಿಲ್ಲಡೆ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ಡ್ ಪೊಗ್ಗಿನ ದೈವೊ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆ ಕಟ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೇಮನೆರಿ ಕೈಕೊಂಡು, ಅವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಣೇಲ್ ಸಾವಿರ ಸೀಮೆದ ಗಂಜಿಮಠ ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರೆನ್ ದುಂಬು ದೀದ್ ಪುರಾಲ್ದ ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿಗ್ ಸಾರ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾದ್ ಮಣೇಲ್ ಸಾವಿರ ಸೀಮೆನ್ ಪೊಗ್ಯಲ್. ಪಾಡಿದೊಂಪ ಬರ್ದಂತಿ ಲೆಕೊ, ಕಡ್ತಿ ಇರೆ ಬಾಡಂದಿ ಲೆಕೊ, ಮುಡಿತಿ ಪೂ ತಾಲಂದಿ ಲೆಕೊ ಕಾಪುನ ಸೀಮೆದ ದೈವವಾದ್ ಮಣೇಲ್ ಸೀಮೆಡ್ ಮೆರೆಯಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಆದ್ ಸಿರಿಮಿರೆ ಕೊರ್ದು ತಮ್ಮಲೆಯಾದ್ ಬುದ್ಧಿ ನೀತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತಲ್. ಪೂಪಾಡುನಡೆ ಪೂತ ಎಸಲ್ ಕೊರುಂಡಲಾ ನಂಬಿನಲ್ಪ ಇಂಬು ಉಂಡುಂದು ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ಯಲ್. ಇಂಚ ರಾಜ್ಯ, ಮಾಗಣೆ, ಸೀಮೆ, ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆಡ್ ಮೈಮೆದ ದೈವೊವಾದ್ ಮಾಯಕದ ಮಂತ್ರದೇವತೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಆಲ್ ಕಟ್ಟೆಲ್ಲ್, ಜತ್ತಿ ಬಾಕಿಲ್ ಪೂರಾ ಪೊಗ್ಗುದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿನ್ ಮೆರೆಪಾದ್, ಆಯನ್ಯಾಯೊನು ಪೇರ್ ತುಲಿತಿಲೆಕೊ ತುಲಿತ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪೇರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಸಮವಾಯಿನ ತೀರ್ಪು ಕೊರ್ದು ಕಾರ್ನಿಕದ ದೈವೊವಾದ್ ಮೆರೆಯಲ್.

✍ **ರಘುಗುರುಪುರ,** ಬಯೋ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ವಿಭಾಗ, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸೆಂಟರ್,
ಜ್ಯೋತಿ ಟಾಕೀಸಿನ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು - 575 001

ಯಾನೆಂಚಿನ ಮಲ್ತೆನೋ ಓ ದೇವೆರೇ !

ಆ ದಿನ ಸಂಧ್ಯ-ಸಚಿನ್‌ನ ಅಮ್ಮ ಕೈತಲ್ದ ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋವೆರೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್. ಪಿದಾಡ್ನಗ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ಲ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, "ಅಷ್ಟೆಮಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಏರಾಂಡ್ಲ ಬತ್ತ್ಂಡ ತಾರಾಯ್ದ ರಾಶಿಡ್ಡ್ ಎಲ್ಯ ತಾರಾಯಿ ಅಜತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕೊರ್ಲೆ. ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಜಾಗ್ರತೆ. ಬೇಗ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಸಂಧ್ಯಗ್ ಏಪಲ ಒಂಜಿ ಅಬ್ಬೆಸ. ಅಮ್ಮ ಅಂಚಿಗ್ ಪೋಯಿ ಸಾತ್‌ಗೇ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಸಕ್ಕರೆದ ಡಬ್ಬಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಚಪುಂಟು ಬಾಯಿಗ್ ಪಾಡೊಂದ್ ಚವಿಪುನ.

ಆನಿದ ದಿನಲ ನಿತ್ಯದಲೆಕ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆಗ್ ಪೊಗ್ಯಲ್. ಸಕ್ಕರೆ ಡಬ್ಬಿದ ಮುಚ್ಚೆಲ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಕೈತಲೇ ನೈಯಿತ ಕುಪ್ಪಿಲಾ ತೋಜೆಂಡ್. ಅಲ್ಪನೇ ಗೋದಿದ ಪೊಡಿತ ಪಕೇಟ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಬಾಯಿಗ್ ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಡೊಂದ್ ಅವೆತ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಚಮಚ ನೆಯಿಲಾ ಪಾಡೊಡುಂದ್ ಮುಚ್ಚೆಲ್ ದೆಪ್ಪುನಗ ಪಿದಾಯಿ ಇತ್ತಿನ ಸಚಿನ್‌ನ ಕೆಬಿಕ್ ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆದ ಸವುದ ಕೇಂಡ್. ಪಕ್ಕ ಪಕ್ಕ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ನೆಯಿತ ಮುಚ್ಚೆಲ್ ದೆತ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಅಕ್ಕನ ಎದುರು ಸಕ್ಕರೆ ಬೊಕ್ಕ ಗೋದಿತ ಪೊಡಿತ ಪಕೇಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡು. 'ಅಕ್ಕ ಹಲ್ವ ಮಲ್ಪುನ ಅಂದಾಜಿಡುಲ್ಲಲ್‌ಂದೇ ಎಸ್ನಿಯೆ"

"ಬಾಂಬೇ ವೀಟ್ ಹಲ್ವಾ" ಮಲ್ಪುನ ವಿಧಾನ ಒಂಜಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆದ್ ಇತ್ತ್‌ನೆನ್ ಓದ್‌ದ್ ಅಕ್ಕ-ಮೆಗ್ಗಿ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಹಲ್ವಾ ಮಲ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಆಸೆ ಪಡೆತ್‌ನೆ, ಅಮ್ಮ ಅಯಿಕ್ ಒಪ್ಪಂದ್‌ನೆ ಪೂರಾ ನೆಂಪಾಂಡ್. ಪಕ್ಕ ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪುಡಾವೊಂದು ಕೇಂಡೆ. "ಅಕ್ಕಾ ಹಲ್ವಾ ಮಲ್ಪುವನ?" ಬಾಯಿಡ್ ನಿಲಿಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಜಿಂಜಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಸಂಧ್ಯಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಉಂತುನಂಚನೇ ಉಂತುಂದ್. "ಹೂಂ..." ಪಂಡಲ್.

"ಛೆ ಒಂಜಿ ಚಮಚ ನೆಯಿ ಸಕ್ಕರೆದ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದ್ ತಿನೊಡು ಪನ್ನಗ ಇಂಬ್ಯನೆರ್ದಾದ್ ಆಯಿಜಿ." ಎನ್ನಿಯೊಂದ್ ಮುಚ್ಚೆಲ್ ತಿರ್ಗವೊಂದೇ ಉಂತಿಯಲ್ ಸಚಿನ್ ಪಿರಾ ಪಂಡೆ.

"ಮುರಾನಿ ಅಂಗಡಿರ್ದ್ ಕನತಿನ 'ಕೇಸರಿ' ಬಣ್ಣೊದ ಬಾಟ್ಲಿ ಯಾನ್ ದೆತ್ತ್ ದೀತೆ" ಈತಾನಗ ಸಂಧ್ಯನ ಬಾಯಿದ ಸಕ್ಕರೆ ಕರದಿತ್ತ್ಂಡ್. "ಈ ದಾಯೆ ದೆತ್ತ್‌ದೀತ್‌ನೆ" ಇಸ್ಮಯೊಡು ಕೇಂಡಳ್.

"ರಘು ಬೂಕುಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಚಿತ್ರೊಗು ಏತ್ ಪೊರ್ಲು ಬಣ್ಣ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಆಪುಂಡು ಗೊತ್ತುಂಡಾ?"

"ಇತ್ತೆ ಖಾಲಿ ಕುಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರೇ ಇಪ್ಪುನೆನಾ? ಹಲ್ವಾ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಣ್ಣ ಬೊಡ್ಚಾ?" ಸಂಧ್ಯ ಕೇನ್ನಗ.

"ಅವೆಟ್ ಒಂತೆ ಉಂಡು. ಕನರ್ಪೆ." ಪನೊಂದು ಕುಪ್ಪಿ ಕನರ್ಯೆರೆ ಪೋಯ್ನಾಯಗ್ ಪಂಡಳ್.

"ಅಲ್ಪ ಎನ್ನ ಪುಸ್ತಕದ ಕೈತಲ್ ಹಲ್ವ ಮಲ್ಪುನೆ ಎಂಚಂದ್ ಪ್ರಕಟವಾದಿಪ್ಪುನ ಬೂಕುಲ ಉಂಡು. ಬನ್ನಗ ಕನಲಾ"

ಸಚಿನ್ ಅಂಚಿ ಪೋಯ್ನ ಸಾತ್‌ಗೇ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಚಮಚ ಸಕ್ಕರೆ ಬಾಯಿಗ್ ದಿಂಜಾದ್ ಅವೆತ ಮಿತ್ತ್ ನೆಯಿಲಾ ಪಾಡ್ಯಲ್. ಸಚಿನ್ ಬೂಕು, ಬಣ್ಣೊದ ಕುಪ್ಪಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಪಕೇಟ್

ಕನತೆ. "ಇಂದಾ ಉಂದು ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಉಂದು ಬೀಜ, ಅವು ಏಲಕ್ಕಿದ ಪಕೇಟ್ ಅವುಲು ಅವೆನ್ ಯಾನ್ ದೆತ್ತ್ ದೀತ್‌ಜಿ." ಮೆಗ್ಯನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಸಂಧ್ಯಗ್ ವಿಸ್ಮಯ. "ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಈ ದಾಯೆ ದೆತ್ತ್ ದೀತ್‌ನೆ?" ಕೇನಗ ಪಂಡೆ. "ಅವೂ... ಸಾಲೆಡ್ ಎನ್ನ ದೋಸ್ತಿನಕುಲು ಎಂಕ್ ಚಾಕ್ಲೇಟ್, ಮಿಠಾಯಿ ಪೂರಾ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಯಾನ್ಲಾ ದಾಯ್ತಾಂಡಲಾ ಕೊರೊರ್ಚ. ಅಮ್ಮಡ ಕೇಂಡ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಯಾನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೀತ್‌ನೆ. ಅಮ್ಮಡ ಯಾನ್ ಅಡೆಂಗದ್ ದೀತ್‌ನೆನ್ ಪನ್ಲೊರ್ಚಿ ಆವ..."

ಸಂಧ್ಯ ಮನಿಿತ್‌ಜಲ್. ಎಂಚಲಾ ಹಲ್ವಾದ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಟಾದೆ. ಅಮ್ಮ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬೇ ಹಲ್ವಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆವೊಡು." ಎನ್ನಿದ್ ಮಾತೆನ್ನ ಸಚಿನ್‌ನ ಕೈರ್ದ್ ದೆತೊಂದು. "ಈ ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಅಮ್ಮ ಬರ್ಪೆರ ತೂಲ. ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪನ್ಲ." ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಸ್ತಕ ಬುಡ್ಪವೊಂದು ಉಂತ್ಯಲ್.

ಬೊಕ್ಕ ಗೋಧಿ ಪೊಡಿ ಕಲತ್‌ದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ತೂ ಪೊತ್ತಯಲ್. ಗೋದಿ ಮಂದ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ ನೆಯಿ, ಸಕ್ಕರೆ ಪಾಕ, ಬಣ್ಣ, ಪಾಡ್ದ್, ದ್ರಾಕ್ಷೆ, ಬೀಜ, ಏಲಕ್ಕಿ ಪೂರಾ ಒರಾನೆ ದೊರಿತಲ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಲ್ವಾದ ಸೊರ್ಪ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಅಂತೂ ಅಮ್ಮ ಬರ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬು ತಿಂದ್‌ದಾವೊಡುಂದ್ ಎನ್ನಿನಗ ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ಸಚಿನ್‌ನ ಪೊಸ ಪದ್ಯ ಸುರುವಾಪುಂಡು. "ಜಂಬೊಡು ಬತ್ತ್‌ನಜ್ಜನ ಕೈಟೊಂಜಿ ಕೊಂಬು. ಜಂಬ ಬುಡ್ದ್ ಪನ್ಲೆ ಬೇಗ ಏರ್ ಕೊರ್ಯೆರ್‌ಂದ್." ಪದ ಪಂಡ್‌ದಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ ಕೊಂಬುದ ಸ್ವರತಂಚ ಉರಿಪೆರೆಲಾ ಸುರು ಮಲ್ತೆ.

ಪಕ್ಕ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯಲ್ ಸಂಧ್ಯ. ಅಜ್ಜೆರ್ ಬತ್ತೆರೊ ತೋಜೊಡು. ಎನ್ನಿದ್ ಪಿದಯಿ ಬನ್ನಗ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಜಂಬಜ್ಜೆ. ಸರೀ ತೂಯಲ್. ಏಪಲಾ ಬರ್ಪುನಲೆಕ ಇಜ್ಜೆರ್ ಜಂಬಜ್ಜೇ. ಅರ್ನ ಕೈಟ್ ದೊಣ್ಣೆದ ಬದಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ದ್ ಒಂಜಿ ವಿಚಿತ್ರ ರೀತಿದ ಕೊಂಬು!

ವಿಸ್ಮಯೊಡು ಸಂಧ್ಯೆಲ ಸಚಿನ್‌ಲಾ ಆ ಕೊಂಬುದ ಮಿತ್ತೇ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಈ ಭೂಮಿ ಉಂಡಾನಗನೇ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡಾ ದಾನ್ನ ಆ ಕೊಂಬು. ಆತ್ ಮುದಿತನೊಡು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಜ್ಜೆ ಅವೆನ್ ನೆಯಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ನಂಚನೇ ಮೆಲ್ಲ ಪತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಅವೆತ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕೋಡಿಗ್ ದಪ್ಪದ ನೂಲುಡ್ ಜೋಡಿತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೆಯಿಕ್ ಇಡೀ ಅಪಘಾತ ಆಯ್ನಕ್ಲೆಗ್ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ನಂಚನೇ ನೂಲುಡ್ ಸುತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಬಿರುಕು ಬುಡ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್!

ಈತ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ ಸಂಧ್ಯ-ಸಚಿನ್‌ನ ಕಣ್ಣುಲು ಪಳ ಪಳ ಮೇಣ್‌ಕುದ್‌ವಂದ್. ಆ ಕೊಂಬುದ ಬಾಯಿದ ತಿರ್ತ್‌ದ್ ಬೊಳ್ಳಿದ ಪದಕ ಒಂಜಿ ಸೇರೊಂದು ವಿಶೇಷ ತೋಜಿಪಾವೊಂದ್‌ಂಡ್. ಪದಕಧಾರಿ ಕೊಂಬು ಇತ್ತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ದಾನ್ನ ಜಂಬಜ್ಜನ ಮೋನೆಡ್ ಏಪೊರ್ದುಲಾ ಎಚ್ಚ ಜಂಬ ದಿಂಜಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಜ್ಜೆ ಸರ್ತ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತರದ ಮಣೆನೊಂಜಿ ಒಯಿತ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ ರಾಜ ಠೀವಿಡ್ ಕುಲ್ಲೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೊಂಬುದ ಮೇಲಿಡೀ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಪೂಜಿಯೆರ್. ಉರಿಪುನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಅವೆತ ಬಾಯಿಗ್ ಬಿರೆಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿರುಕುದ ಇಡೆಟ್ ಕಣ್ಣ್ ದೀದ್ ತೂಯೆರ್. ಇಂಚೆನೇ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಬದಲ್ ಉರಿಪುನ ಲಕ್ಷಣ ತೋಜುಜಿ.

ಸಂಧ್ಯ-ಸಚಿನ್‌ನ ತಾಳ್ಮೆ ಮೀರೊಂದುಂಡ್. ಆಂಡಲಾ ಮನೀಪಂದೆ ಕೊಂಬುದ ಸ್ವರೊಕಾದ್ ಕಾತ್ ಕುಲ್ಯೆರ್.

ಜಂಬಜ್ಜೆ ಸುಮಾರ್ ಪೊರ್ಲ್ತ್‌ರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತರೆ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊತಲ ಮೋನೆ ತೂದ್ ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಕೂಲಿ ತೋಜಿಪಾದ್. 'ಹ್ಹೆ ಹ್ಹೆ ಹ್ಹೆ' ಪಂದ್ ತೆಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಕೊಂಬುನು ಬಾಯಿಗ್ ದೀಯೆರ್. 'ಪೂ... ಪೂ... ಪೂ... ' ಒರಾನೆ ಕೊಂಬುಡ್ ಇಂಚ ಸ್ವರ ಕೇಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಕೊಂಬುದ ಉಳಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಸ್ವರ ಅತ್ತ್! ಜಂಬಜ್ಜನ ಬಾಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಸ್ವರ!

ಈತ್‌ನೇಟ ಕೊಂಬುದ ಸ್ವರೊಟು ಮೆಯಿಮದತ್‌ದ್ ಕಾತ್‌ನಕುಲು ತೆಲ್ತೆರ್ ತೆಲ್ತೆರ್. ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಮೊಕುಲ್ನ ತೆಲ್ಕೆ ತೂದು ಅಜ್ಜೆಲಾ ತೆಲ್ತೆರ್. ಕಡೇಕ್ ತೆಲಿಕೆನ್ ಬಂಜೊಡು ಉಂತಾದ್ ಸಚಿನ್ ಪಂಡೆ, "ಇಂದೆರ್ದ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಎಂಕು ಕುಂಟಾಲ್ದ ಇರೆನ್ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತ್‌ದ್ ಸ್ವರ ಬರ್ಪವುಜನ. " ಅಜ್ಜೆ ಜವಾಬು ಕೊರಂದೆ ಪಿರಾ ಕೊಂಬು ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಪಿರ ಉರಿಪುನ ತಯಾರಿನ್ ಗ್ರೈಹಿತ್‌ನ ಸಚಿನ್. "ಯಾವು ನನ ಯಾವು" ಪಂಡೆ. ಪ್ರತಿಯಾದ್ ಅಜ್ಜೆ. "ಹ್ಹೆ ಹ್ಹೆ" ಪಂಡೆರ್.

"ಇಂಚೊರ ಕೊರುಲೆ. ಯಾನೊರ ಉರಿಪೆರೆ ಆಪುಂಡಾ ತೂಪೆ." ಸಚಿನ್ ಕೇನ್ನಗ ಅಜ್ಜೆರ್ "ನಿಕ್ಲೆನ ಕೈ ಕುಂಟಾಲ್ದ ಇರೆತ ಕೊಂಬು ಪತ್ತ್‌ನವು. ಇಂದೆನ್ ಮುಟ್ಟುಂಡ ಆವಂದ್" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಸೋಂಕೆರೆಲಾ ಬುಡುಜೆರ್. ಆಂಡ ಹಠಮಾರಿ ಸಚಿನ್ ಬುಡೊಡೆ. "ಕೊರಂದೆ ಬುಡಯೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಯೆನ ಕೈತಲ್ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಕೊಂಬುದ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಪತೊಂಡೆ.

ಅಜ್ಜಗ್ ತೆರಿಯಂದ ಸಚಿನ್‌ನ ಹಣೆಬರ. "ಬೋರ್ಚಿ ಸಚ್ಚಣ್ಣ, ನಿನಡ್ದಾವಂದ್." ಪಂಡಲಾ ಕೊಂಬುನು ಸಚಿನ್ ಪತ್ತೊ‌ಡಾಂಡ ಪಕ್ಕ ಆಯನ ಕೈಯಿಟ್ ದೀಯೆರ್. ತಾನ್‌ಲಾ ಒಯಿತ್‌ಂಡ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಸಡಿಲಾದ್ ಕೊಂಬು ಒಂಜಿ ಪೋದು ರಡ್ಡಾವುಂದ್ ಆದಿಪ್ಪ.

ಸಚ್ಚಿನ್ ಕೊಂಬುದ ಬಾಯಿಗ್ ತನ್ನ ಬಾಯಿ ದೀದ್ ಉರಿಪೆರೆ ತಯಾರಾನಗ ಅಜ್ಜೆ, "ಆಂ... ಆಂ... ಅಂಚ... ಅಂಚ... ಉರಿಪು... ಉರಿಪೂ... ಪೂ.... ಪೂ.... ಪೂ...." ಒರ ಪಕ್ಕ ಉರಿತ್‌ದ್ ಬೇಗ ಕೊರು. ಜೋಕ್ಲೆಕೈಟ್ ಎಚ್ಚ ಪೊರ್ತು ಅವು ಇಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ..." ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಚಿನ್‌ನ ಪುಸಲಾಯಿಸಯೆರ್. ಸಚಿನ್ ಉರಿತೆ ಉರಿತೆ.. ಪಿರಾ ಪಿರಾ ಉರಿತೆ. ಶಕ್ತಿ ಪೂರಾ ಕೊಂಬುದುಳಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆ ಆಂಡ...! ಕೊಂಬುದುಲಾಯಿರ್ದ್ ಬುಡಿ ಸಚಿನ್‌ನ ಬಾಯಿರ್ದ್‌ಲಾ ಸ್ವರ ಪಿದಾಡ್‌ನೇನೇ ಇಜ್ಜಿ!

ಕಡೇಕ್ ಸಚಿನ್ ಕೊಂಬುನು ಜಂಬಜ್ಜನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ದು, "ಉಸ್ಸಪ್ಪ' ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆಲಟ್ ಚಕ್ಕ ಕುಲ್ಯೆ. ಸಚಿನ್‌ನಂಚಿ ಕನಿಕರೊಟು ತೂಯ್ಯೆ ಅಜ್ಜೆ, "ಉಂದು ಕುಂಟಲ್ದ ಇರೆಟ್ ಸುತ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ತ್‌ನತ್ತ್." ಪಂಡ್‌ದ್ ನೂಲುದ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ನೂಕುದ್ ಪಿತ್ತಾಳೆದ ಭಾಗೊನು ತೋಜಿಪಾಯೆರ್.

"ಇಂದು ಓಬಿರಾಯನ ಕಾಲದವು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲದ ಅಟ್ಟೊದ ಮೂಲೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಟ್ಟೆಮಿಗ್ ಅಂಚೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತಾರಾಯಿ ಆರಿ ಕೊನೊಪುನಿ ಸರಿ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಉಂದೆನ್ ದೆತೊಂದು

ಬತ್ತೆ." ಕೊಂಬುನು ಪೂಜೊಂದು ಪಂಡೆರ್.

ಸಂಧ್ಯಗ್, ಅಜ್ಜೆ ಅಷ್ಟೆಮಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಕೊಂಬು ಉರಿಪೆರೆ ಬತ್ತ್‌ನಿಂದ್ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಂಡ್. ಅಮ್ಮ ಪಂದ್ ಪೋಯಿನ ಪಾತೆರ ನೆಂಪಾಂಡ್. "ಸಚ್ಚಿ. ಅಜ್ಜಗ್ ಬೇಗ ತಾರಾಯಿ ಕೊರು. ಬೇಗ ಪೋವಡ್ ಪಂಡಲ್. ಅಲೆನ ಉಳಮನಸ್‌ಡ್ ಹಲ್ವ ನನಲಾ ಪಜ್ಜಿಪಜ್ಜಿಯೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸಚಿನ್ ಕುಲ್ಲುನಲ್ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ಜೆ. "ಸಚ್ಚಣ್ಣಗ್ ಕೊಂಬು ಉರಿತ್‌ನ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಪೋತುಜಿ. ಈಯೇ ಕನಲಾ..." ಪಂಡೆರ್ ಅಜ್ಜೆ. ತನ್ನ ಸಗ್ತಿ ಪೂರಾ ಕೊಂಬುದುಲಾಯಿ ಸೇರ್ದ್ ಪೋಯ್ನಂಚ ಬಚ್ಚೆಲ್‌ಡ್ ಕುಲ್ನ ಸಚಿನ್‌ನೇ ತೂವೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋಯ್ನ ಸಂಧ್ಯ, ಎಲ್ಯ ತಾರಾಯಿ ಬಂಜಿ ಅಜತ್‌ದ್ ಅಜ್ಜಗ್ ಕೊರ್‍ಯಲ್.

ತಾರಾಯಿನ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತಿರ್ಗದ್ ತಿರ್ಗದ್ ತೂಯ್ನ ಜಂಬಜ್ಜೆ, "ಆಂ ಇತ್ತೆ ಬರ್ಸ ಕಡಿಮೆ. ಅಂಚೆನೇ ತಾರಾಯಿಲ ಮಲ್ಲೆ ಆಪುಜಿ. ಇಪ್ಪಡ್ ಇಪ್ಪಡ್. ಅರಿ ಓಂಡು..." ನೆಂಪು ಇಜ್ಜ ಎನ್ನಿದ್ ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಪಕ್ಕ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯೆ ಸಚಿನ್. "ಅರಿ...! ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಅಂಗಡಿರ್ದ್ ಕನರ್ಪುನೆ..." ರಾಗ ಒಯಿತ್‌ನೆಟ್ಟೇ ಅರಿ ಕೊರ್ಪುಜಿ ಪಂಡೆ.

ಅಜ್ಜೆಲ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ದಿಟ್ಟೆತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅಜ್ಜಗ್ ಅಮ್ಮನ ನೆಂಪಾಂಡ್. "ಅಮ್ಮ ಓಲ್ಲೆರ್. ಅಟ್ಟೆಮಿದಾನಿ ಆರಾಂಡ ಅರಿ ಕೊರಂದೆ ಕಡಪುಡ್ದುವಯೆರ್..."

"ಅಮ್ಮಲಾ ಅಟ್ಟೆಮಿದ ಲೆಕ್ಕೊಡೇ ಪೋತೆರ್." ಸಚಿನ್‌ನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಅಜ್ಜೆ ಕೆಪ್ಪೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ದೀಯೆರ್. "ಅರಿ ಕನಯೆರೆ ಅತ್ತ್. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಜನ್ಮಾಷ್ಟಮಿದ ದಿನತಾನಿಗ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ..." ಸಚಿನ್‌ನ ಉತ್ತರ ಕೇಂದ್ ಅಜ್ಜೆ ತಿರ್ಗ್‌ಯೆರ್. "ಯಾನಿನಿ ಪಿದಾಡ್ನ ಗಳಿಗೆನೇ ಎಡ್ಡೆ ಇಜ್ಜಿ. ವಾ ಇಲ್ಲಲ್‌ಲಾ ಅರಿ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಅಮ್ಮ ಇತ್ತುದುಂಡ ಮೂಲಾಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕುದು." ಪನೊಂದು ನಿರಾಸೆಡ್ ಪೋನಗ ಸಚಿನ್ ಪಂಡೆ. "ಪಿದಾಡ್ನ ಗಳಿಗೆ ಅತ್ತ್ ಕೊಂಬುದ ಮಹಿಮೆ."

ಅಜ್ಜೆರ್ "ನಾನೇನು ಮಾಡಿದೆನೋ ಶ್ರೀ ಹರಿಯೇ..." ಪದ ಪನೊಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಪೋಯೆರ್.

ಅರಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಜಿಂದ್ ಶ್ರೀ ಹರಿಟ ದೂರು ಪನೊಂದು ಪೋಯ್ನ ಅಜ್ಜನೇ ತೂದು ಉಂತುನ ಸಂಧ್ಯಗ್ ಮೂಂಕುಗ್ ಒರಾನೆ ಉಳಯಿರ್ದ್ ಹಲ್ವಾದ ಕಮ್ಮೆನ ತಾಗ್‌ಂಡ್. ಪಾರ್ ಪೋದ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಎದುರು ಉಂತುವಾಲ್ ಪನ್ಪುನೆ ದಾನೆ! ಹಲ್ವಾ ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣೊ ಪೋದು ಕರಿ ಕರಿ ಬಣ್ಣೊಗು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪುಗೆ ಲಕ್ಕೊಂದುಂಡ್. ಬಾಣಲೆ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ್ ತಿರ್ತ್ ದೀಯೆರೆ ಮನಸ್‌ದಾಂತೆ ನಿರಾಸೆಡ್ ಕಣನೀರ್ ಜಪ್ಪವೊಂದು ಉಂತುನಗ, "ಅಕ್ಕಾ ಆಂಡ ಹಲ್ವಾ..." ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಮೆಗ್ಯನ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ತೂಯಲ್. ಅಲ್ನ ಕಣನೀರ್ ತೂದ್ ಬಾಣಲೆದಂಚಿ ನಿಲ್ಕ್‌ನಾಯನ ಬಾಯ್ದ ನೀರ್ ಆಜಿದ್ ಪೋಂಡು!

ಮನೀಪಂದೆ ನಿರಾಸೆಡ್ ಉಂತಿನ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕುಲಾ ಪಾತೆರೆರೆ ನಾಲಯೇ ಪಿದಾಡುಜಿ. ದೂರೊರ್ದು ಮೊಕುಲ್ನ ಕೈತಡೆ ಮುಟ್ಟೆ ಅಜ್ಜನ ಪದ ಕೇಂದ್ ಬರೊಂತ್‌ಂಡ್. "ಯಾನೆಂಚಿನ ಮಲ್ತೆನೋ ಓ ದೇವೆರೇ!"

✍ **ನಾಗಿಣಿ,** ವಾಲ್ತಾಜೆ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು – 574 323

ಮಾಮಣ್ಣನ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಜಾರ್‍ದ್ ಬೂರಿ ಮರ್ಮಯೆ!...

ಗಾಬರಿ ಆಯರಾ? ತೆಲ್ತ್‌ರಾ? ಪೆಟ್ಟ್ಯಾತ್‌ಂಡಾಂದ್ ಕೇಂಡರಾ? ಎಂಚ ಜಾರಿನಿ- ಮಾಮಿನ ಮಗಳ್ ಬೋಡು ಪಂಡ್ದೆ ಪರ್‍ದ್‌ಂದ ಚೋಲಿನ್, ಬರ್ಪಿ ಸಾದಿಕ್ ದಕ್ಕ್‌ದಿನಾ? ಬರಾಬರಿತ ಪೆಟ್ಟ್ಯಾ? ಬೂರ್ದಿನಾರೆಗ್ ಮತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ? ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಕೊನತೆರಾ? ಬೇಂಡೇಜ್ ಪಾಡ್ದೆರಾ? ಸ್ಟಿಚ್ ಪಾಡ್ದೆರಾ? ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಕೊರ್‍ಪಾದರಾ? ಬೂರ್ದಿನಾರೆನ್ ತೂತಿನಿ ಏರ್? ದೆರ್‍ತಿನಾ - ಆರೇ ಲಕ್ಕ್‌ದೆರಾ? ಮಾರ್ಗಡ್ ಪೋಪಿನಾಕ್ಲು ತೂದ್, ಪಾರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೆರ್‍ತಿನಾ? ಕೇಂಡಿನ ವರ್ತಮಾನೊಗ್, ಪಾಕ ರೀತಿಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡ್ದ್, ಪಂಡಿನಾಯೆಡ ಕೇನುನ ರೂಡಿ ಅತ್ತೆ? ಈತ್ ಮಾತ ಪಿಟ್ಕಾಯನಡ್, ನಡ್ಕಾಯಿನನೇ ಬೇತೆ!

ಆಣ್ ಮಗೆ - ಕೈಕುಂದಿನಪಗ, ಕೈಕೊರ್‍ದು ನಡಪಾವುನಾಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ವಿದ್ಯೆ ಕೊರ್‍ದ್, ಬುದ್ಧಿವಂತೆಯಾದ್ ಬೆಳಗೊಡು - ಮಾಸ್ಟ್ರಾಯಿನ ರಾಮಣ್ಣೆ, ಅರೆನ ಮೆಚ್ಚುಗೆದ ಬುಡೆದಿಯಾಯಿ ಸರಸ್ವತಿ ಬಂಜಿ, ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಕಲ್ಪೆರೆ ಏತ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಂಡಾ ಆತ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರ್. ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆಯಿಬೊಕ್ಕ, ಎಡ್ಡೆ ಸಂಬಳದ ಕೆಲಸೊಡ್ ನಿವೃತ್ತಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಕುಂದುದು, ಸೀಕ್‌ಡ್ ಬೂರ್‌ಂಡ (ಬೂರ್‍ದ್ ಏರೆಗ್‌ಲ ಬಂಗ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಬೊಲ್ಪು ಪತ್ತಾದ್, ದೇವೆರ್‍ನ ಎದುರು ಉಂತುನಗ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ) ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ದಾಲ ಬೇನೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಆಧಾರವಾದ್ ಉಂತುನ ಏರ್- ಮಗೆ! ಮಗೆನ ನಿರೆಲಾದ್ 'ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವ್‌ನ ಮರ್ಮಾಲ್! ಉಂದು ಮಾತೆರೆಗಲಾ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೇ, ರಾಮಣ್ಣ ಮೇಸ್ತ್ರೆನ ಮಂಡೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಒತ್ತುದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಕಾಲದ ದೋಷಡ್, ನಡತಿ ಕಸರತ್ತ್‌ಲು ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡಲ ತನ್ನ ಬೋಧನೆದ ಅಮೃತೊನು ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತಿನ ಶಂಕರೆ ತಿರ್‍ಗ್‌ದ್ ಉಂತಾಯೆ. - ಉಂತೆರೆಲಾ ಬಲ್ಲೀಂದ್.

ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಗಿಕೂಡಲೆ, ಶಂಕರನ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಪಂಡಿನಾರೆಗ್, 'ಯಾನ್ ಅಂಚ ತಿರ್‍ಗ್‌ದ್ ಉಂತುನಾಯೆ ಅತ್ತ್ - ಕೈಕಾರ್‌ಗ್ ಬಲ ಕೊರ್‍ತಿ, ಜವನೆನ ಎಡ್ಡಾತಿಗೆ ಬಯಕಿನ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಚಿಂತೆ, ಯೋಜನೆ, ಪೋಡಿಗೆ ಮೂಡಂದಿಲೆಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುಡೆ ತಾಂಕುನಾಯೆ ಯಾನ್‌ಂದ್ ಪನ್ನಗ ಆಯೆ ಏರ್ - ಎನ್ನ ಮಗೆ, ಈರ್ ಆಯೆನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಲಾ ಎತೆ ದೆಪ್ಪುನಿ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಸರಸ್ವತಿಲಾ ಪನ್ನಗ, ಅವುಲವುಲು ನಡತಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ನೆಂಪು ಮಲ್ತಿನ ದಂಪತಿಲು, ಅಯಗೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಲೇಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಕೊರ್ತಿ ತೀರ್ಪು ಮೇಸ್ತ್ರೆ ಮಂಡೆಡ್ ಎಚ್ಚೆರಿಕೆನ್ಲಾ ಮೂಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾನ್ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಡ್, ಅಧಿಕಾರೊದ ಮಲ್ಲ ಮಣೆ ಪತ್ತಿನಾಕ್ಲು ಏರ್‌ಂದ್ ನಾಡೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ ಮೇಸ್ತ್ರ್. ರಾಜಕಾರಿಣೆಲೆಡ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಸಂಬಂಧದಾಕ್ಲೆಡ ವರ್‍ಚಸ್‌ಡ್ ಮೆರೆಪಿನಾಕ್ಲೆನ್ ಬೇಟಿಯಾಯೆರ್. ಆವೊಡು ಪಂಡ್‍ದ್ ಸಾಧನೆಡ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ದೇವೆರ್‍ನ ಸಹಾಯ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆ ಅನುಭವದ ಪಾತೆರೊದ ಲೆಕ್ಕ, ಮೇಸ್ತ್ರ ದೊಂಬುಡ್ ತಿರ್‍ಗ್‌ದ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತಿನೆಟ್, ಪರದೇಶದ ಮಲ್ಲ ಕಂಪೆನಿದ, ಆ ಊರುಡೇ ಶಾಖೆಯಿತ್ತಿನಲ್ಪ ಇತ್ತಿ ಮೆನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ದೋಸ್ತಿನ ಸಂಬಂಧದಾರಾಯಿನೆಟ್, ಎಡ್ಡೆ ಸಂಬಳೊದ,

ಕೆಲವು ಯೋಗ್ಯ ಸವಲತ್ತುಲಿತ್ತಿ ಮೆನೇಜರ್ ಕೆಲ್ಸ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಅಮ್ಮೆರೆ ಲೆಕ್ಕನೇ ಎಡ್ಡೆ ಗುಣತ ಮಗೆ ಆವೇಂದ್ ನೆನತಿನ ದಂಪತಿಲು ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ್ಕ ನಡಕೆಡ್ ಮಿಂಚಾಯೆ. ದಿನ ನಿತ್ಯ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮೊನ್ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತೆ. ಇಲ್ಲಗ್ ದಾನೆ ಬೋಡೂಂದ್ ಕೇಂಡೆ. ಸಂತೋಷಡ್ ಕ್ಷೇತ್ರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬರ್ಪರಾಂಡ, ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುವೇಂದ್ ಪಂಡೆ. ಬಿಲೆತ ದುಸ್ತುಲೆನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪು, ದಂಪತಿಲೆನ ಸಂತೋಸನ್ ಉರ್ಕ್ಯಾಯೆ. ಇಂಚಿ ಮಗೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಬೇತೆ ಭಾಗ್ಯ ಬೋಡಾಂದ್ ಅಕುಲಾತಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕೇಂಡಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರಿಯೆರ್. ಸಂಬಳಡ್ ಒಂತೆ ಪಾಲ್ ತನ್ನ ಖರ್ಚಿಗ್ ದೀವೊಂದು ಪೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲ್‌ನ್ ಲಮ್ಮ ಕೈಟ್ ಕನತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನಗ, ತನ್ನ ಪೆರ್ಮೆದ ಆಣ್ ಮಗೆ ಪನ್ನಗ 'ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಮಗೆ ಪಂಡ ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡೋ ಅಂಚ ಉಲ್ಲೇಂದ್ ಪಂಡೊಂಡೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಮರ್ಜಿ ಕರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಬದಲ್ ದಾಂತೆ. ಸೈಪಿ ಕಾಲೊಗ್ ತನ್ನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಇತ್ತಿನಾಕ್ಲು ಬಂಗದ ಸಂಘೊಡ್ ವೃದ್ಧಾಶ್ರಮಡ್ ನರಕೋಂದ್ ಇತ್ತಿನ ಪನೋಂದ್. ತನ್ನ ಭಾಗ್ಯಗ್ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯೆರ್. ಸರಳ ಸಜ್ಜನೆಯಾದ್. ಸಮಾಜಡ್ ಮೆರೆದ್ ಬೆನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗ್ ಶ್ರಮವಹಿಸಿಯೆರ್. ಮಾತೆರೆಡಾ ಮೋಕೆಡ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪಾದ್, ಕೀರ್ತಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಾದ್ ಫಲಿತ ಕೀರ್ತಿ, ಬಂಧು ಬಾಂಧವೆರೆಗೆ ತೋಜಾಯಿ ಮರ್ಯಾದಿದ ಗೌರವಾಧಾರತೆಡ್, ಮೇಸ್ತ್ರಿ ತಿಕ್ಕಿನಲ್ಪ, ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಂಸಾರಿ ಸ್ಥಾನೊಡ್ ಉಂತಾಯೆರ್ ಬತ್ತಿ ವಿನಂತಿ, ಅವ್ಲ್ ಮೂಲು ಇತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಘನಸ್ಥಿಕೆ, ವಿದ್ಯೆ ವಜನ್, ವರ್ಚಸ್, ತೆರಿಪಾನಗ ಮಗಕ್ ಮದ್ಮೆ ಆಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಉಂಡಾಂದ್ ತೆರಿಯೋನೆರೆ ಬುಡೆದಿಡ ತೆರಿಪಾಯೆರ್ ಮೇಸ್ತ್ರಿ. ಮಗನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಮಂದಹಾಸೊನ್ ತೆರಿಯೋಂದ್ ಅವು ಮದ್ಮೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪುನಗ.

"ಈತ್ ಬೇಗ ಮದ್ಮೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಮಮ್ಮಿ ನಾಲೈನ್ ವರ್ಷ ಇಂಚನೆ ಸಂತೋಷಡ್ ಉಪ್ಪುಗ. ನಮ್ಮ ಮೂವೆರ್ಲಾ ವಿಮಾನೊಡು ದೂರದ ದೇಶಗ್ ಪೋದು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಬರೊಡ್. ಕಾರ್ ದೆತೊನೊಡ್. ಮಲ್ಲ ಬಂಗ್ಲೆ ಕಟ್ಟಾವೊಡ್. ಅಯಿತ ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಮೆ.

ಈತ್ ಮಾತ ಆನಗ ನಿನ್ನ ಕೂಜಲ್ ಬೊಲ್ಪಾವ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ನನ ಈ ಪ್ರಾಯೊಡ್ ತಿರ್ಗಾಟದಾಯೆ? ಮದ್ಮೆ ಆದ್, ದಂಪತಿಲು ತಿರ್ಗರೆ ಪೋಂಡ ಅಯಿಟ್ ಉಪ್ಪುನಾತ್ ಸಂತೋಷ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಿ.

"ನಿಕುಲು ಮದ್ಮೆ ಆಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ತಿರ್ಗರೆ ಪೋತರಾ?

"ಎಂಕ್ಲೆ ಕಾಲ ಬೇತೆ. ಈತ್ ಮಾತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಆ ಕಾಲಡ್ ಸಂಬಂಧದಾಕ್ಲು ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ತಮ್ಮನ ಪಾಡುನ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ 'ಹನಿಮೂನ್' ಮದ್ಮೆ ಆಯಿಕೂಡ್ಲೆ, ತೂಯೆರಿತ್ತಿ ಜಾಗೆಗ್ ಪೋದು, ಕಂಡಾನಿ-ಬುಡೆದಿ ಸಂತಸಡ್ ಮಜಾ ಮಲ್ಪುನ ರೂಡಿಗ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. 'ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬುಡೆದಿ ಪಂಡಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊಗ್ ಸ್ವರ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್.

'ಆಂಡ...! ಅಯೆ ಸ್ವರ ದೆರ್ಪುನಗ.

'ಆಂಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ - ಪೋಂಡಲಾ ಇಜ್ಜಿ! ಬರ್ಪುನಾಲೆನ ಗುಣನ್ ತೂಕ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಲ್ ಕಾಸ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬುಡಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಇತ್ತಿ ಸಂತೊಸ ಪೂರಾ ಮಾಯಕ್ ಆಪುಂಡು.

ನಮ ಇತ್ತೆನೆ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ. ಯಾನ್ ನೆಕ್ಕ್ ಪೂರಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪುವೆ.''

“ನಮ ಮಲ್ತಿ ಎಡ್ಡೆಗ್, ಹಾಳ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ತಿಕ್ಕಾಯಲ್. ಬೊಕ್ಕ ನಂಕ್ ಇತ್ತೆ ತಿರ್ಗಾಟದ ಪ್ರಾಯಲಾ ಅತ್ತ್. ಎಂಚೆಂಚಿನ, ವಾವಾ ಕಾಲೊಡ್ ಆವೊಡೊ ಅವೆನ್ ತಪ್ಪಾಯೆರೆ ಏರೆಡ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕುಲು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ. ಪರದೇಶಡ್ ದಾದ ಸ್ವರ್ಗ ಉಂಡು? ಇತ್ತೆ, ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಯ ಪಾರೊಂದ್ ಉಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಮನೆತನದ, ಗುಣ ನಡಕೆದ ಪೊಣ್ಣನ್ ನಾಡ್ದ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಎಂಕ್ಲೆನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಪಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತಿರ್ಗಾಟೊಗ್ ಪೋವೊಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ಪಿದಾಡುಜ್ಜಿ ಅರೆನ್ ಲೆತೋಂದ್ ಅಮ್ಮೆ- ಮಗೆ ಪೋದು ಬಲೆ! ಆರ್ ಪಾತೆರ ಕಡಿದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಅಡೆಗ್ ತಿರ್ಗಾಟದ ಚರ್ಚೆಲಾ ಉಂತುಂಡ್. ನಿತ್ಯ ಕಿರಿಕಿರಿ ಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ತೃಪ್ತಿ ಆಯೆರೆಗಾದ್ ಶಂಕರೆ ಮದ್ಮೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಯೆ. ನಿಕುಲು ಎಂಕ್ ಆವೊಂದ್ ತೋಜಾದ್, ಈ ಪೊಣ್ಣು ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಕರಿಮಣಿ ಕಟ್ಟ್ಂದ್ ಪಂಡಿ ನಾಲೆಗ್ ಕಟ್ಟುವೇಂದ್ ಪೂರಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ದಂಪತಿಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡಿಯೆ. ನಮನೆ ನಾಡುನ ಬದಲ್ ಸಾಟೆಬ್ಯಾರ ಮಲ್ಪುನ ಶಿಮಂತೂರು ಶಂಬಯ್ಯ, ಮನಸ್ಸ್ ಕೊರ್ದು ನಾಡ್ದ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪಾವುನೆಟ್ ಬಿರ್ಸೇಂದ್ ತೆರಿದ್ ಮೇಸ್ತ್ರೆ ಅರೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಪೋದು ಮಗನ ವಿಚಾರ ಪೂರಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಇಲ್ಲ್ ಬೆಳಗಾದ್ ಬತ್ತಿನಾಕಲೆಗ್ ಬಾಜಲ್ ಕೊರ್ದು, ಗೃಹದೇವತೆಯಾದ್ ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಮೆರೆಪಾವುನ ಪೊಣ್ಣು ಬೋಡೂಂದ್ ಪನ್ನಗ ‘ಹಳ್ಳಿದ ಬೋಡ್ಚಿ ಹೆಚ್ಚ ದೂರಲಾ ಆಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಪೋದು ಬರಿಯೆರೆ ಕೈತಾಲ್ ಉಪ್ಪೊಡ್, ಮಾಮಣ್ಣೆ ಆಪಿನಾರ್ ಲಾಚಾರ್ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಕುಡಲ ಪಾತೆರ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಸಾಟಿ ಬೋಡ್ಚಿ ಪಂಡಲಾ ನೂದೆತ ನೋಟುನು ಆರ್ನ ಕಿಸೆಗ್ ನೂರಾದ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್.

ಬಜೀ ಪೀಠಿಕೆದ ಪಾತೆರೊಗೇ ನೂದೆತ ನೋಟು ಕಿಸೆಗ್ ಪೊಗ್ಗಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಸಾಟಿನ ಉತ್ಸಾಹ ಉರ್ಕೆರ್‌ಂಡ್. ಓಡಾಟ ಸುರು ಆಂಡ್. ಪಟ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನಿ ದಂಪತಿಲೆನ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ತೋಜಾಪುನಿ ಸ್ಥಿತಿಗತಿನ್ ತೆರಿಪಾವುನಿ, ಕುಟುಂಬದಾಕ್ಲೆನ ನಡಕೆ - ಜಡಕೆದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸ್‌ದ್, ‘ಈರ್ನ ಮಗಕ್ ಪಂಡಿನ ಪೊಣ್ಣು” ಪನ್ನಗ ಇರ್ವೆರೆ ದೂರ ಪೋದು ಪಾತೆರೋಂದ್ ಮಗಕ್ ಪಟ ತೋಜಾವಂದೆ ಬೋಡ್ಚಿ ಪಂದ್ ಮಂಡೆ ಗದ್ದಾನಗ, ಸಾಟಿ, ಈ ಒಂಜಿ ಪಟ ಕನಯೆರೆ ನಡತಿ ದೂರ, ಬತ್ತಿ ಶ್ರಮ, ಪನ್ನಗ ದಾಲಾ ಪಾತೆರಂದೆ ನೂದೆತ ನೋಟು ಕಿಸೆಗ್ ಪಾಡಿಕೂಡ್ಲೆ. ‘ಬೇತೆ ತೂಪೆ ಪಂಡ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನಾರ್ ದಿನ ನಿತ್ಯ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಟ ಕನತ್‌ದ್ ತೋಜಾದ್ ಕಿಸೆತ ದುನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಯೆರ್.

ಸಾಟಿದಾರ್, ಬಾರೀ ಸಂಭ್ರಮೊಡು ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್‌ದಾರೆನ ಕಲ್ತಿ ಮಗಳೆನ ಪಟ ಕನತ್‌ದ್, ತೋಜಾದ್, ಮೆಚ್ಚುಗೆದ ಮಸ್ತ್ ಪಾತೆರ ಪನ್ನಗ, ಪೊಣ್ಣನ ಮೋಣೆಡಿತ್ತಿ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್‌ನೇ ಮಸ್ತ್ ಪೊರ್ತುರ್ಲ ತೂಯಿ ಪರಬುಗ್ ದಾದನೋ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಂಡೆ ಗದ್ದಾಂಡ್. ಕುಶಿಟ್ ಬುಡೆದಿನ್ ಪಟ ತೋಜಾದ್ ಲಕ್ಷಣದ ಮೋನೇಂದ್ ಶಾಸ್ತ್ರ ತೆರಿದಿನಾಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುತ್ತಿ ಸೀರೆದ ನೆರಿನ್, ಪೊದ್ದಿ ಸೆರಂಗ್‌ದ ಅಗೆಲನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೃಹಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾಯೆರೆ ಯೋಗ್ಯತೆನ್

ತೋಜಾವುನ ಲಕ್ಷಣಾಂದ್ ಪೆರ್ಮೆಡ್ ಪಂಡೆರ್. ಮುಂಡಡ್ ಇತ್ತಿ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು - ಕಾಲ ಬದಲಾದ್ ಸ್ಟಿಕರ್ ದೀವುನ ಮರ್ಜಿ ಮೆರೆಪಾವುನ ಕಾಲಡ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು - ನಾಲೈನ್ ಸರ್ತಿ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸೌಂದರ್ಯದ ಅಲಂಕಾರೊನ್ ಬುಡೆದಿಗ್ ವರ್ಣನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಸಂತೋಷಡ್ ಮಗಕ್ ತೋಜಾದ್ ಆಯೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ಎಲ್ಲೆ ತೆರಿಪಾವೆಂದ್ ಸಾಟಿದಾರೆಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್.

ಮನದಾನಿ ಬತ್ತಿ ಸಾಟಿದಾರೆನ್, ಮರ್ಯಾದಿಡ್ ಉಳಾಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ದ್, ಕುಲ್ಲಾದ್ 'ಮಗೆ ಒಪ್ಪುದೆ ಕೊರ್ಪೆರಾಂಡ, ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಲೆತ್ತೋಂದ್ ಬಲೇಂದ್' ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಪನ್ನಗ, 'ಅಕುಲು, ಈ ಮರ್ಯಾದಿದ ಯೋಗ್ಯ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಪೊಣ್ಣು 'ಕೊರಿಯೆರೆ ಕೊಂಬಿರೆಲ್‌ಡ ಉಂತುದೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ನಗ' 'ಪೊಣ್ಣನ ಗುಣ-ನಡಕೆ ಎಂಚಾಂದ್ ಸರಸ್ವತಮ್ಮ ಕೇನ್ನಗ, ಅರ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಬುಳೆಯಿ ಪೊಣ್ಣು ಲೆಕ್ಕ ಕಾಲ್ ಗಂಟೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಅಲ್ತ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಸ್ ಹಾಕ್ದ್ ರೈಲ್ ಬುಡೋಂದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮಂಗೇಂದ್ ಎನ್‌ದೆರಾ ದಾನ್ನೋ. ಎಂಕ್ಲೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಎಂಕ್ಲು ಮಲ್ಪೋನೊಡು. ಆರ್ನ ಕೈತಾಲ್‌ದಾಕ್ಲೆಡ ವಿಚಾರ ಮಲ್ಪೋನೊಡ್‌ಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಪಂಡೋಂಡೆರ್.

ತೆರಿಯೋಣೆರಾದ್ ಸಾಟಿದಾರ್ ಪತ್ತ್ ಸರ್ತಿ ಅಂಚಿ, ಪತ್ತ್-ಪದ್ರಾಡ್ ಸರ್ತಿ ಇಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಅಲ್ತ ಮೂಲು ಮುಲ್ತೆನ್ ಅವುಲು, ಬಿಚ್ಚಾದ್, ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಮನೆತನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೆಚ್ಚುಲೆಕ್ಕ ಪಾತೆರ್‌ದ್ ತಿಕ್ಕುನಾತೆನ್ ಹಾಕೋಂಡೆರ್.

ಪೊಣ್ಣು ತೂಪಿನ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಿಶ್ಚಯ ಆಂಡ್. ಲೆಪೋಲೆ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾಕ್ಲೆ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ದಾಲಾ ಕೊರತೆ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಕೋಡಿದಾಕ್ಲಾ, ತೆರಿದಿನಾಕ್ಲೆಡ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಮದ್ಮೆಗ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲು, ಬಂಜರ ಉಂಡುದು, ತೃಪ್ತಿಡ್ ಗೌಜಿ-ಗದ್ದಲಡೆ ಮದ್ಮೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕೊಂಗಿ ಪಾತೆರುನಾಕ್ಲು, ತನ್ಕುಲೆ ನಾಲಾಯಿದ ಪರ್ತೆನ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಶುಭ ಮಹೂರ್ತದ ಶುಭ ಗಳಿಗೆಡ್ ಶಂಕರನ ಬುಡೆದಿಯಾತಿನ ಶೋಭಾ, ತಡ್ಡೆಡ್ ದೀತಿ ಅರಿತ ಸೇರ್‌ನ್ ತೂರ್ತುದು ಉಲಾಯಿ ಬತ್ತಲ್. ಆಲ್ ಸೇರ್‌ನ್ ತೋರ್ತಿ ಗತ್ತ್, ಮೇಸ್ತ್ರೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಪೊಣ್ಣ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾ ವಿಚಾರ ಮಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಉಂದೊಂಜಿ ವಿಶೇಷತೆ ದಾಯೇಂದ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡಾಂಡಲ ದೇವೆರ್ನ ನಂಬಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಬರಂದ್‌ಂದ್ ಎನ್ನೋಂಡೆರ್!

ನರಮಾನಿ ಎನ್ನುನನೇ ಬಂಜಿ-ನಡಪುನನೇ ಬೇತೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಬತ್ತಿನ ಸುರುತಾನಿ ತರೆ ಕಂತ ಪಾಡ್ಪ್, ಮಾಮು ಎಂಚಿನ ಪಂಡಲಾ ಉಸಿಲು ಬುಡಂದೆ, ಮಾಮಿ ಪಂಡಿನೆಕ್ ಹಾಂ-ಹೂಂ ಪನೋಂದ್ ಇತ್ತಿನಾಲ್, ಆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ವಣಸ್, ನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಮನದಾನಿ 'ಮಾಮಿ-ಮಾಮಿ, ಇಂದೇ ಬಲೇಂದ್' ನಾಲೈನ್ ಪಾತೆರ ಪಂಡ್‌ದ್, ಮಾಮಿನ ಮುಂಡಡ್ ಆಶ್ಚರ್ಯದ ಗಿರೆ ಮೂಡಾಯಲ್‌ಡಾ, ಬಾರೀ ಗುಣತ ಪೊಣ್ಣು ಪಂಡ್ದ್ ಮೇಸ್ತ್ರಿ-ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಬುಡೆದಿ ಪಾತೆರುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತಲ್, 'ಮುಖ್ಯ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಶಾಂತಿ ಬೋಡು - ಎಂಚಾಂದ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶನೇ ಮೂಡಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅವು ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಈ ಒರಿಪಾದ್ ಕೊರೊಡ್‌ಂದ್ ರಡ್ಡನೆ ದಾನಿ ಪನ್ನಗ ಮರ್ಮಾಲ್, ಮೆಲ್ಲ

ಸ್ವರಟ್ ಎಡ್ಡೆನ- ಹಾಲ್ ಪಾತೆರ ಪಂಡಲಾಂದ್ ತೆರಿಯೋನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ಮೆಚ್ಚುಗೆದ ಪಾತೆರನೇ ಪನ್ತಲ್‌ಂದ್ ಎನೋಂಡೆರ್.

ಮನದಾನಿ, ಮಾಮಿನ ಪಿರಾವುಡೇ ತಿರ್ಗಿನಾಲ್ 'ಯಾನ್ ಮಲ್ಪುವೆ' ಪಂಡಿನಾಲೇಗ್, 'ನನ ಕಾಲ ಮಸ್ತ್ ಉಂಡು. ಬತ್ತಿನಾತೇ ಅತ್ತ. ಇತ್ತೆ ಯಾನ್ ಕೈಕಾರ್‌ಗಟ್ಟಿ ಉಪ್ಪು ಮುಟ್ಟ ಮಲ್ಪುವೆ. ಯಾನ್ ಬೂರಿ ಬೊಕ್ಕ ಈಯೇ ಪೂರಾ ಮಲ್ಪೊಡತ್ತಾಂದ್ ಪಂಡಿ ಪಾತೆರೊಗ್ 'ಬೂರುನಿ ಏಪಾಂದ್' ಎಲ್ಯ ಸ್ವರಟ್ ಪಂಡ್ದ್ ತೆಲ್ತಿನಾಲೆನ ಪಾತೆರ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೋನಿಯೆರೆ ಮಾಮಿಗ್ ಆತಿಜ್ಜಿ.

ದಿನ ಕರೀಂಡ್. ಪೊರ್ಲುಡೇ ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮಾಮಣ್ಣೆ ಬತ್ತೆರ್. ನಾಲ್ ದಿನ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಇಲ್ಲಾಡೆಗ್ ಬರೊಡ್‌ಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಮೇಸ್ತ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಸರೀಂದ್ ತೋಜುಂಡ್ ಪೋದು ಬಲಾಂದ್ ಪಂಡೆರ್.

ಪಿರ ಬತ್ತಿನಾ ಶೋಭ, ಮಾಮಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಪಾತೆರೊನ್ ವಿರೋಧ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಂಜಿಡ್ ಪಾತೆರ್‌ದ್, ಕಣ್ಣ್ ನೀರ್ ಜಪ್ಪಾಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪಾಯೊಲ್. ಮಗೆ, ಅಮ್ಮ ಕೈಟ್ ಕೊರೋಂದ್ ಇತ್ತಿ ಸಂಬಳ ಬುಡೆದಿನ ಕೈ ಸೇರ್‌ಂಡ್. 'ನನ ಮಿತ್ತ್ ಮಾತ ವ್ಯವಹಾರೊನ್ ತೂವೋನುವಲ್' ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿನ ದಂಪತಿಲು, ಮಾಮಣ್ಣೆ ಮರ್ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಂಡೆ ಗಿರ್ಮಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರಾಂದ್ ಪಂಡೊಂದ್ ಮೋನೆ ತೂವೊಂಡೆರ್.

ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷಡ್ ಸೀಕ್‌ಡ್ ಬೂರಂದಿ ಮಾಮಿ, ನಾಲ್ ದಿನ ಜ್ವರಟ್ ಜತ್ತಲ್. ಆರ್ನ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎನಡ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜೀಂದ್, ಜನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆರ್ನ ಆರೈಕೆ ಮಲ್ಪಾಯೆಲ್. ಪ್ರಾಯ ಸಂದಿಬೊಕ್ಕ ಪರಬೆರ್ ಅನಾಥಾಶ್ರಮ ಸೇರ್‌ಂಡನೆ, ಇತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ರಗಳೆ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಇರ್ವೆರೆಗ್ ಕೇನುಲೆಕ್ಕ ಪಂಡ್‌ದ್, ಬಂಜಿಗ್ ಪಾಡುನೆನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತಲ್. ಆಣ್ ಮಗೆ, ಸೈಪಿ ಕಾಲೊಡ್ ದಂಟೆಯಾದ್ ಉಂತುವೆ, ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಕನ ಆದ್, ಕಣ್ಣ್ ಬಾಯಿ ಬುಡ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ತಾಂಕಿ ಬಾಲೆ ಬೊಬ್ಬರಿಯೆ ಆಯೇಂದ್ ಚಿಂತೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನನದ ದಾದ'. ಅರ್ಥ ಆವಂದೆ ದೇವೆರೆಡ ಕಾಪುಲಾಂದ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೆರ್.

ವಿರೋಧ... ಪ್ರತಿಯೊಂಜೆಟ್ಲಾ ವಿರೋಧ... ಇಲ್ಲ್ ನರಕ ಆಂಡ್. ಮಗೆ ಇರ್ವೆರೆಡ್ಲ ಪಾತೆರ ಬುಡ್ದ್ ತಿಂಗೊಳು ಕರೀಂಡ್. ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಅಲೆನ್ ಕೇನ್ಲೇಂದ್ ಮೋನೆಡೇ ತೋಜಾಯೆ. ಮರ್ಮಾಲೆಗ್ ನಿತ್ಯ ಉರಿ ಹೆಚ್ಚ ಆದ್ ಪಾತೆರುನತ್ತ್, ತಪ್ಪು ನಾಡ್ದ್ ನೆರ್ಪುನಿ. ದಾಯೆಗ್ ಮೂಲೆ ಸೈಪೆರ್, ಆಲ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆನ್ ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಮಗನ ಎದುರ್‌ಡ್ ಪನ್ನಗ ಆಯೆ ಪೀಂಕಾನ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪೋಯೆ..... 'ಮತಿದಾಂತಿ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆ' ಪಂಡಿ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡಿ ಮಾಮಿ, 'ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಮೂಲು ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಕೇನೆರೆ ಕೈತಾಲ್ ಪೋತಿನಾರೆನ್ ಪುಡ್ತುದ್ ನೂಕುದಿತ್ತಲ್, ತಡೆರಾವಂದೆ ಪಾತೆರಿನ ಮಾಮಣ್ಣಗ್ ಹಾಕೆರೆ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತಲ್. ಇಂಚಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್, ದಂಪತಿಲು ಪ್ರಶ್ನೆ ಪಾಡೊಂಡೆರ್ ಬಾಲೆ ಆಣ್, ಬದ್ಕ್ ಪೊರ್ಲು ಕಟ್ಟಿ ಕನ, ಕೈಪತ್ತಿನಾಲೆನ ತಾಳಗ್ ತಮಟೆ ಬೊಟ್ಟುನಾಯಗ್ ದಾದಾಂಡ್‌ಂದ್.

ಆನಿ, ಬಹುಶಃ ಅಮಾಸೆದ ದಿನತ ದುಂಬುದಾನಿ ಆದುಪ್ಪೊಡು, ಮನದಾನಿ ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗ್ ಪೊವೊಡ್‌ಂದ್ ಮೇಸ್ತ್ರ ಬುಡೆದಿಡ ಪಂಡ್ದುದುಪ್ಪೊಡು. ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಎದುರು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿ ಆಣ್ ಮಗೆ 'ನನ ಎಂಕುಲು ಮೂಲು ಉಪ್ಪುಜ. ಮಾಮಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಾಡೇ ಉಪ್ಪುನಿ. ನಿಕ್ಲೆ ಬದ್ಕ್ ನಿಕ್ಲೆ ಕೈಟ್. ನಿಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಬದ್ಕುನಿ ಪಂಡ ಶೋಭಗ್ ಉಸುಲ್, ಕಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಎಂಕ್‌ಲಾ ನಿಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟುಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ 'ಡಿಗ್‌ನಿಟಿ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಆಲ್ ಮಲ್ಲಾಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾಲ್. ಆಲೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಆಸೆನ್, ಮೂಲು ನೆರವೇರಿಸಾಯೆರೆ ನಿಕುಲು ಬುಡ್ತುಜರ್.' ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆ ಎಂಚಿನ ಪಾತೆರ್‌ಂಡಲಾ ಮನಿಪಂದೆ ಉಂತಿನಾಯೆ, ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋಯೆರ್.

ಅಕುಲು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದೆ ದೂರ ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ ಸರಸ್ವತಿ ಕೇಂಡೆರ್ 'ಉಂದು ಮಾತ ದಾದಯೇ' ದುಃಖಡ್ ಕೇಂಡಿನಾರೆಗ್ 'ಮಾಮಣ್ಣನ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರಿಯೆ ಮರ್ಮಾಯೆ' ಮಂಡೆ ಗಿರ್ಮಿಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಕಾಲನೆ ಅಂಚ. ಬಾಲೆಲು ಬೋಡೂಂದ್ ತಾಂಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಇಲ್ಲಾಡ್ಲಾ ಉಂದುವೇ ಗೋಳು. ನಮ ಬಂಜಿ-ಬಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್, ಇತ್ತಿನ ಪೂರಾ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಂದ್ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ಪುವ. ಕೇಂಡಿನ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪ. ಆಂಡ ಅಕುಲು ದಾಲಾ ಆಲಚನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಉಂತುವ. ಈ ದಾಲಾ ಪೋಡೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ಒರಿಪಾಯಿನ ಒಂತೆ ಕಾಸ್ ಉಂಡು. ಅಯಿಟೆ ಗಂಜಿಯಾ-ತೆಲಿಯಾ ಪರ್ದ್ ಬದ್ಕ್‌ಗಾ. ಇನಿ ಈ ಗಳಿಗೆಡ್ ಮಗೆ ಸೈತೇಂದ್ ಎನ್‌ದ್, ದೇವೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಬದ್ಕ್‌ದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಲ್ಪುಗ' ಪನ್ನಗ ಸರಸ್ವತಿ ಜೋರುಡೇ ಬುಲಿತೆರ್.

ಇತ್ತೆ, ಇಲ್ಲಾಡ್, ಕೈ ತಾಲ್ದ್ ಇಲ್ಲ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪಾಠ ಪನೋಂದ್, ಪೊಸ ಜೀವನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಲ[illegible] ಮೇಸ್ತ್ರ.

✍ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್, ದುರ್ಗಾ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಣ್ಣಗುಡ್ಡೆ, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಏರಡ್.. ಏರಡ್

ಏರಡ್.. ಏರಡ್...
ಭಾರತ ಮಾತೆನ
ಕೀರ್ತಿ ಪತಾಕೆ...
ಬೆಳಗಡ್ ಬೆಳಗಡ್
ತುಳುವಪ್ಪೆನಾ ಭಾಗ್ಯತುಡಾರ್...||
ಹಿಂದು... ಮುಸ್ಲಿಂ....
ಕ್ರೈಸ್ತೆರೆಂಕುಲು
ಒಂಜೇ ಏಪೊಲಾ......||

ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ
ಕಲ್ತ್‌ದೆಂಕುಲು...
ಬದ್ಕುವ ಮೂಲುಲಾ...
ಮಾಂತೆರ್ಲೊಂಜೇ
ತೆರಿದ್ ನಮೊ..
ಶಾಂತಿ ನೀತಿ ಒರಿಪಾಕೊ...
ಹಾಲ್ ಮನಸ್
ಬುಡುದು ನಮೊ.
ಪೊರ್ಲು ಸಾದಿ ಪತ್ತುಕೊ...||

✍ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ನಿತಿನಾ ನುಳಿಯಾಲು ನಿರ್ಪಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ - 574 259

ಪರತ್ ಊರುಗು ಪೊಸ ಗಾಲಿ

"ಬೇಶ ಕರಿದ್ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಪನಿಲಾ ಬರ್ಸ ಇಜ್ಜಪ್ಪ. ಮದ್ಮೆದ ಉಣಸುಂಡಿನ್ನೈಕಾ ದಾನೆ ವಾ ದಗೆ! ಹೂಂ. ಇತೆದ ಜನೊಕ್ಲ? ಅಗಲೆನ ಅಮಸರೂನ? ಮೈತ್ ಉಣೊಡಂದ್ ಕುಲ್ಲ್ಂಡ ಅಲೆ ಬರೊಡ್ಡನೆ ಲಕ್ಕಾತ್ತ್ಂಡ್ ಭಟ್ರೆನ ಸಾರ್ ನೀರ್ ಪರ್ಪಾವೊಂದುಂಡು ಬಾರೀ ಬಾಜೊಲ್ ಗುವೆಲ್ದ ಅಡಿತ ನೀರ್ ಪರ್ಬ್ ವಾ ತುಂಬಿಲ್" ಉಂದು ಕರಿಯಣ್ಣನ ರಾಗೊಲ ಅಂದ್ ನೆರೆಕರೆತಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊಲ ಅಂದ್. ಆಂಡ ಸಿಕೆತ ಪಗೆತ ಚಳಿ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮಿಂಚಿದ ಬೊಲ್ಪು ಕನ್ನ್‌ಗ್ಲಾ, ತೆಡಿಲ್ದ ಸ್ವರೊ ತಿಗಲೆಗ್ಲಾ ಹಾಕಿಲಕ್ಕ ವಾ ಬರ್ಸಪ್ಪ ಬರಂದಿನವ್ ವರನೆ ಬರೊಂದುಂಡತ. ಖಾಲೀ ನೀರೇ ಜತ್ತೊಂದುಂಡು ಎಣ್ಣನಗನೆ ತರೆದಾಂತಿನ ನಡು ನೆತ್ತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪಟಕ್ಕಂದ್ ಬೂರ್ದ್ದ ರಟ್ಟಿನ ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ಗ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂಯಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಒಡಿಲ್ದ ಇಡೆಕಡ್ ಜಪ್ಪುನ ನೀರ್ ತೂದ್ "ವಾ ಬರ್ಸಪ್ಪ ಉಂದು ನೀರ್ ತೋರ್ದ್ವಿನೈಟ್ ಓಡ ಕಣವೆಲಿ" ಬರಿಟ್ ದೀತಿನ ದೋಂಟೆಡ್ದ್ ತೋರುನಲ್ಪ ತಿಕ್ಕಾಯಿನ ಒಲಿನ್ ಸಂದ್‌ಗ್ ಒಂದಾಯೆರ್ ಹೂಂ! ಇಡೀ ಜೀವ ಮಾನೋ ಪತ್ತೆ ಪಾಡುನೈಟೇ ಆಂಡ್. ಅರೆಗಾಲೊಡೆ ಮಾಡ್ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ಪೊಡೆಂದೆನ್ನಿನವ್ ಇತ್ತೆದ ಮಜೂರಿ ಪುರೆಸಂದ್. ದುಂಬೊಗ್ ಮಲ್ಪಾಗ ಅಂದದ್ ನನ ಅಸಡೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಆವಂದ್, ದುಂಬಗ್ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ಪಾವೊಡೆ. ಪುಟ್ದಿ ಇಲ್ಲದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆಡ್ ಊರ್ ಬುಡಂದೆ ಒರಿಯನೆ ಕುಲ್ಲಿನವ್ ಅರೆನ ಹೆಟೋಟ್ ಕೋಡೆನ್ ಎನ್‌ದ್ ಇನಿತ ಬದ್ಕ್ ಜೋಕ್ಲ್ ಬರ್ರೆಪಂಡ ಕೇಣಂದೆನೆ ದುಂಬುದ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ದ್ದ ಹಟೋಟ್ ಕುಲ್ದಿನರೆಗ್ ಬೈಯಾವನಗ ಉರು ಆಪುಂಡು. ಪಗೆಲಿಡೀ ಬತ್ತ್ ಪೋಪಿನ ನಿರೆಕಿರೆತಕ್ಲ್ ಅಪಗ ದಿನ ಕರಿಯಿನ ಗೊತ್ತಾಪುಜಿ ಪರ ಇಲ್ಲ್ ಆಂಡ ಬಾರೀ ನ್ಯಾಲ ಇಲ್ಲ್ ಹೆಬ್ಬಾಕಿಲ್ ಐತ ಚಾವಡಿದ ನಡುಟ್ ದುಂಬುದ ಕೈಯಿತ್ತಿನ ಕುರ್ಸಿ ಎದ್ರುಡ್ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾಯಿನ ಕಲೆಂಬಿ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪೊರ್ಲುದ ಕಂಬೊಲ್. ಅಮ್ಮೆರ್ನೆ ಕಾಲೊಡ್ ಇಲ್ಲ್ ನಿಲಿಕೆ ಜನ ಒರಿ ಗುರ್ಕಾರೆ ಐವ ಜನೊಕ್ ಒಂಜಿ ಅಟ್ಟಿಲ್ ಅಪಗದ ಸಂಸಾರದ ರುಚಿ ಇತೆ ತೆರಿಯೊಂದುಂಡು ಕರಿಯಣ್ಣಗ್ ಕತ್ತಲೆ ಇತ್ತ್ಂಡನೇ ಬೊಲ್ಪು ತೆರಿಯುನಿ ಬರಿಟ್ಪತ್ತಿನ ಕುರ್ಸಿಡ್ ರಡ್ ಕಾರ್‌ನ್ಲಾ ಮಿತ್ತ್‌ದೀದ್ ಮುರಂಟ್‌ದ್ ಕುಲ್ದಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ, ಕಾಳುನಾಯಿ ಕಿದೆತಂಚಿ ತೂದ್ ಕುರೆಪುನ ತೂದ್ ದಿಡ್ಕ ಲಕ್ಕೈರ್. ಕಿದೆಟ್ ಕಂಬೊಳದ ಎಲ್ರ್‌ನ್ ಕಟ್ಟುನಲ್ಪನೆ ತೂದ್ ಕುರೆತೊಂದುಂಡು. ಕೈತಲ್ ಪೋವನಗ ಎರೆನವೋ ಮಲ್ಲ ಬೋರಿ ಬರ್ಸೊಗ್ ತಡೆತೊನ್ರೆಗ್ ತೀರಂದೆನೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ತಿರ್ಗನಗ ಮೂಲೆಡ್ ದೀತಿನ ನಾವೆರ್ ನೊಗ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಉದಲ್ ಪತ್ತಿನವೆನ್ ಕೈಟ್ ಕುಡ್ತ್‌ದ್ ಸಮ ದೀಯೆರ್. ಛೇ ಅವಸ್ಥೆನೆ ಬೆನೆರೆಗ್ ಕಂಡ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಬೆನೆರೆ ತೀರುಜಿ ಬೆನ್ನಿದ ಮಿತ್ತ್ ಇಸೆತಕ್ಲೆಗ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಪಾವರೆಗ್ ಪುರ್ಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ ಪುರ್ಸೊತ್ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಮಜೂರಿ ಕೊರ್ದ್ದ ಮಲ್ಪಾವುನಾತ್ ತಾಕತ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟಿನ ಪೊಲಿ ತೂವೊಂಡಾಂಡ ತರೆತ್ರ ಪಸೊಂದ್ ಮಿತ್ತ್ ತೂವೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇನಿ ಇಲ್ಲದ ಬೇಲೆದ ಆಣ್ ಕೈಚೀಲೊಡು ಕೊಣತಿನ ಅಂಗಡಿದ ಅರಿನ್ ಕೈಟ್‌ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಸ್‌ದ್ ತೂತೆರ್. ಇತ್ತಿನ ಕಂಡೊನ್ ಪಡಿಲ್ ದೀಪಿನೆಡ್ದ್

ಆಯಿನಾತೆನ್ ವರ ಬೆನ್ಪಾವೊಡಂದ್‌ದ್ ಬೇಲೆಗ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಕೇಂಡ ಕುರಾಂಬ್ ಕೊಣತ್‌ಂಡ ತೂಕ. ಆಂಡ ಇಲ್ಲಡೆ ಉಣಸ್ ಕಾಫಿ-ತಿಂಡಿ ಕೊರೊಡ್'' ಐತ-ನೆತ್ತ ಪಟ್ಟೆ ಕೇಂಡ್ಡ್ ಬೊಡ್ಚಪ್ಪ ಪಡಿಲ್ ದೀಕ ಪಂಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ವರ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾವೊಡ್ ಐತ ಬಿಲೆ ಪನೊಂದೇ ನಾಯಿನ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ಕುಡುತ ಸಾರ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಮೂಕ್‌ಗ್ ಹಾಕಿಲಕ್ಕ. ಒಲ್ಪನೋ ಕೊದ್ಯೊಂದುಂಡು. ಅಪಗದ ದಿನೊಟ್ ಹೆಬ್ಬಾಕಿಲ್ಡ ಪಕ್ಕಾಸ್‌ಗ್ ಒಲಿಟ್ ಕಟ್ಟಿನ ತೌತೆ ತೂವೆರೆಗ್ ವಾ ಸೋಕು. ಕುಡುತ ಸಾರ್‌ಗ್ ತೌತೆದ ಬೆರಕೆ ದಪ್ಪುನ ರಾಮೆ ''ವಾ! ಕರಿಯಣ್ಣೆರೆ! ನಿತ್ಯಲಾ ಉಣಸ್‌ಗ್ ಕುಡುತ ಸಾರ್. ಏನಯೆ ದಪ್ಪನಗ ಕಾರ್‌ಡ್ ವಾಯುದ ಚೆಂಡ್ ಬರ್ಪುಂಡತೆ'' ಪನ್ತಿನೈಕ್ ಅಂದಾ ಮಾರಾಯ. ಅಂಚಂಡ ದಪ್ಪೊಡಂದಿಜ್ಜಿ. ಕಂಡೊಗ್ ಪೋದ್ ಚೆಂಡ್‌ಡ್ ಗೊಬ್ಲ ಪಂಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ''ವಾ! ಈರ್ ಬಾರೀ ಕುಸಾಲ್ ಗೊಬ್ಬುವರತೆ ಇರೆಗ್ ದಾನಿ ಪನಿ ಉಲಮೆಯ್ ಕುದೊಂದ್!'' ಪನ್ತಿನ ಪಾತೆರೊ ಕೇಂಡ್ದಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ, ಕಿದೆತ ಬರಿಟಿತ್ತಿನ ಉಜ್ಜೆರೆನ್ ದೆರ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಆಯೆಗ್ ಕುಜ್ಜೊಡಂದ್‌ದ್ ಅತ್ತ್. ಆಯೆಗ್ ಪಿರ ಪಾತೆರುನಾತ್ ಸಲಿಗೆ ಕೊರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದದ್.

ಇತೆ ಓಲಾಂಡಲಾ ರಡ್ಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಪಾತೆರಂಡ ಕೇನುನೆಕ್ಲೆಗ್ ಖುಸಿ ಆಪುಜಿ, ನಮ ದುಂಬುದ ಇಚಾರ ಅಪಗದ ಗೌಜಿ ಇತೆ ಓಲುಂಡು? ಇತೆದಕ್ಲೆನ ಮರ್ಜಿಯೇ ಬ್ಯೆತೆ. ನಡಪುನ ರೀತಿಲಾ ಬ್ಯಾತೆನೆ, ಕಲ್ಜಿಗ ಬತ್ತ್‌ಂಡಪ್ಪ ಕಲ್ಜಿಗ! ಪಾತೆರಿ ಕೂಡ್ಲೆ ದುಂಬುಗ್ಲಾ ಇತೆಗ್ಲಾ ಗಂಟ್ ಪಾಡುನೈಕ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಕರಿಯಣ್ಣನ್ ಕಲ್ಜಿಗದ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಪನ್ಪಿನವ್. ಬರವು ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕುಲೆನ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆರಂದಾಂಡ ಪರನೋಟು ಪಸಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಇಸಿ ಪನ್ಪಿಲಕ್ಕ, ಕೆಲೆವೆರ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನಂದೆ ಉಪಾಯದಾಂತೆ ಗೆತೊಂಬಿಲಕ್ಕ ಪಾತೆರುನಕ್ಲಾ ಉಲ್ಯೆರ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಗಾಳಿಗ್ ಗುದ್ದ್‌ದ್ ಮ್ಯೆಬೇನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿಲಕ್ಕ, ಸೈಯಡ್ ಕರಿಯಿನ ದಿನ ಆಂಡ್. ನನ ದಾದ ಆವೆರೆಗುಂಡು ಖರ್ಚಿಗ್ ಕಾಸ್ ಪರವೂರ್ದ ಜೋಕುಲು ಕಡಪುಡುವೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಪಿದಾಯ್ಡ್ ನಾಯಿ ಕಾಳಣ್ಣೆ. ಅಟ್ಟಿಲ್ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ಒರಿ ಆಣ್ ಉಲ್ಲೆ ಕಿನ್ಯ ಸಂಸಾರೊ.

ಉಲಮಯಿ ಬತ್ತಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ನಂಜಿ ತಿಂತಿನ ಕಾರ್‌ನ್ ಪರ ಗೋಣಿ ಚೀಲೊಡ್ ಒಚ್ಚೊಂದು ಮರ್ದ್‌ ಮುಟ್ಪಾವೊಡ್ಡನೆ ''ಇನಿದಾನಿ ಏರ್ಲಾ ನರಮಾನಿ ಇಲ್ಲದ ಕಡಿಕ್ ಇಜ್ಜೆರ್ ಅಂದದ್ ತೂದ್ ಬರೊಡ್'' ಬರ್ಸೊಗ್ ಕುಡ ಒಂಜಿ ಮುಗಾಲ್ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್, ಅವು ಬರೊಡ್ಡನೆ ಪೋದ್ ಬರ್ಪೆ'' ಪಂಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್ ಪಿದಮಯ್ ಜಪ್ಪೊಡ್ಡನೆ ಮಲ್ಲ ಕೈತ ಸಾವಿರ ಪತ್ತೆದ ಅರೆನ ಅರೆಗಾಲೊ, ಬರ್ಸೊಗ್ಲಾ ನಿತ್ಯೊಗ್ ಪಸೊಂಬಿನ, ಕಪ್ಪು ಮಾಜಿದ್ ಬೊಲ್ದಾಯಿನ ಕೊಡೆನ್ ಅರತ್‌ದ್ ಕಾಲಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ಪಿದಾಡ್ಯೆರ್ ಚರ್ಮದ ಜೋಡುನ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ಬರಿಟ್ ದೀಯಿನೈಟ್ ಇತೆ ಕಾಲಿ ಕಾರೇ ಜೋಡು ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಬರ್ಸೊಗ್ ಪಾಡುನವ್ ಕಮ್ಮಿ. ಜೋಕುಲ್ ಮೆರೆಗ್ ಮೆಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪುನವಾಂಡಲ ತಡೆತೊಂಬೆರ್ ಆಂಡ ಮರ್ಯಲೊಗ್ ಮುಟ್ಟುದ ಇಡೆಕ್‌ಗ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಕಂತುನ ಬೇನೆನ್ ಮಾತ್ರ ತಡೆತೊನ್ರೆಗಾವಂದ್. ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಸೀದಾ ಬರಿತಿಲ್ಯಗ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಏರ್ಲಾ ಮಣಿಪಂದಿನವೆನ್ ತೂದ್ ಸೋದ್ಯ ಆಂಡ್. ಮಾತ ಕೋಡಿಡ್ಲಾ ಜಸೊಂದಿನ ತೂದ್ ಪೋಡಿಗೆಲಾ ಆಂಡ್. ಆಟಿದ ಆಮಾಸ್ಯೆಗ್ ಕೆತ್ತೆದ ಮರ್ದ್‌ದ ಪಗತೆ ತ್ಯೆರೆ ಪರ್ತ್ರಾ ಪಣೆರೆಗ್

ಆಟಿ ಬೈದಿಜಿ ಕುಸಾಲ್ದ ಶ್ಯಾಮಣ್ಣೆ ಕಂಬಳಿ ಪಿದೆತೊಂದು ಹಾಸಿಗೆಡ್ ಜೈದೆರ್ ಕೈ ಕೊಲ್ಲು ಪಸಿಲಕ್ಕ ಮಡ್ತೊಂದೆರ್. ಕೈ ಕಾರ್ ಕುಂಬಾರೊಂದುಂಡು ನರಕೊಂದೆ ಕುಲ್ಲೈರೆಗ್ ಪಂಡೆರ್. ಪುದರ್ ಕೊರಂದಿನ ಪೊಸ ಕಾಯಿಲೆ. ಒವ್ವಂದ್ ಗೊತ್ತಾತ್ತ್‌ಜಿ ಬರಿಟೆ ಕುಲ್ಯೆರೆಗ್ ಪೋಡ್ಗೆ ಆಂಡ್. ಒಂತೆ ದೂರೊಡ್ ಕುರ್ಸಿ ವೈತ್ ಕುದೊಂದ್ "ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಯಿನೈನಾ? ಏನ ಕತೆ ಉಂದು? ಪಂಡ್ದ್ ಗಾಬ್‌ಡೆ ಕೇಂಡೆರ್. ದಾಲ ಆತ್‌ಜಿ ಮಾತ ಚಳಿಟ್ ಕುಂಬಾರಿಲಕ್ಕ ಕುಂಬಾರೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಕೂಲಿ ಕಟ ಕಟಾಂದ್ ಅಗ್ಗಿಯೊಂದುಂಡು ಒರಿಲಾ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪಿನಗ್ಲಿಜ್ಜೆರ್ ಪನ್ನಗ ಬೊಕಲ ಸೋದ್ಯ ಆಂಡ್. ಮೈಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕುಂಬಾರಂಡ ಪೂನೀರ್ ಕೊರೊಡಾವ್ ವರ್ಸೊದ ಭೂತ ಕೋಲೊಗ್ ಮೇರೆ ಮದಿಪುನಾರ್. ಅಭ್ಯಾಸೊಡೆ ಕೇಣೆರೆಗ್ ಸುರುಮಲ್ಪುವೆರಾ ದಾದನಾ ಅಂದದ್ ಮೆರೆನ ಗಂಟ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಮೋಣೆ ತೂಯಿನ ಶಾಮಣ್ಣೆ "ಅಂಚ ದಾಲ ಅತ್ತ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆ, ಮಾತೆರ್ಲ ಪೋಯಿನೈಟ್ ಇಂಚ ಆಯಿನಿ ಏರಾಂಡಲ ಒರಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೋತೊಲಿ. ಗಂಜಿ ನಿರಾಂಡಲ ಕೊರಿಯೆರೆಗ್ ಆತುವೆರ್ ತೂಲೆ" ಪನ್ನಗ "ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನ್ ಮರಾಯಾ. ಆಯಿನಾಂಡಲ ದಾದ?" ಭಟ್ರೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋದ್ ಬಲ್ಮೆ ಕೇಣುನ ಕಾಲ ಅತ್ತ್ ತೂಲ ಮಾರ್‌ಗೊಂಜಿ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಕ್ಲ್ ಉಪ್ಪನಗ ತೋಜಾಯೆರೆಗ್ ದಾನೆ" "ಅತ್ತ್ ಮಾರಾಯ್ರೆ ಮುರಾನಿ ಬತ್ತಿನ ಪೊಸ ಕಾನೂನು ತೂಲೆ. ಮಾತೆರ್ಲ ಪೋಯೆರ್ ನಮ ದಾಯೆಗ್ ಪೋಯೆರೆಗ್ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ದ್ ನಮಲಾ ಪೋಯ. ನಮ ಉಂಡಂತೆ ಒರಿ ಮಲ್ತಿಲಕ್ಕ ನಮ ಮಲ್ಪುವ ಪಗಪುನ ಕಾಯಿಲೆಲಕ್ಕ. ಅಂಚನೆ ಉಂದುಲ ಸೂಜಿ ಗೆತೊನೊಡ್ಗೆ ಇಜ್ಜಂಡ ಪೊಸ ಕಾಯಿಲೆ ಬರ್ಪುಂಡ್ಗೆ. ಟೈಫರ್ಡ್ ಜರಗೆ ಮಲೇರಿಯಾ ಜರಗೆ, ಐಕೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಗೆತೊಂದು ತುಲೆ ಒರಿಲಾ ಲಕ್ಕುಜೆರ್ ಆಟಿದ ಸಿಮ ಬರ್ಸೊಗ್ ಜರ ಬರ್ಪಿನವ್ ಉಂಡು ಉಂದು ಸೂಜಿದ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಜರ. ಅವ್ವೇ ಕುಂಬಾರುನೀ" ಪಂಡ್ದ್ ಕೊಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಜತ್ತೆರ್. "ಓ ಅಂಚನಾ ಸಂಗತಿ ಉಂದು? ದುಂಬು ಊರುಡು ಒಲ್ಪನೇ ಮದ್ಮೆ ಮುಂಜಿ ಕೋಲ ನೇಮ, ಸಾವು ಬೊಜ್ಜ ದಾದನೇ ಇಪ್ಪಡ್. ಆ ಇಲ್ಲಗ್ ಮಾತೆರ್ಲ ಪೋದ್ ಆಯಿನ ಸಾಕಾರ ಕೊರ್ದು ಸುದಾರ್ಪುನಿ ಕ್ರಮಾ ಇತೆ ತುಲೆ ಬರಿತಿಲ್ಲಡ್ ಸೈತಂಡ ನರಮಾನಿಗ್ ತೆರಿಯುಜಿ. ಒರಿಯಗೊರಿ ಸಂಬಂದೊ ಇಜ್ಜಿ. ಇತೆ ಉಪ್ಪುನ ಸಂಬಂಧೊ ಗಟಾರ್‌ಗ್ಲಾ ಕಕ್ಕಸ್‌ಗ್ಲಾ ಕೆದುಕ್ಲಾ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಗ್ಲಾ. ಅಪಗ ಇತ್ತಿಲಕ್ಕ ಊರು ಇತೆ ಇಜ್ಜಿ ತೂಲೆ. ಅಪಗ ಎಡ್ಡೆ ಗಾಳಿ ಬೊಲ್ಪು ಮರಗಿಡ ಪಿದಾಯಿ ಕುಲ್ಲೆರೆಗ್ ಗುಡ್ಡೆ. ಆಂಡ ಇತೆ ಜನೊಟ್ ಜಿಂಜಾದ್ ಗೇಟ್‌ಗೊಂಜಿ ಇಲ್ಲ್ ಪಾಯಿಖಾನೆ. ಐಕಸ್ರಾದ್ ಸಮಕಟ್‌ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಾಂತೆ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಾಯಿಲೆಲ್. ಇಂಚನೆ ಸುರುವಾಯಿನ ಕರಿಯಣ್ಣನ ಭಾಷಣ ಉಂತೆರೆಗ್ ಪಾಕ ಪೊರ್ತಾದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಗೋಡೆಡಿತ್ತಿನ ಗಡಿಯಾರದ ಸೊರೊಡ್ ಕೈದ್ ಮಲ್ತಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಪಿದಾಯಿ ತಿರ್ಗಿಯೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಎದುರುದ ಕೆದುತಲ್ಪ ಬನ್ನಗ ಅಲ್ಪನೇ ಉಂತಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಕಜವು ಜಿಂಜಾದ್ ಕಿಲೆಂಜಿ ರಾಪುನ, ಕುಪ್ಪಿಚೂರ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲಕೋಟೆ, ಕಾಗಜಿ ರಾಸಿ ಬೂರ್ದ್ ಮುಟ್ದಿನ ಕೆದುನ್ ತೂದ್ ಉಸಿರ್ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಂಡಿಡ್ ನಕ್ಕುರುನು ನಾಡ್ದ್‌ಗಾಳ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಜೋಕುಲು, ಜವನೆರ್, ಎರ್ಲೆನ ಬೆರಿ ದೆಕ್ಕೊಂದಿಪ್ಪುನಕ್ಲ್, ಪಜಿರ್ ಲುಂಬುನಕ್ಲ್. ಐತ ನಡುಟೆ ನೀಂದುನ ಪೋಕರಿ ಪುಂಡುಲು ತೆಲಿಕೆದ

ಪಾತೆರುಲು ಕೆದುತ ಮುಟ್ಟುಡ್ ಕುಂಟದ್ರ್ಯುನ ಶಬ್ದೊಲ್ ಮಾತ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿಲಕಾದ್, ಕೇಂಡಿಲಕಾದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಖುಸಿಯಾಂಡ್ ಅಂಚನೇ ಉಂತೊಂದಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆನ ತೂದ್ ಎದುರುಡೆ ಬರ್ಪಿನ ಪುಂಡುಲು "ದಾನಿ ಅಜ್ಜೆರೆ ಕರೆಂಟ್ ಶಾಕ್ ಹಾಕಿಲಕ ಮರಕಟ್ಟಿನಿ, ಇನಿ ಈರ್ ದಾನಿ ಕುಂಬಾರುಜರ್ ?"ಕೇನ್ನಗ "ದಾನಿ ಜೋಕುಲೆ ಕುಂಬಾರ್‍ರೆಗ್ ಯಾನ್ ದಾನಿ ಪಾತ್ರಿಯಾ? ಒಡೆ ಮುಟ್ಟದ ತಿಗಲೆ. ಎರೆಡ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತುಂಡತಾ. ಅಂಸಣೆಯೆ ನೆಕ್ಲೆನ" ಪನೊಂದೆ ಇಲ್ಲದಂಚಿ ತಿರ್‍ಗಿಯೆರ್.

ಅರೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಪೇಪರ್‌ಡ್ಲಾ ಬತ್ತಿನ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಗುವೆಲ್ದ ನೀರ್‌ಗ್ ಗಸಂಟ್ ನೀರು ಒಸರುಂಡು ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಲಾವು ಐಕಸ್ರಾದ್ ಸೂಜಿ ಗೆತೊನ್ನೊಡ್ ಅವ್ಲಾ ಪುಕ್ಕಟೆಗ್. ಜರ ಬರಂದಿಲಕ್ಕ ದುಂಬೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ತೊಂಬಿನಿಗೆ. ಪನ್ದ್ ಒರ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಆನಿದ ಪಟತ ಪರಪಾಟ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನನ ವೈಕ್ಲಾ ಕೆಬಿಕೊರಯೆ ಅಂದದ್ ಬಾಸೆ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್.

ಆನಿ ಗೋಡೆಡ್ ಆಣಿ ಬೊಟ್ಟ್ದ್ ದೀತಿನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಗುತ್ತುದಿಲ್ಯದ ಗುರ್ಕಾರ್‍ಲೆನ ಪಟತ ಪುರಿ ಮೀಸೆದ ದರ್ಪೊಗ್ ದೂಳ್ ಅಂಟಾದ್ ಮಾಲೊಂದುಂಡಂದ್ ಪರ ಕುಂಟುಡ್ ಕುರ್ಸಿ ಮಿತ್ತಾದ್ ಒಚ್ಚೊಂದಿಪ್ಪನಗ ಬರೀತ ಸಾಲ್‌ಡ್ ದೀತಿನ ಬುಡೆದಿನ ಪಟ ತೂದ್ ಐಕೇ ತಾಗಾದ್ ಯನ್ನವ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಪಟ ಕಲೆತ್ ದೀವೊಡೆನ್ಪಿನ ಆಸೆ ತಿಗರಂಡ್. ಅಪಗನೇ ವೋಟುದ ಪಟತ ಬಿರ್ದ್‌ಲಾ ಸುರುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಟ ಅಕ್ಲೆ ಗೆಪ್ಪುನ್ಗೆ, ದುಡ್ಡು ಕೊರೊಡಂದಿಜ್ಜಿಗೆ. ಪುಕ್ಕಟೆಗೆ ಪನ್ನಗ ಕೆಬಿ ಸರ್ತಾಂಡ್. ಸೈ ಆನಿತ ದಿನಾನೆ ಪುಲ್ಯರೆ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ದ್ ಪಿದಾಡ್ದಲಾ ಆಂಡ್. ಆಂಡ ಹನುಮಂತೆನ ಬೀಲದ ಲಕ್ಕ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಮೇರ್‍ಲ ಅಂಟಿಯೆರ್. ಪಟ ಕಲೆಪುನಾಯೆನ ಎದ್ರುಡೆ ಕುರ್ಸಿಡ್ ಕುಲ್ದ್ ಮೀಸೆದ ಕೊಡಿ ಮಿತ್ತರ ಪೂಜ್ದ್ ಸುಂದರ ರಾವಣೆನೇ ಆರಂದ್ ಎನ್ನೆರ್. ಎನ್ನವೊಂತೆ ಪಟ ಮಲ್ಯೆನೇ ಆದಿಪ್ಪಡಪ್ಪ ಐಕ್ ಕನ್ನಡಿ ಯಾನೆ ತಾಗಾವೆ ಪಣೊಂದೆ ಪಿದಾಯಿ ಬನ್ನಗ ಮಲ್ಲ ಸಾಸ ಮಲ್ತಿಲಕ್ಕ ಸಾಕಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬನ್ನಗನೇ ಪೇಂಟೆಡ್ ಆಣಿ ಗೆತೊಂದೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ಪಟೊಕ್ ಕಾತ್ ಕಾತ್ ಪಾಕ ಸಮಯ ಕರಿಯಿಬೊಕ್ಕ, ಪತ್ತ್ ಪದಿನಾಜಿ ಸರ್ತಿ ಪೋದ್ ಪಿರ ಬತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಆನಿ ವೊಂಜಿ ದಿನ ಪಟ ಕೊರ್‍ಪೆರ್‍ಗೆ ಎನ್ಪಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್ ಬೂರ್ದಿನೇ ತಡ ಲಕ್ಕಿಯೆರ್. ಕನ್ನಡೊಕನ್ ಕಲೆತ್ ಮುಂಡುದ ಕೊಡಿಟ್ ಒಚ್ಚ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸಿರ್ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಟೊನ್ ಕೈಟ್ ಪಸೊಂದಿನಾರ್ "ಏನ ಮಾರಾಯ ರಂಗ್‌ದ ಪಟ ಅತ್ತಾ? ಉಂದು ಎರೆನವ್ ಪಟ ಕೊರ್‍ತ? ಎನ್ನವೆ ಕೊರು ಬ್ಯೆತೆ ಎರೆನವೊ ಪಗರ್ದ್ಂಡ ದಾನೆ ಪನ್ನಗ "ಅರೆ! ಅವು ಇರೆನವೇ ಅತೆ. ತಿರ್‍ತ್‌ಡೆ ಪುದರುಂಡು ತೂಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಮೀಸೆದ ಗುರ್ತಿ ಪಸಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಒರ ಪೋಡ್ತೊಂಡೆರ್. ಅರೆನವೇ ಬಾಪೆಲ್ ಪುಣ ತೂಯಿಲಕ್ಕಾದ್ ಪೆಟ್ ತಿಂತಿ ಕಲ್ವೆ ಬಾತೊಂದಿಲಕ್ಕ ದಾದ ದಾದನೋ ಆದ್ ಅಗಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಗರ್ವ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹೆಚ್ಚ ಪಾತೆರಂಡ ಬಿಂಗ್ರಿ ಕಟ್ಟೆರ್ ಪನಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಅಂದದ್ ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಗ್ಗನಗ ಗೋಡೆಡಿತ್ತಿನ ಬುಡೆದಿನ ಪಟ ಮೆರೆನ್ ತೂದ್ ತೆಲ್ತಿಲಕ್ಕ. ಆನಿಯೇ ನನ ಮಿತ್ತ್ ಯಾನ್ ವೈಕ್ಲಾ ಕೆಬಿ ಕೊರಯೆ ಅಂದದ್ ಬಾಸೆ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್.

ಶ್ಯಾಮಣ್ಣನ್ ತೂದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬನ್ನಗನೆ ಬರ್ಸ ದೊರಿಯಿಂಡ್ ಉಲಯ್ ಬತ್ತಿನಾರ್

ಆಣಡ ಚಾ ಮಲ್ಪಾದ್ ಪರಿಯೆರ್. ಚಾಲ್ ನಿಲಿಕೆ ನೀರ್ ಜಿಂಜದ್ ಸುದೆಯಾದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಅವ್ವೆನೇ ತೂವೊಂದು ಕುಲ್ಯೆರ್ "ವರ್ಸೊದ ಆಯನದಪಗ ಜೋಕುಲು ಬಾಲ್‌ಲ್ ಬನ್ನಗ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಇತ ಇಲ್ಲೇ ಪಸ್ ತಿನ್ಪಿಲಕ್ಕ ಉರು ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಪಗ ಜೋಕುಲು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜು ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪನಗ ಉಂಡುದು ಮಾತಾ ಒಟ್ಟುಗೆ ಪಾತೆರ್ನಗ ಅಮ್ಮೆರೆ ನಮ ಇಲ್ಲ್ ದುಂಬುದವತೆ. ಒಂತೆ ರಿಪೇರಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಸೋಕಾವತೆ" ಪನ್ದಿತ್ತೆರ್ ಜವ್ವನೊಗ್ ಕಣ್ ಮಿತ್ತ್‌ಗೆ ಅಂಚಾದ್ ಮಣೆತ್‌ಜೆರ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆ. ಮಾತಾ ಜೋಕುಲು ಅಗಲಗಲೆನ ಕಾರ್ಪ ಮಿತ್ತ್ ಉಂತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಅಗಲಗಲೆನೆ ಸಂಸಾರ ಆಯಿಬೊಕ್ಕಲಾ ಏರ್ಲಾ ಇಲ್ಲದ ಸುದ್ದಿಗ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್ ಆಂಡ ಮುನ್ನೊಡ್ಪ ರಜೆಟ್ ಬತ್ತಿನಪಗ "ಅಮ್ಮೆರೆ ಮುಲ್ತ ಇಲ್ ಎರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಿ ಅವೆನ್ ಮಾರ್ದ್ ಸಿಕ್ಕಿನ ದೊಡ್ಡುನ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂಗ. ಮುಲ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಏರ್ ಕುಲ್ವೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಒರಿ ಒರಿಯೆನೆ ಬಾಯಿ ಪಾಡ್ದಿತ್ತೆರ್ ಐಕ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಅಂದಾ ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತರಾ ಮಗಾ? ನನ ಎಂಚ ಆವ್ ತೂಕ ಪಂಡ್ದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಮುರಾನಿದ ಅರೆಗಾಲೊದ ರಜೆಟ್ ಬೇತೆನೆ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಎಲುದಾಂತಿ ನಾಲ್ಯೆ ಒಡೆಗ್ಲಾ ತಿರ್ಗುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಅಗಲೆನ ಪಾತೆರಲಾ. "ಅಮ್ಮೆರೆ, ಊರು ನನ ಮಲ್ಲ ಸಿಟಿ ಆಪುಂಡ್ಗೆ. ಸಿಟಿ ಆಂಡ ಬೈಕ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಅತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಇಲ್ಲನ್ ಮಾರುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ನಮ ಮಾತ ಬೊಕ್ಕ ಊರುಡೇ ಕುಲ್ಪ"ಪಂಡ್ದಿತ್ತೆರ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆಗ್ ಉಲಾಯಿದ್ದುಲಾಯಿ ಖುಸಿ ಆತಿತ್ತ್ಂಡ್. ತೂಕ, ಬರ್ಪಿ ರಜೆಟ್ ಎಂಚ ಆಪುಂಡು, ಸಿಟಿ, ಜಿಲ್ಲೆ ಪೋದ್ ಪೋದ್ ಮೊಗಲೆನ ಕುಂಬ್ಡ ಆಪುಂಡ ತೊವೊಡ್" ಪನ್ದ್ ಎಣ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿತ ದಿನ ಕುಲ್ದಿನ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಅರೆನಾತೇ ಪಣೊಂದುಲ್ಲೆರ್ "ಬಲ್ಲೆ ಮಗ ಬಲ್ಲೆ ಮಲ್ಲ ಸಿಟಿ ಆಯಿಬೊಕ್ಕನೇ ಬಲ್ಲೆ. ನಿಗಲೆಗ್ಲಾ ನನ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಕುಂಬಾರ್ರೆಗ್ ಉಂಡಾ? ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಸೂಜಿ ಗೆತೊನ್ರೆಗ್ ಉಂಡಾ? ಅಂದದ್ ಕಪಾಲಡ್ ಕುಲ್ದಿನ ಉಮಿಲನ್ ಠಪಕ್ಕೆಂದ್ ಕೆರ್ಯೆರ್.

✍ **ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ** ವಸುಧಾ ಪ್ರಕಾಶನ ಸರಸ್ವತಿ ಬುಕ್ ಸೆಂಟರ್ ಉಡುಪಿ

ತುಳುವೆರ್ ಗಟ್ಟಿಗೆರ್

ಪೊಣ್ಣು ಭಾರತಿ ದೇವಿ ಭಾರತಿ
ನಿಕ್ಕ್ ಆರತಿ ಬೆಲಗವೆ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆನ್ ಪೆದ್ದಿ ನಿನ್ನನ್
ದೇವಿ ಎನ್ನ್‌ದ್ ನಲಿಪುವೆ

ನೂದು ಬಾಸೆಲು ನೂದು ಜನಕುಲು
ಸಾರ ಸಾರ ಕ್ರಮಕುಲು
ವೇದ ಮಂತ್ರೊ ಪೂಜೆ ತಂತ್ರೊ
ಕೋಲ ನೇಮ ಭೂತೊಲು

ಅರಬಿ ಕಡಲ್‌ದ ತುಳುವೆರುಡಲ್‌ದ
ತಿನಿಸ್ ದೇಬೆರೆ ಒಸಗೆಲು
ಪತ್ತ್ ಜಾತಿನ್ ಒಂಜೆ ಎನ್ಸೆರ್
ಪಟ್‌ದ್ ಬದುಕುನ ತುಳುವೆರ್

ಕಂಡ ತೋಟದ ಗೈಮೆ ಗೊತ್ತುಂಡು
ಬಂಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಳೆದ್ ತೆರಿದ್‌ಂಡ್
ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪರೆ ಬೆಲೆ ಪಣೆಯೆರೆ
ಕಷ್ಟೊಡಾಂಡಲ ಒಂಜೆ ಅಕುಲು ಗಟ್ಟಿಗೇರ್
ತುಳುವೆರ್...

✍ **ವಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಭಟ್**, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ತುಂಬೆ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ತುಂಬೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ ದ.ಕ. – 574 170

ಬೋಂಟೆ

ಬೋಂಟೆ ದುಂಬುತ ಜಮೀನ್ದಾರ್‌ನಗ್ಲೆನ ಒಂಜಿ ಹವ್ಯಾಸೊ. ನೆಟ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಬೋಂಟೆ ಉಲ್ಲೊ. ಬೋಂಟೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಅಸ್ತ್ರೊಂದ್ ಪಂಡ ಒತ್ತೆನಳಿಗೆ - ಜೋಡ್ನಳಿಗೆತ ಬೆಡಿ. ಊರುದ ಪಠೇಲ್ - ಜಮೀನ್‌ದಾರೆನಗ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಉಂದು ಏಪೊಲಾ ಇಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಆಯುಧೊ. ಧನಿಕೆರ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಬೆಡಿನ್ ಉಪಯೋಗಿಸೆಂರ್ಡ್ ಬಡವೆರ್ ಬೇತೆ ಆಯುಧೊಲೆನ ಮುಖೇನ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮರತ್ತ ತುಂಡುಲೆನ್ ಚೂಪಾದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಾಣಿಲ್ ಬಲ್ಪುನ ಸಂದಿಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ದೀತ್‌ಡಬ್ಬಿ ಬೊಟ್ಟೊಂತು, ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂತು ಸೂ ಪೊತ್ತಾವೊಂತು ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಗಿಡಪ್ಪುನಗ ಅವು ಜೀವೊದಾಸೆಡ್ ಬಲಿತ್ತೋಂತು ಪೋನಗ ಚೂಪಾಯಿನ ಮರತ್ತ ಅಸ್ತ್ರೊಲೆಗ್ ಬಲಿಯಾರುವೊ. ಅತ್ತಾಂದೆ ಪ್ರಾಣಿಲ್ ಬಲಿಪ್ಪುನ ಸಂದಿಲೆಟ್ ಉರುಳು ದೀತ್ ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಪುದ, ಕೇಂಕನ್, ಕುಂಡಕೋರಿ, ಕಾಡುಕೋರಿ ಇಂಚ ನಾನಾತರೊತ್ತ ಪಕ್ಷಿಲೆನ್‌ಲಾ ಉರುಳು ದೀತ್ ಬಲೆಕ್ಕ್ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್, ಉಂದು ನೆಲತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆಲೆಡ್ ಮಾಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಬೋಂಟೆ ಆಂಡ ನೀರ್‌ತುಲಯಿದ 'ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆ' ನನೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಹವ್ಯಾಸ.

ಮೀನ್‌ಬೋಂಟೆಟ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ನಮೂನೆ. ಗಾಳೊ ಪಾಡ್ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ತೋಡುಲೆಗ್ ಅರೆಗಾಲೊಟು ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಎರ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ನೀರ್‌ಗ್ ಬೆಡಿಮರ್ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅಮಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಬನೊಟ್ಟು ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿನ ಮೊರಂಟೆ, ಮುಗುಡು, ಜೆಂಜಿಲೆನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಮಲ್ಲ ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪುನ ಗುಂಡಿಲೆಟ್ 'ಕಿಜಾನ್ ಮೀನ್' ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಇಪ್ಪುವೊ. ಅವೆಕ್ಕ್ ತಿನಿಯರೆ ಎಣ್ಮೆ ಪಾಡ್ದ್ ಆಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ಮರಿಯಾಳೊಡು ಸುರೂತ ಬೊಲ್ಲೊಗು ಮೀನ್‌ತಿರ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಲಾಗೊ ಪಾಡುನೆನ್ ತೂವರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪರ್ಬೊಂದೇ ಪನೊಲಿ. ಅವು ಕುಪಿಟ್ಟ್ ಲಾಗೊ ಪಾಡೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಭಕ್ಷಕೆರೆಗ್ ಸುಸಂದರ್ಭೊ. ಅವೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಕೊಡೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ ಕೆಲವೆರ್ ಮಕ್ಕೇರಿಡ್ ಪತ್ತೊವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ನೀರ್‌ತಿರ್ತ್ ಪರಿಪ್ಪುನ ಜಾಗೆಡ್ - ಅಂಚೊರಿ- ಇಂಚೊರಿ ಕುಲ್ಲ್‌ದ್ ಮಂದ್ರಿನ್ (ಮಲ್ಲ ಕುಂಟು) ಪತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆಕ್ಕ್ ಬೂರ್ನ ಮೀನ್‌ನ್ ಪೆಜ್ಪೆರ್.

ನೆರ್ತ್ ಮಾಂತೆರ್ಪ್ಲಾ ರಾತ್ರಿ ಮಲ್ಪುನ 'ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆ' ತೂವರೆ ಬಾರೀ ಮಜಾ. ನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಮೂಜಿ ಜನೊ ಒಟ್ಟಾದ್ ಪೋವೆರ್. ತೋಡುದ ಬರಿಟ್ಟೆ ನಡತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಈ ಬೋಂಟೆನ್ ರಾತ್ರಿ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮೊ. ಮಲ್ಲ ಕೋಮನೊ ಕಟ್ಟೊಂದು ತರೆಕ್ಕ್ 6 ಯಾ 9 ಬೆಟ್ರಿದ ಮಲ್ಲ ಟಾರ್ಚ್ ಲೈಟ್‌ನ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಮೆಲ್ಲ ನಡತ್ತೊಂದು ಪೋನಗ ಆ ಲೈಟ್‌ದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕಣ್ಣ್ ಕುಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪಂದಾಂದೆ ನಿಶ್ಚಲ ಆದಿಪ್ಪುನಗ ಕೈಟ್ಟ್ ಗಟ್ಟಿ ಪತೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಮಲ್ಲ ತಲ್‌ವಾರ್‌ದ ಒಂಜೇ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡು. ಪಿರಾವುಡಿತ್ತ್‌ನಾಯೆ ಕೂಡ್ಲೆ ಆ ಮೀನ್‌ನ್ ಪೆಜಿತ್ತ್ ಸೊಂಟೊಗು ಕಟ್ಟ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ಕುರ್ಪೆಗ್ ದಿಂಜವೆ. ಕುರ್ಪೆದಿಂಜಿಕೂಡ್ಲೆ ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆ ಸಾಹಸಿಲ್ ಪಿದಾಡ್ಪೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೀನ್‌ಲ್ 'ಮೊರಂಟೆ' (ಕಾಣೆ ಮೀನ್‌ಗ್ ಸಮಾನ) ಈ ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆನ್ 'ಪುಣ್ಣಮೆ'ದಾನಿಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪ್ರಾಣಿ ಬೋಂಟೆಗ್ಲಾ ಮೀನ್ ಬೇಂಟೆಗ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊ. ಪ್ರಾಣಿ ಬೇಟೆಗಾರೆ ವಾ ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಣಿ-ಪಕ್ಷಿ ತಿಕ್ಕಾಂದೆ ಪಿರ ಬರ್ಯೆರ್ಲಾ ಯಾವು. ಆಂಡ ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆತಾಯ ಏಪೊಲಾ ಬರಿ ಕೈಟ್ಟ್ ಪಿರ ಬರಯೆ. ಇಲ್ಲಡ್ ಒನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಮಾಸೊದ ಕಜಪ್ಪು ಇಜ್ಜಾಂಡ ಯಜಮಾನೆ ಕೋಪೊಡು ಕೆಲಸದಾಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್' - ಇಂದಂಬೆ ಬೇಗ ಪಿದಾಡ್ಲ. ಪೋಯಿ ತೋಡುಗು, ಟಾರ್ಚ್, ಮೀನ್ ಕತ್ತಿ, ಕುರ್ವೆ ಮಾತಾ ಪತೊನ್ನಾಂದ್ ರಾತ್ರಿ ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ವೆರ್. ಪಿದಾಡ್ನಗ ಬುಡೆದಿಟ - 'ಅಂದಯ ನಾಲ್ ಓಡ್ವಾಲೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ ರೊಟ್ಟಿ ಪತ್ತಾಲ. ಮೀನ್‌ಗ್ ಕಡೆತ್ತ್ ದೀಲಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ವಾಡಿಕೆ.

ಬೋಂಟೆತ ವೈಶಿಷ್ಟತೆ ಬರೇ ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಕೆರ್ದ್ ಮಾಸೊ ತಿನ್ಪುನೆ ಅತ್ತಾಂದೆ ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಲೆನ್ ಸಂಹಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಉಪದ್ರೊಲೆನ್ ತಪ್ಪಾವುನ. ಈ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ. ಪಿಲಿತ್ತ ಉಪದ್ರೊಂದು ಪಂಡ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ಪೆತ್ತಲೆನ್ ಕೆರೊಂದಿತ್ತೊ. ಅಡ್ಡೊ ಬತ್ತ್‌ನ ನಾಯಿಲ್ ನಿರ್ನಾಮೊ. ಗುಡ್ಡೆಗ್ ಪೋಯಿ ಕೈಕಂಜಿಲ್ ಪಿರ ಬರೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅಲ್ಪಲ್ಪ ನರಮಾನಿನ ಮಿತ್ತ್ ಅವೆತ್ತ ಆಕ್ರಮಣೊ ನಡತ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಸಮಯೊಡು ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲು ಪಿಲಿಕ್ಕ್ ಪೊಡಿದ್ ಬೆಡಿ ಇತ್ತಿನ ಜಮೀನ್ದಾರ್‌ನಗ್ಲೆನ್ ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆಗಾದ್ ನಟ್ಟೊನ್ವೆರ್. ಸರಿ. ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆಗ್ ಬೆಡಿತ್ತಾರ್ ಬೋಂಟೆಡ್ ಅನುಭವೊ ಇತ್ತ್‌ನಾಗ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಪೆರ್. ಪಿಲಿ ಕೈಕಂಜಿನ್ ಪಗೆಲ್ ಕೆರ್ದ್ ಅವೆತ್ತ ಮಾಸೊನು ತಿಂದ್‌ದ್ ಪಿರ ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಗ್ ರಾತ್ರಿ ಬರ್ಪುಂಡುಂದು ತೆರಿನಗ್ಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆತ್ತ ಕೈತ್ತಲ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಸರಿಯಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರಿ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ನೆರ್ದ್ ದುಂಬು ಅವ್ವೇ ಜಾಗೆಟ್ ಪಿಲಿ ಬರ್ಪುನೆನೇ ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ರಾತ್ರಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಲೆಕೊನೆ ಪಿಲಿ ಆರ್ಭಟ ಮಲ್ತೊಂದು ಆಡೆಗ್ ಬನ್ನಗ 12 ಬೆಟ್ರಿದ ಟಾರ್ಚ್ ಪೊತ್ತಾನಗ ಪಿಲಿ ಲೈಟ್‌ದ ಪ್ರಕಾಶೊಗು ಕಣ್ಣ್ ಕೊರ್ದು ನಿಶ್ಚಿಂತ ಸ್ಥಿತಿಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪುನಗ ಬೆಡಿ ಪುಡಾಪಾದ್ ಪಿಲಿನ್ ಕೆರ್ಪೆರ್. ಮನದನಿ ಸೈತ್ತಿನ ಆ ಪಿಲಿನ್ ಊರುಗು ಕೊಂಡ ಬರ್ಪುನ ದೃಶ್ಯೊ ತೂವರೆ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲು. ಎದುರುಡು ಬೆಡಿತ್ತ ಯಜಮಾನೆ ಪಿರಾವು ಪಿಲಿನ್ ತುಂಬೊಂತು ನಾಲ್ ಜನೊ ಬೊಕ್ಕ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಗುಂಪು.

ಸೈತ್ತಿನ ಪಿಲಿನ್ ಊರುದ ಜನೊಕ್ಲು ತೂವರೆ ಎತ್ತರೊ ಜಾಗೆಟ್ ದೀಪೆರ್. ಪಿಲಿತ್ತ ಬೀಲೊ, ಕಾರ್, ಕೆಕ್ಕಿಲ್‌ಗ್ ಮರತ್ತ ತುಂಡುಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಿಲಿ ಜೂವೊಡು ಉಂತಿನಂಚ ತೋಜಾವೆರ್. ಮನದ್ದನಿ ಪಿಲಿತ್ತ ಉಗುರು, ಕೂಲಿ, ಚರ್ಮೊದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲು ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದೊಂಬುಗು ಉಂಲ್ಲಾದ್ ಜೋಪಾನೊಡು ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪಿಲಿತ್ತ ಉಗುರು, ಕೂಲಿ, ಚರ್ಮೊ ಬಾರೀ ಪ್ರಿಯೊ, (ಬರೆಪುನಾರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮಲ್ದ್‌ನ ಒಂಜಿ ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆಗ್ ಪೊನ್ನು ಪಿಲಿ ಬಲಿಯಾದ್ ಲೈಟ್‌ದ ಪ್ರಕಾಶೊಗು ಬೊಕ್ಕೊಲ ಐನಾಜಿ ಕಣ್ಣ್ ಮೆಣ್ಕ್‌ನಗ, ಪಿಲಿತ್ತ ಆರ್ಭಟ ಉಂತ್‌ನೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುದೆಲ್ ನಾಡ್‌ನಗ ಮೂಜಿ ಪಿಲಿತ್ತ ಕಿನ್ನಿಲ್ ತಿಕ್ಕಿಯೊ. ಪ್ರಾಯೊ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗಳಾದಿಪ್ಪೊಡು. ಇಲ್ಲಗ್ ಕೊಂಡು ಪೋದು ಪೇಂಟೆದ ಪಶು ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯೊಡು ಸಾಂಕಿಯೊ. ಒಂಜಿ ಕಿನ್ನಿ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳಾಯಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಸೈತ್ತ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗೊಳುಡೆ ಪೋಂಡ್. ಮೂಜನೆ ಕಿನ್ನಿ ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಳು ಮಟ್ಟ ಬದ್‌ಕ್ಕ್‌ದ್, ಸಾಂಕಿಯರೆ ಕಷ್ಟೊ ಆದ್ ಕಡೆಕ್ ಅವೆನ್

ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡುಪ್ಪುನೆಂದ್ ಯೋಜಿಸೊಂದಿಪ್ಪುನಗನೆ ಅವುಲ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿಂಡ್) ಪಿಲಿ ಬೋಂಟೆ ಬರೆವೋಂತು ಪೋನಗ 'ಕಾಡ್ ಪಂಜಿ' ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರು ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತೋಜೋಂದುಂಡು. ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿ ಊರುದೊಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿ ಕೂಡ್ಲೆ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪಾಡ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪ್ಪು, ಕಂಡೇ? ಬಾರೆತ ತೋಟೊ ನೆನ್ನ್ ಪೂರಾಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುವೊ. ಬೆಡಿತ್ತ ಯಜಮಾನೆರೆಗ್ ಊರುದಗ್‌ಲ್ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಾವೆರ್. ಯಜಮಾನೆರ್ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ತ ಜವನಿಯೆರೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಬೋಂಟೆಗ್ ಪಿದಾಡುವೆರ್. ಈ ಬೋಂಟೆ ರಾತ್ರಿಲ ಮನ್ಪೊಳಿ - ಪಗೆಲ್‌ಡ್‌ಲ ಮಳ್ಪೊಳಿ. ಕಾಡ್‌ಪಂಜಿ ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂದು ಕೆಲವೆರ್ ಡಬ್ಬಿ ಬೊಟ್ಟೊಂದು, ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡೊಂದು ಅವೆನ್ ಗಿಡಪ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನೊ ಮಲ್ತೆರ್ಡ್ಡ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಂತೆ ಸೂ ಪೊತ್ತಾದ್ ಮಲ್ಲ ಪುದೇಲ್ - ಮಾಟೆಡ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತ್‌ನ ಪಂಜಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬಲಿಪ್ಪು. ಆ ಸಮಯೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಪಂಜಿ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಪುನ ಜಾಗೆಡ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲ್‌ದಿತ್ತ್‌ನ ಬೇಟೆಗಾರನ ಬೆಡಿ ಪುಡಾದ್ ಪಂಜಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳುಂಡು. ಕೂಡ್ನಗ್ಲ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬಲಿತ್ತೋಂದು ಪೋಪೆರ್ ಪಂಜಿ ಬೂರ್ನ ಜಾಗೆಗ್, ಕುಷಿಟ್ಟ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್ವೆರ್.

ಪಂಜಿತ ಕೆಕ್ಲ್‌ಲ್ನ್ ಕತ್ತಿಡ್ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿತ್ತ ನೆತ್ತೆರ್ನ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕರಕ್ಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಮುಂಚಿ, ಪುಳಿ, ಶುಂಠಿ, ಮಂಜಲ್, ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೊದಿಪ್ಪಾದ್ ಕುಂದನಗ ಗಟ್ಟಿ ಆಯಿನ ಆ ನೆತ್ತೆರ್ನ್ ಪರ್ದ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಕುಷಿಟ್ಟ್ ತೇಗ್‌ವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪಂಜಿತ ರೋಮೊನು ಪರ್ತೆದ ಕತ್ತಿಡ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸುರೂಟು ತೊಡೆ, ಕೈ ತುಂಡು ಮಲ್ಪೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ 'ದಾಯ'ಂದ್ ಪುದಾರ್. ಈ ದಾಯ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೆಡಿತ್ತಗ್‌ಲ್ನ ಪಾಲ್‌ಗ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಒರಿನ ಶರೀರಾ ಕಾರ್, ಕೆಕ್ಕಿಲ್, ತರೆ, ಬೀಲೊ ನೆನ್ನ್ ಮಾಂತ ತುಂಡು ತುಂಡು ಮಾಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಂಟೆಗ್ ಕೂಡ್ನ ಮಾಂತೆರೆಗ್ಲಾ ಪಟ್ಟುವೆರ್. ಒರ್ಯೊರ್ಯಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ 'ಕೊಟ್ಟೊ' ಮಾಸೊ (ಬೆದ್‌ರ್‌ಡ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪಾವು ಅರಿ ಪತ್ತುನ ಪಾತ್ರೆ) ಪಟ್ಟುವೆರ್.

ಬೆಡಿತ್ತ ಯಜಮಾನೆರ್ ಒಂಜಿ ದಾಯೆ ಮಾನೊ ಪತೊಂದು ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಮಾಸದ ಕಜಿಪು ಆಸೆಗ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ಒರಿನೆನ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್, ಉಪ್ಪಡ್‌ದ ಭರೊಣಿ ರಾತ್ರೆಡ್ ಗಟ್ಟಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ ದೆತ್ತ್ ದೀಪೆರ್ ಇಲ್ಲಡ್ ಏರಾಂಡಲ ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತಿನಾನಿ ಅವೆತ್ತ ಕಜಿಪುದ ತಮ್ಮನ . ಇಂಚ ಅವು ಮಸ್ತ್ ಸಮಯ ಹಾಳಾವಂದೆ ಒರಿಯೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಡ್ ಪಂಜಿದ ಸೂಂಟಯಿ ತಿನಿಯರೆ ಬಾರಿ ರುಚಿ. ಆ ಸೂಂಟಿಯಿದ ನಿಜವಾಯಿನ ರುಚಿನ್ ಅನುಭವಿಸೊಡ್ಡ ಅವೆನ್ ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಗ್ ತಾರಾಯಿದ ಚಿಪ್ಪಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅಯ್ತು ತೂಟು ಸೂಂಟಿಯಿದ ತುಂಡುನು ಒಂಜಿ ಕರ್ಬದ ಸಲಾಕೆಗೆ ತಿಕ್ಕಾದ್ ದೀಂಡ ಆ ಬೆಚ್ಚೊಗು ಸೂಂಟಯಿಡ್ದ್ ನೆಯಿ ಚಿರಿ ಚಿರಿಂದ್ ಜತ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಾಗ ಸೂಂಟಾಯಿನ್ ತಿನ್ನಗ ಆಪಿನ ಆ ರುಚಿನ್ "ಏತ್ ಪಂಡಲಾ ಮುಗಿಯಂದ್" ನೆನೆ ಬರೆವೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ದುಂಬು ಸೂಂಟಾಯಿ ತಿಂದ್‌ನ ನೆಂಪಾದ್ ಬಾಯಿಡ್ ನೀರ್ ಅರಿಯೊಂದುಂಡು . ಆಂಡ ಓಲುಂಡು ಇತ್ತೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಸ ಸೂಂಟಾಯಿ ತಿಂದ್‌ದ್ ಬಂಜಿಬೇನೆ ನೆತ್ತಿಕಂಡೆ ಸುರುವಾದ್ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕುಂಟಾಲೆ ಕೊಡಿತಪ್ಪು ತಿಂದ್‌ದ್ ಸರಿ ಮಲ್ತೊನವು ನನೊಂಜಿ ನೆಂಪು.

✍ ಬಿ.ಎ. **ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ,** ಸಮೃದ್ಧ, 345, 7ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಶಾಂತಿನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 027

ಪುದರ್

ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ನರಮಾನ್ಯಾಗ್ ಅತ್ಯಂತ ಮೋಕೆದ ವಸ್ತ್ ಅಥವಾ ವಿಷಯ ದಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೇನ್ನಗ ಫಕ್ಕನೇ ಎನ್ನುಂಡ್ ಪಣವು, ಬಂಗಾರ, ಆಸ್ತಿ, ಇಲ್ಲ್ ಕಾರ್, - ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಂಡ, ಅಯಿತ್ತ್‌ದ್‌ಲಾ ಮಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ವಿಷಯ ಉಂಡು. ಅವುದಾದ ಪಂಡ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲನ ಪುದರ್. ನಮ್ಮ ಪುದರ್‌ಗ್ ಅವಹೇಳನ ಆಂಡ, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ದುಃಖ ಆಪುಂಡ್. ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಸಂತೋಷಯಿತ್ತ್‌ಂಡನೇ ನರಮಾನ್ಯನ ಬದುಕ್ ಸುಖಕರ ಆಪುಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ಪುದರ್ ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ!

ನಮ್ಮ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಕುಡ್ಲ. ತುಳು ಸೀಮೆಗ್ ಕೇಂದ್ರವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ಮಂಗಳೂರ್‌ಗ್ ತುಳುವೆರ್ ಏರ್ಲಾ ಮಂಗಳೂರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಆಂಡ ಮೋಕೆಡ್ 'ಕುಡ್ಲ' ಪಂಡದೇ ಪನ್ಪೆರ್. ಕುಡ್ಲ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ವೊವ್ವೇ ಬೂಕುಡ್ ದಾಕಲೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಇತಿಹಾಸದ ಮಹಾಮಲ್ಲ ಪಂಡಿತೆರಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ಡಾ। ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ಟ್ ಬರೆತಿನ 'ಕದ್ರಿ ಮಂಜುನಾಥ ದೇವಾಲಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸ ಪನ್ಪಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಪುಟ 19ಡ್ ಮಂಗಳೂರ್‌ಕ್ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಲು ಜಾಸ್ತಿಯಿತ್ತಿನೆದಾತ್ರ ಕುಡ+ ಆಳ ಅಥವ 'ಕುಡಾಲ' ಆಂಡ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅವೇ ಬೂಕುದ ಪುಟ 55 ಬೊಕ್ಕ 57ನೇ ಪುಟೋತ ಉದ್ಯಾವರೊಡ್ ಇಂಚಿಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನದ ಒಂಜಿ ಶಾಸನೊಡ್ ಮಂಗಳೂರ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊಗ್ 'ಕೊಡಲ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತೆದೆರ್, ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಮಹಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ರಾದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೊ.। ಕುಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ ಕೂಡು ಅಳಿವೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಸುದೆಕ್ಲು ಸೇರುನೆದಾತ್ರೆ 'ಕುಡ್ಲ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬರೆತೆರ್. ನನೊರಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಫಲ್ಗುಣಿ ಬೊಕ್ಕ ನೇತ್ರಾವತಿ ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪುದರ್‌ದ ಸುಧೆಕ್ಲು ಒಟ್ಟಾದ್ ಕೂಡ್‌ದ್ ಕಡಲ್‌ಗೆ ಸೇರುನೆದಾತ್ರ 'ಕುಡ್ಲ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರಾಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಕುಡ್ಲ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ ಎಂಚ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯೇರ್ಲಾ ಖಂಡಿತವಾದ್...... ಪನ್ತಿಜೆರ್ 'ಕೊಡಲ' ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದ 'ಕುಡು' ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊಡಾತ್ರ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ ಅಥವಾ 'ಕೂಡು ಅಳಿವೆ' ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊಡಾತ್ರ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ ಅಥವಾ 'ಕೂಡ್ಯಾಲ್' ಪನ್ಪಿನ ಶಬ್ದೊಡಾತ್ರ ಬತ್ತ್‌ಂಡಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಖಡಾ ಖಡಿಯಾದ್ ಓಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಈ ಕುರಿತ್ ಒರಿ ಒರಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ತೆರ್.

ನಂಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕೊಡ್ ದುಂಬ್ ಕುಡ್ಲದ ಪೇಂಟೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗ್ಲೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಪುದರ್‌ಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉದಾಹರಣೆಗಾದ್ ಪೂಮಾರ್ ಪೇಂಟೆ (ಕಾರ್‌ಸ್ಟ್ರೀಟ್), ನಿದ್‌ಪಕಲ್ಲ್ (ಯೆಯ್ಯಾಡಿದ ಕೈತಲ್), ಪಂಡ್‌ದ ಅಂಗಡಿ (ಉರ್ವಾಸ್ಟೋರ್ - ಕೊಟ್ಟಾರ), ಕೂರಿಕಟ್ಟ (ಕೋಡಿಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೈತಲ್) , ಗುಳಿಗ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ (ಹಂಪನಕಟ್ಟೆದ ಕೈತಲ್), ಪೆಂಟ್ ಲೆಂದ್ ಪೇಂಟೆ (ಗಾಂಧಿ ನಗರ, ಮಣ್ಣುಗುಡ್ಡೆ), ಪುರಪ್ಪುನೀರ್ (ಫಳ್ನೀರು), ಬಂದಲೆ (ಬೊಂದೆಲ್)

ನೆತ್ತಿಕೋಡಿ - ನೊತ್ತು ಕೋಡಿ (ಮುಲ್ಲಕಾಡು - ನಾಲನೇ ಮೈಲುಕಲ್ಲ್‌ದ ಕೈತಲ್), ಬಲಿಪಗುರಿ (ಕಾವೂರು ಕುಳತ್ ಕೈತಲ್) - ಇತ್ಯಾದಿ ಆಂಡ ಒವ್ವೇ ದಾಖಲೆಡ್‌ಲಾ ಈ ಪುದರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಕುಡ್ಲಡೇ ಪುಟದ್ ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಾಯಡೆ ಹಿರಿಯ ನಾಗರಿಕೆರೆಗ್ ಈ ಪುದರ್‌ದ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಈ ಪುದರ್‌ಲು ಕಾಲಾನುಕ್ರಮವಾದ್ ಬದಲಾವೊಂದೇ ಪೋಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಪುದರ್‌ಲು ಚಲಾವಣೆಡ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕ್ಲೆನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್‌ಲು ಇತ್ತೆ ಅ ಜಾಗ್‌ಲೆಗ್ ಉಂಡು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ಬನಂದಲೆ, ಇತ್ತಿನ ಜಾಗ್ ಬಂದಲೇ ಆದ್ ಕಡೆಕ್ ಇತ್ತೆ ಬೋಂದೆಲ್ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಪುರಪ್ಪುನೀರ್ ಇತ್ತಿನ ಪರನೀರ್ ಆದ್ ಕಡೆಕ್ ಇತ್ತೆ ಫಳ್ನೀರು ಆತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚೆನೆ ಕುಡ್ಲದ ಜನಕ್ಲು ಪರ್ಪಿನ ನೀರ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆಡ್ ಬರ್ಪುಂಡು. 'ನೇತ್ರಾವತಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಸುದೆಕ್ ಎಂಚ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂತೆ ತೂಕ. ದೇವೆರ್ ಕಾಲಕಾಲೊಗ್ ದುಷ್ಟೆರೆಗ್ ಶಿಕ್ಷೆಸಾದ್ ಶಿಷ್ಟೆರೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಪುನೆಕಾತ್ರ ಮತ್ಸ್ಯ, ಕೂರ್ಮ, ವರಾಹ, ನರಸಿಂಹ, ವಾಮನ, ಪರಶುರಾಮ, ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಬುದ್ಧ, ಕಲ್ಕಿ- ಪನ್ಪಿನ ಪತ್ತ್ ಅಬತಾರೊನ್ ದೆತ್ತೊಂದಿನ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಹಿರಣಾಕ್ಷೆ ಪನ್ಪಿನ ರಾಕ್ಷಸೆ ಭೂಲೋಕೊನ್ ಪಾತಾಳ ಲೋಕೊಗ್ ನೂಕ್‌ದ್ ದುಷ್ಟ ಕೃತ್ಯಲೆನ್ ಮಲ್ತಿನೆಡಾತ್ರ ದೇವಾದಿ ದೇವತೆಲ್ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣು ದೇವೆರ್‌ಡ ರಕ್ಷೊಣೊಗ್ ಮೊರೆ ದೀಯೆರ್. ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ದೇವೆರ್ ವರಾಹ (ದಾಡೆಯಿತ್ತಿನ ಕಾಡ ಪಂಜಿ)ದ ಅಬತಾರೊನ್ ದೆತ್ತೊಂದ್ ದುಷ್ಟೆರೆನ್ ಶಿಕ್ಷೆಸಾದ್, ಶಿಷ್ಟೆರೆನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ್‌ವೊಂಜಾಯಿತ್ತಿನ ಕಡಲ್‌ದ ನೀರ್‌ದ ಮಟ್ಟೊಡ್‌ದ್ 1199 ಮೀಟರ್ ಎತ್ತರೊಡುಪುನ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಡಿಗರೆ ತಾಲೂಕ್‌ಡ್ ಭಗವತಿ ಅರಣ್ಯೊಡ್ ಉಪ್ಪುನ ವರಾಹ ಪರ್ವತೊಡ್, ವರಾಹ ಅವತಾರ ದೆತ್ತೊಂಡ ತನ್ನದತ್ತದಾಡೆಡ್ ಎತ್ತರದ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಭೂಮಿಗ್ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತಿನೆದಾತ್ ಅಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಸುಧೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಉತ್ತುಂಗ ಅಥವ ಎತ್ತರೊಡ್ ಪುಟುನೆಟಾತ್ರ ಈ ಸುಧೆಕ್ಕ್ ತುಂಗಾ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರಾಂಡ್. ಬಲತ್ತ ದಾಡೆಡ್ ಭದ್ರವಾದ್ ಅಥವಾ ಬಲವಾದ್ ಭೂಮಿಗ್ ಒಟ್ಟೆ ಮಲ್ತಿನೆದಾತ್ರ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸುದೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಭದ್ರವಾದ್ ಕುಟ್ಟಿನೆದಾತ್ರ ಆ ಸುಧೆಕ್ ಭದ್ರಾನದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ವರಾಹದ ಕಣ್ಣರೆಡ್ ಜತ್ತಿನ ಕಣನೀರ್‌ಡ್ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಸುಧೆ ಪುಟ್‌ಂಡ್. ಕಣ್ಣ್ ಪಂಡ ನೇತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತೊಡ್ ಆಪಿನೆದಾತ್ರ ಆ ಸುಧೆಕ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ವರಾಹದ ಆಕಾರೊನ್ ಹೋಲುನ ಗುಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪುನೆದಾತ್ರ ಆ ಗುಡ್ಡೆಗ್ ವರಾಹ ಪರ್ವತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರಾಂಡ್. ಈ ವರಾಹ ಪರ್ವತೊಡ್ ಗಂಗಾ ಮೂಲ ಪನ್ಪಿನ ಗುಹೆ ಉಂಡು. ಈ ಗುಹೆ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಆದಿಶೇಷನ ಜಿಡೆತ ಆಕಾರ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಪಿರಾವುದ ಮಗ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತ್ ಫೂಟ್ ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ಂಡ ಅಲ್ಪ ಗುಹೆತ ಉಲಾಯಿ ಟಾರ್ಚ್ ಅಥವಾ ಕೇಂಡ್ಲ್‌ದ ಬೊಲ್ಪುಡ್ ಮೂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ನೀರ್ ಮೂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬೂರ್‌ನ ತೋಜುಂಡ್ ಒಂಜಿ ಬೊಟ್ಟು ನೀರ್ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಪೋಪುಂಡ್. ಭೂಮಿದ ಅಡಿಟ್ ಜುಳು–ಜುಳು ಪಂಡ್‌ದ್ ಶಬ್ದ ಕೇಣ್‌ಂಡಲಾ, ನೀರ್ ಪರಪ್ಪುನ ತೋಜುಜಿ. ಪಾಕ ಮೀಟರ್ ದೂರ ಮುಟ ಈ ಭೂಮಿದ ಅಡಿಟ್ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ ಆದ್ ಪರ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಭದ್ರಾನದಿತ ಆಕಾರೊಡ್ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಬಡಕ್ಕಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬೂರಿನ ನೀರ್‌ದ

ಬೊಟ್ಟು ಸುಮಾರು 100 ಮೀಟರ್ ದೂರೊಗ್ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ ಆದ್‌ಪರ್‌ತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪ ತುಂಗಾ ನದಿತ ರೂಪೊಡ್ ಪರಪ್ಪುಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಗುಹೆ ಉಲಾಯಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಬೂರಿನ ನೀರ್‌ದ ತೊಟ್ಟು ಕೆಲವುಮೈಲು ದೂರ ಮುಟ್ಟ ಭೂಮಿಡ್ ಉಲಾಯಿ ಗುಪ್ತಗಾಮಿನಿ ಆದ ಪರತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆತ ಉಗಮ ಆದ್, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಪರ್ವತದ ಬಂಗಾಡಿ ಕಣಿವೆನ್ ಸೀಳೊಂದ್ ತುಳುನಾಡ ಸೀಮೆಗ್ ಧುಮುಕುಂಡು. ಈ ವಿವರೊಲ್ - ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಗಜೆಟಿಯರ್‌ಡ್ ದಾಖಲಾಂಡ್. ದಟ್ಟವಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ಭಗವತಿ ಅರಣ್ಯೊನ್ ಕಾಂಡೆದ ಪೂರ್ತುರ್ ಸಂಚಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕಾರಣ ಅಲ್ಪ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟ್ಟೇ ಕಾಟಿ, ಪಿಲಿ, ಆನೆ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾಡು ಮುರ್ಗೊಲ್ ತಿರುಗೊಂದ್ ಉಪ್ಪುವ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರಡ್ಡ್ ಗಂಟೆಗ್ ಅವು ದೊಂಬುದ ಪೆಟ್ಟ್ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಂದೆ ಕಾಡ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಪೋಪ. ಈ ಗುಹೆ ಸಂದರ್ಶನ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆದಕ್ಲೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ಪತ್ರ ಪಡೆವೊಡ್.

ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಗ್ ಪೋನಗ ಶಿರಾಡಿ ಗಡಿಟ್ಟ್ ಬಲತ್ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ಸುಧೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಸುದೆನ್ ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಿನಕ್ಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಈ ಸುಧೆ ನೇತ್ರಾವತಿತ ಕೈಸುದೆ ಆದುಂಡು. ಉಂದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆದ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲೂಕುದ ಕಾಡುಮನೆತ ಹೆಗ್ಗದ್ದೆ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಮರಿಯಾಲೊಡ್ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಡೆ ಭಾರೀ ಬಿರುಸುಡ್ ಪರಪ್ಪುನೆಗಾತ್ರೆ ನೆಕ್ಕ್ 'ಕೆಂಪೊಳೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್.

✍ **ಕಾವೂರು ಕೇಶವ ಮೊಯಿಲಿ,** ಮುಲ್ಲಕಾಡು, ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು 575 015

ನೆನಪುಪ್ಪಡ್

ಕತ್ತಲೆನೆ ಬೊಲ್ಪುಂದ್ ತೆರಿನ ನರಮಾನಿಲೆ
ಗಿರ್ಮಿಟ್‌ನ ಬಂಗಾರ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲೆ
ಮಿತ್ತ್ ತೂವಂದೆ ನಡಪುನ ಮಲ್ಲ ಜನಕುಲೆ
ತಿರ್ತ್‌ಪ್ಪಿ ನಾಕುಲೆನ ನೆನಪುಪ್ಪಡ್

ಕನ್ನಡಕೊ ಏಪಲಾ ಎಲ್ಯವೆನ್ ಮಲ್ಲೇಂದ್
ತೋಜಾಯರನೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾನಂಚಿನವು
ಸ್ವಾಮಿ, ನಿಕ್‌ಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಡೆಂಚಿ ಕನ್ನಡಕೊ ಅವು
ಮಲ್ಲೊವುಲ ಎಲ್ಲಾತೆ ತೋಜುಂಡತ್ತ್!

ಅಂಚಿಂಚಿ ನಡಪುನಗ ಕಾರ್ ಕಜವುದ ಲೆಕ್ಕೊ
ತೋಜ್ಯರಲ ಯಾವು ಎಂಕ್ಲೆನ ಪಾಪ ಜೀವೊ
ತೊರಿಪಡೇ ಡಂಕಡೇ ಎಂಕ್ಲುಲಾ ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ
ಪುಟ್‌ದಿನಂಚಿನ ಎಲ್ಯ ನರಮಾನಿಲು

ನಿಕ್‌ಲೆ ತಿಗಲೆಗ್ ಒಂತೆ ಬೊಲ್ಪು ತಾಗಾಲೆ
ದಿಂಜಿನಾ ಕತ್ತಲೆದ ಕಡೆ ಪೋವಡ್
ಈ ಲೋಕೊದಾ ಉಲಯಿ ನಿಕುಲು ಮಾತ್ರನೆ ಅತ್ತ್
ಒಂಜಿ ಸಾವಿರೊ ಉಂಡು ಬೇತೆ ಬಿತ್ತ್

✍ **ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ,** ಗಾಯತ್ರಿ, ಕಕ್ಕೆಬೆಟ್ಟು ಅಂಚೆ, ಮುಳ್ಳೇರಿಯ,
ಕಾಸರಗೋಡು ತಾಲೂಕು

ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ತೀರ್ಮಾನೊ

'ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೇ' ಎಂಕ್ಲೆನಾ ಗ್ರಾಮೋತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್. ಆರ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೋ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲೆಕ್ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಅರೆನಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಾತೆರೊಳು ಮುತ್ತು ಇತ್‌ಲೆಕ್ಕನೆ. ಆರ್ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲೆಕ್ ಉಪಕಾರ ಮಲ್‌ಪುನೆಕ್ ಲೊಕ್ಕೊನೆ ಇದ್ದಿ.

'ಆಂಡ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲ್‌ಕ್ ಓದು ಬರಹ ಪನ್ಪಿನ ಎರೆಕ್ಲ್ ಇದ್ದಿ. ಅಕ್ಲ್ ಪೂರ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥೆರ್. ಆಂಡಾ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಐಯಿನೇ ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಲ್‌ತ್‌ತೆರ್. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆಕ್ ಯಾನ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಳ್. ಎನ್ನನ್ ಆಣ್ ಮಗೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ತ್ತ್ ಓದುಪಯೆರ್. ಈ ಹಳ್ಳಿಡ್, ಶಾಲೆ - ಕಾಲೇಜ್ ಇಜ್ಜತ್‌ನೇಟ್ ಎನನ್ ಎನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಕ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಅಂಚಾತ್ ಯಾನ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಟೇ ಕಲ್‌ತೊಂತು ಇತ್ತೆ.

ಮೂರನೀ ಕಾಲೇಜ್‌ಕ್ ರಜೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ್‌ತ್ತ್ ಹಳ್ಳಿಕೆ ಯಾನ್ ಬತ್ತೆ. ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡ್‌ನ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣನ ವಿಷಯ ತೆರಿಯೆ. ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ಊರುಕ್ ಎಡ್ಡೆ ನರಮಾನಿಂದ್ ಪಂಡೆರ್, ಅಂಡಾ ಎಂಕ್ ದಾದೊನ ಮನಸ್ಸ್‌ಕ್ ಸಮಾಧನಾ ಇದ್ದಿ.

ಒಂಜಿತ್ತ್ ಒಂಜಿದಿನ ಯಾನ್ ಈ ಗ್ರಾಮೋತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಅವೊಡುಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಟ್ ಒಂಜಿ ಆಸೆ ಪುಟ್ಟುಂಡ್. ಆಂಚನೇ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸನ್ ಕೊರ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾದಿಡ್ ಕೊನವೊಡ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಆಸೆ ಆಂಡ್. ಆಂಚನೇ ಎಂಕ್ ಕಾಲೇಜ್ ಶುರುವಾಯಿನೆಟ್ಟ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲಕ್ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆನ್ ಕೋರ್ದ್ ಕೆಲವೇರ್‌ಕ್ ಓದು ಬರಹ ಕಲ್ಪಯೇ.

ಆಂಡಾ ಎಂಕ್ಲೆನಾ ಗ್ರಾಮೋತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗೆ ಯಾನ್ ಕಲ್ಪಯಿನ ತೂದ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಸಂತೋಷಲಾ, ಒಂಜಿ ಕಡೆ ಕೋಪಲಾ ಬತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನನ್ ಅರೆನಾ ಮಗೆ ಕೃಷ್ಣಕ್ ಮದಿಮೆ ಮನ್‌ಪೋಡ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ನೆ ಯೋಚನೆ ಮಲ್‌ತ್ತೆರ್. ಆಂಚನೇ ಊರ್‌ಕ್ ಉಂದು ಗುಸು ಗುಸು ಸುದ್ದಿ ಆಂಡ್. ಆಂಚನೇ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ಸುಮಾರ್ ಗಂಟೆ ನಾಲೆಕ್ ಎಂಕ್ಲೆನಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೇರ್, ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬತ್‌ನೆನ್ ತೂದೆ ಅಮ್ಮೆರ್‌ದಾನೆಂದ್ ಕೇಂತ್‌ತ್, ಉಲಾಯಿ ಲೆತ್ತೆರ್.

ಯಾನ್ ಬಾಜೆಲ್ ಕೊನತ್ತ್, ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣನ ಎದುರು ದೀತ್, ಅಮ್ಮೆರೆನಾ ಕೈತಳೇ ಕುಲ್ಲಿಯೇ. ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ನಿನ್ನ ಪುದರ್ ಎಂಚಾ, ಒಲ್ಪ ಕಾಲೇಜ್‌ಕ್ ಪೋಪುನೆ. ಒವು ಕ್ಲಾಸ್ ಒಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನೆಂದ್ ಪ್ರೆಶ್ನೆರ್‌ತ್ ಪ್ರೆಶ್ನೆನ್ ಕೆಂಡೆರ್. ಆಯಿಕ್ ಯಾನ್, ಎನ್ನ ಪುದರ್ 'ಅನಿತಾ' 'ಎನ್ನ ಕಾಲೇಜ್ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ಟ್ ಇಪ್ಪನೆ, II ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ಎನ್ನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನ ಇಲ್ಲಲ್ ಇಪ್ಪುನೆಂದ್ ಅರೆನಾ ಪ್ರಶ್ನೆಕ್ ಉತ್ತರ ಕೋರ್‌ತ್ತ್ ಯಾನ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆ.

ಅಮ್ಮೆರ್ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ ಕಾಸ್‌ತ ವಿಷಯ ಪಾತೆರೊಂತು ಇತ್ತೇರ್ ಮುರಾನೀ ಬಜ್ಜಯಿಕ್ ಒಂತೇ ರೇಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಅಂಡ್‌ಂದ್. ಐನ್ ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಬಜ್ಜಯಿನ್ ಸೋಸೈಟಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿತ್ತೇರ್. ಆಯಿನಾ ದುಡ್ಡು ಇತ್‌ನೆಟ್ಟ ತಿಕ್ಕ್‌ಯಿಜಿ.

ಅಮ್ಮೆರ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ನ ಕಾಸ್‌ತಾ ವಿಷಯೋಕ್ ಚರ್ಚೆ ಮನ್ಪಿನೆನ್ ತೂದ್ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಇತ್‌ನೆಟ ದುಡ್ಡು ಕೊರಿಜ್ಜರ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೆ.

ಆಯಿಕ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ನೇ ದಾನೆಂದ್ ಪನ್ಪನೇ ಅನಿತಾ...! ಮೂರಾನೀ ಎನ್ನ ಮಗೆ ಕೃಷ್ಣಕ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿಯೇರಾ ಪಂಡ್‌ತ್. ಐನ್ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಂಡೆ. ಎನ್ನ ಕೈಟ್ ಆತ್ ದುಡ್ಡು ಇಜ್ಜಂಡ್. ಅಯಿರ್‌ತ್ರಾವರ ನಿಕ್‌ಲ್ ಸೊಸೈಟಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್‌ನ ಬಜ್ಜಯಿತಾ ದುಡ್ಡುನ್‌ಕೋರಿಯೇ.' ಇಂದೆನ್ ಪನಿಯೇರ ಪಂಡ್‌ತ್ ಯಾನ್ ಬತ್ತೆ.

ಓ! ಈರೆನಾ ಮಗಕ್ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿಯೇರಾ ಬೋಡತ್ತ್ ಎಂಕೆಲೇನಾ ದುಡ್ಡೆ ಅವೋಡಾ, ಈರ್ ಇಂಚನೇ ಏತೋ ಈ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲಕ್ ಮೋಸ ಮಾಲ್‌ತ್ತರಾ ದಾನೊ! ಈ ಬಡ ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲಕ್ ಪಾತೆರೋಟೆ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್‌ತ್‌ತ್ತ್ ಎತೋ ಆಸ್ತಿ ದುಡ್ಡು ದೆತೋನ್‌ತ್ತಾರ ಎರೆಕ್ ಗೊತ್ತು? ಛೆ! ಈರೆನಾ ಮೋನೆ ತೂನಾಕನೇ ಆಸಹ್ಯ ಅಪೂಂಡ್'. ಅನಿತಾ! ಒರಾ ಮನಿಪ್ಪಂತೆ ಉಂತು. ಗ್ರಾಮೊತ ಅಧ್ಯೆಕ್ಷೆರೆಟಾ ಎಂಚಾ ಪಾತೆರೊಡು ಪಂಡ್‌ತ್ ನಿಕ್ಕ್ ನನಲಾ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಎರೆಕ್ಲ ಒರಾ ಕಷ್ಟ, ಒರಾ ಸುಖ ಬರ್ಪೊಂಡ್, ಆಂಚನೆ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣಕ್ಲ್ ದುಡ್ಡುಟ್ ಒಂತೇ ಕಷ್ಟ ಬತ್ತಂಡ್. ಆರ್ ದಾನೆ ದುಡ್ಡು ಕೊರ್ಪ್ಪಜಿಂದ್ ಪಂಡೇರಾ. ಅರೆಕ್ ಐನ್ ಸಾವಿರ ವಾ ಲೆಕ್ಕ! ಆರ್ ಈ ಉರ್‌ತಕ್ಲಕ್ ಉಪಕಾರ ಮಲ್‌ಪುನೆಕ್ ಲೆಕ್ಕವುಂಡಾ. ನಿಕ್ಕ್ ಮನಿಪಂತೆ ಉಂತಿಯರ ಅಪುಜಾ. ಪೋ ಉಲಾಯಿ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪನ್ನಕಾ ಕೋಪೊಟೇ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆ.

"ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ, ಅಲ್ ಆಂಚನೇ ಪಾತೆರೋನಿ. ಈರ್ ದಾಲಾ ಬೇಜಾರ್ ಮಲ್ಪೆರ್‌ಜ್ಜಿ" ಪಂಡೆರ್ ಅಮ್ಮೆರ್....

'ರಾಮಣ್ಣ ಯಾನ್ ಬಯಿದ್ದಿನಿ ದುಡ್ಡುತಾ ವಿಷಯ ಪನಿಯೇರಾ ಬುಕ್ಕ...... ದಾಯಿತಾ! ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ ಬುಕ್ಕ, ಪನ್ಪೆ ಅಂಡ ಈರ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್ ದೀತ್ ಕೋರೊಡ್," ಪಂಡೆರ್ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ಅಪಗ "ದಾದ! ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ ವಿಷಯ ತೆರಿಯಂತೆ, ಯಾನ್ ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್ಸ್ ಎಂಚ ದೀವೊಡ್." ಪಂಡೆರ್ ಅಮ್ಮೆರ್.

"ವಿಷಯ ಪಂಡ ಎನ್ನ ಮಗೇ ಕೃಷ್ಣಕ್ ಇರೆನಾ ಮಗಳೆನ್ ಮದಿಮೆ ಮಲ್‌ತ್ತ್ ಕೊರೊಡ್. ಓ! ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ"

"ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ ಎಡ್ಡೆ ಸುದ್ದಿನೇ ಕೊನಾತ್ತರ್. ಯೆಕಟೇ ಪನ್‌ತ್ವರನ ಯಾನ್ ಈರೆಟಾ ದುಡ್ಡುತಾ ವಿಷಯ ಕೆನ್‌ತ್ವಯೆ."

"ಅಂದ್ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣ! ಯಾನ್ ಮೂರಾನಿ ನಾಲ್ ಜನಟಾ ಮಗಳೇನಾ ವಿಷಯೊ ಪಂಡೆ ರಡ್ಡ್ ಸಂಭಂದ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಎನ್ನ ಮಗಳ್ 'ಅನಿತಾ'ಕ್ ಕಲ್‌ತ್ತನಾಯೆನೆ ಆವೊಂಡ್"ಂದ್ ಪಂಡಲ್, ಆಂಚಾತ್ ಆ ರಡ್ಡ್ ಸಂಬಂಧ ಬುಡಿಯೆ.

ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿನ್ ಕೆನ್‌ತ್ತ್ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷ ಆಂಡ್. ಈರೆನಾ ಮಗನ್ ಖಂಡಿತಾ ಎನ್ನ ಮಗಳ್ 'ಅನಿತಾ' ಒಪ್ಪುವಾಳ್ ಪಂಡೆರ್ ರಾಮಣ್ಣೆ.

ಸರಿ! ಅಪಾಕಾಂಡ ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ. ಈ ವಿಷಯೋನ್ ಮಗಳೆಟಾ ಕೆನ್‌ತ್ ಪನ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲಿಂಗಪ್ಪನ್ನೆ ಪೋಯೆರ್....

ಮನದಾನಿ ಬೊಳ್ಪ್‌ಕ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡ್‌ನಾ ವಿಷಯ ತೆರಿತ್ತ್ ಎಂಕ್ ಶಾಕ್ ಆಂಡ್. ಛೆ! ಇತ್‌ನೆಟ್ಟಾ ಎಂಕ್ ಏಪಲಾ ವಿರೋಧವಾತ್ ಪಾತೆರ್‌ನಾರ್ ಅತ್ತ್ ಅಮ್ಮೆರ್. ಮದಿಮೆತಾ ವಿಷಯೋಟ್

ದಾಯಿಂಚ ವಿರೋಧಿಸುವೆರ್.

ಯಾನ್ ಕಾಲೇಜ್ ಕಲ್‌ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ 'ಕಿಶೋರ್' ಪನ್ಪಿ ಆಣಾನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್ತೆ! 'ಕಿಶೋರ್' ಎಂಕೆಲೆನಾ ಜಾತಿ ಅತ್ತ್ಂಡ್ಲ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿತಾ ಆಣ್ 'ಕಿಶೋರ್' ಎನ್ನ ಜೀವೊ, ಆಯಕ್ಲಾ ಆತೇ ಯಾನ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಆಂಡ್. ಎಂಕಲು ಕಾಲೇಜ್ ಬುಡ್‌ಪುನ ಪೊರ್ತುಟ್ ಬುಳಿತೆನೆಕ್ಕ್ ಲೆಕ್ಕನೆ ಇದ್ದಿ.

ಆನಿ 'ಕಿಶೋರ್' ಒಂಜಿ ಪಾತೆರಾ ಪನ್‌ತ್ತೆ. 'ಅನಿತಾ! ನಿನನ್ ಯಾನ್ ಮನಸಾರೆ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್‌ತೆ. ಈ ಅತ್ತ್ಂಡಾ ಬೇತೆ ಎರೆಕ್ಲಾ ಎನ್ನ ಹೃದಯಟ್ ಸ್ಥಾನ ಇದ್ದಿ. ಈಯೇ ಎನ್ನ ಸಂಗಾತಿ.' ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ತಿಕ್ಕಿ ಬುಕ್ಕ ನಿನನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಪಂಡೇ.

'ಅಂದ್ ಕಿಶೋರ್' ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮನಸಾರೆ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್ತೆ ನಿಜ. ಈ ಪ್ರೀತಿ ಶಾಶ್ವತ ಆಪುಂಡ್ ಪನಿಯೆರಾ ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದಿ. ಕಾಲದಾದ ಪನ್‌ಪುಂಡ್‌ದ್ ನಮೊಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡ. ಒಂಜಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಶಾಶ್ವತ ಅವು. ಇಜ್ಜಂಡ ಅವು ಪರಿತ್ ಪೋಪುನಾ ನೀರ್‌ತ ಲೆಕ್ಕೊನೆ. ಒಡೆಕ್ ಪೊಪುಂಡ್‌ಂದ್ ಪನಿಯೇರ ಸಾಧ್ಯ ಇದ್ದಿ!

"ಇತ್ತೆ ನಮೊಕ್ಕ್ ನಮ್ಮ ಖುಷಿಟೆ ನಡೊತೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ನಮೋ ಇಲ್ಲಡೇ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಖುಷಿತಾ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಆಪೂಂಡಾ? ಇಲ್ಲಡೆ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ನಮೊ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪಾತೆರ ಕೆನೊಡತ್ತಂತೆ, ನಮ್ಮ ಪಾತೆರ ಅಕಲ್ ಕೆನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡ?"

ಕಿಶೋರ್ ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಬೇತಕ್ಲಾಲೆನ್ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ಎನ್ನನ್ ಈಯಿ ಮರಪೊರ್ಚಿ. ಅವತ್ತಂತೆ ಈ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆಕೆ ಎದುರ್ ಪಾತೆರ್‌ತ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡತ್ ಬರೊಚ್ಚಿ, ಅಕ್‌ಲೇ ನಿನ್ನ ಸರ್ವೊಶ್ವ. ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆಟ್ ತೂದ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ತಾ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆತ್ ಸುಖೊಟೆ ಬಾಳ್‌ಲಾ.

ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿತಾ ವಿಷಯ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಕ್ಕಲೆಕ್ ಗೊತ್ತಾತ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೋರಿಯೆಂಡ ನಮೊ ಸಂತೋಷೊಡೆ ಮದಿಮೆ ಆಕ. ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ಜಿಂಡಾ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್‌ನೆ ತಪ್ಪಾಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿತ್ತ್ ಮೆಗಿದ್ದಿ ಪಲಾಯಲೆಕ್ಕಾನೆ ಇಪ್ಪುಕಾಂದ್ ಪಂಡೆ.

'ಅಂಚಾತ್ ಅನಿತಾ! ಇತ್‌ನೆಟ್ಟಾ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್‌ನೆ. ನಿನನ್ ಮೆಗಿದ್ದಿ ಪಂಡ್‌ತ್ ಅತ್ತ್. ಈಯೇ ಎನ್ನ ಬಾಳಸಂಗಾತಿ ಅವಾ ಪಂಡ್‌ತ್. ಅನಿತಾ! ಈ ಅತ್ತ್ಂಡಾ ಬೇತೆ ಎರೆಕ್ಲ ಎನ್ನ ಹೃದಯೊಟ್ ಸ್ಥಾನ ಇದ್ದಿ. ಇಂದ್ ನಿಜ! ಇಂದ್ ಸತ್ಯ...! 'ಅನಿತಾ' ಈ ಬೇತೆ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ನಿಕ್ ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆಕ್ ಎನ್ನ ಪುದರ್ ದೀಲಾ. ಸಂತೋಷೊಡೆ ಎಡ್ಡ್‌ಡೆ ಬಾಳ್‌ಲ. ಆಂಡ ಈ ನಿನ್ನ ಕಿಶೋರ್‌ನ್ ಮರಪ್ಪಾಡ... ಪೋದು ಬರ್ಪೆ ಅನಿತಾ..... ಪಂಡ್‌ತ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ತ್ತೆ ತೂವಂತೆ ಸೀದಾ ಪೋಯೆ. ಆಂಡಾ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡ್‌ನಾ ವಿಷಯೋ ಯಾನ್ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣನ ಮಗೆ ಕೃಷ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆವೊಂಡ್‌ಂದ್. ದಾನೆ ಮಲ್‌ಪುನಿ? ಮದಿಮೆ ಆಯಿಜ್ಜಿಂಡ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೋನೆನ್ ತೂಪುನ ಭಾಗ್ಯ ಎಂಕ್‌ಜ್ಜಿ.

ಸರಿ! ಎನನ್ ದೇವೆರ್ ಮೆಚ್ಚಿಜನ ಸರಿಯೇ. ಯಾನ್ ಪ್ರೀತಿ ಮನ್‌ತ್ತ್‌ನೆ ಒರಿಯಾನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪುನೇ ಒರಿಯನ್. ದಾನೆ ಮಲ್‌ಪುನೆ? ಪೂರ ವಿಧಿಲೀಲೆ. ಇತ್ಲಾ ಕಾಲನೇ ಮನ್‌ಪುನೆ. ಕಾಲಕ್

ತಕ್ಕನೇ ನಮೊಲಾ ನಡಪ್ಪೊ್ಪಡಾತೇ.
ಯಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಂಡ ಯಾನ್ ತೀರ್ಮಾನೋ ಮಲ್ತ್ತ್ನ ಲೆಕ್ಕೊನೆ, ಈ ಗ್ರಾಮೊತಾ ಅಧ್ಯೆಕ್ಷೆ ಆಯೆರಾ ಸುಲಭ ಆಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಆಸೆ ದಿಡ್‌ಲೆಕ್ಕೊನೆ, ಮಾತಲಾ ಸುಲಭನೇ ಆಪುಂಡು. ಯಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪೆ ಪಂಡ್‌ತ್ ತೀರ್ಮಾನೋ ಮನ್ತ್ತೆ.
ಯಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್ ಮದಿಮೆ ಆಪುನಾ ವಿಷಯ ತೆರಿತ್ತ್ ಅಮ್ಮೆರೆಕ್ಕ್ ಭಾರಿ ಖುಷಿ ಆಂಡ್. ಈ ವಿಷಯೋನ್ ಪನಿಯೇರ ಅಮ್ಮೆರ್ ಖುಷಿಟೇ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣನ ಇಲ್ಲಡೇ ಪೋಯೆರ್. ಅಕಲ್ ಭಾರಿ ಸಂತೋಷೊಟೇ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಶುಭೊ ಮೂರ್ತೊಟ್ ಯಾನ್ಲಾ ಕೃಷ್ಣೆಲಾ ದಂಪತಿಯಾಯೆ.
ಮದಿಮೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲ, ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣಕ್ ಸರಿಯೇ ಪೋಪುಜಿ. ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ವಿಷಯೋಕ್ ಜಗಳ ಆವೊಂತ್ ಇಪ್ಪುಂಡ್. 'ಮಾತೆರ ಇಲ್ಲಲ್ಲ್ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆಕ್ ಜಗಳ ಆಂಡ, ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ತಮ್ಮಲೇ ಮರ್ಮಲೆಕ್.
ನಾಲ್ ದಿನ ಸರಿ ಪೋಂಡ, ನಾಲ್ ದಿನ ಜಗಳ 'ಊರ್‌ಕೆ ಉಪಕಾರಿ ಇಲ್ಲಕ್ ಮಾರಿ' ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆತಾ ಲೆಕ್ಕೊನೆ ಎನ್ನ ತಮ್ಮಲೆಲಾ.
ಕಂಡನಿ ಮಾಮಿ ಎಂಕೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಬುಕ್ಕ ಎಂಕ್ ದಾನೆ? ಸತ್ಯ ಪಾನೋಡಾಂಡ ಕಂಡನಿ ಎನ್ನನ್ ಎಡ್ಡೆಟೆ ತೂಪೆರ್. ಉಂದು ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಖುಷಿತಾ ವಿಷಯೇ.
ಅಂಡಾ ತಮ್ಮಲೇ ಲಿಂಗಪ್ಪಣ್ಣೆ ದಿನೊರ್‌ಂತ್ ದಿನೋ, ಎನ್ನನ್ ಮರ್ಮಲೆಂದ್ ತೂವಂತೆ, ಕೆಲಸದಾಲೆಕ್ಕನೆ ತೂಪೆರ್.
ತಮ್ಮಲೆನಾ ಗತ್ತ್‌ನ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡೊಡುಂದ್ ತೀರ್ಮಾನೋ ಮಲ್ತ್ತ್, ಆರ್ ಎನ್ನನ್ ಮರ್ಮಲ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಲೆಪ್ಪೆರಾ ಬೋಡತ್ತ್ ಯಾನ್ ಈ ಸರ್ತಿತ ಓಟುಕ್ ಉಂತಿಯ. ದಾನೆ ಮನ್ಪುನಿ? ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ ರಡ್ಡ್ ಪಕ್ಷೊ, ತಮ್ಮಲೆನಾ ಪಕ್ಷೊ ಬೇತೆ ಅಂಡಾ. ಎನ್ನ ಪಕ್ಷ ಬೇತೆ. ಈ ಗ್ರಾಮೊತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಯಾನ್ ಆವೊಡ್‌ಂದ್ ಪುದರ್ಲಾ ಕೊರ್ದ್ದ್ ಬತ್ತೆ.
ಅನಿತಾ! ಬಲಾ ಎಂಕೊಂಜಿ ಗ್ಲಾಸ್ ಕಾಫಿ ಕೊನಾತ್ ಬಲ' ಕಂಡನಿ ಪನ್ನಕಾ, ಯೋಚನೆ ಮನ್ಪುನೆನ್ ಬುಡ್‌ತ್ ಕಂಡನಿಕ್ ಕಾಫಿ ಕೊನತ್ ಪೋಯೆ. 'ಅನಿತಾ' ನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತುಂಡ. ದಾದಯೇ! ಯಾನ್ ಕೇಂಡೆ. ಇನಿತಾ ಪೇಪರ್ ತೂಯನಾ, ನಿನ್ನ ಪುದರ್ ಪೇಪರ್‌ಟ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್, 'ಅನಿತಾ' ಖಂಡಿತಾ ಈ ಸರ್ತಿತ ಓಟುಟ್ ಗೆಲ್ಪುವ. ಅವೂಯೇ ಈರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೆ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆ.
ಓಟುಟ್ ಗೆಲ್ತ್ತ್ತಾ ಆಂಡ್. ಜನವರಿ ಇರ್‌ವತ್ತೇಲೇಕ್ ಎಂಕ್ಲೆನಾ ಗ್ರಾಮೇತ ಅಧ್ಯೆಕ್ಷೆ ಯಾನಾಯೇ. ಯಾನ್ 'ತೀರ್ಮಾನೋ' ಮಲ್ತ್ತಿನೆಕ್ಕನೆ ತಮ್ಮಲೇನ್ ತೀರ್ತ್ ಜಪ್ಪಡಯೇ, ಇತ್ತೆ ಎನ್ನನ್ ಮರ್‌ಮ್ಮಾಲ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಎಡ್ಡೆಡೇ ತೂಪೆರ್.
ಯಾನ್ 'ತೀರ್ಮಾನೋ' ಮಲ್ತ್ತ್‌ನೆಕ್ಕನೆ ಎಂಕ್ಲೆನಾ ಹಳ್ಳಿತ್ತಾಕ್ಲೆಕ್ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸೊನ್ ಕೋರ್ದ್ದ್, ಹಳ್ಳಿಟೆ ಶಾಲೆ - ಕಾಲೇಜ್ ಮನ್ಪ್ಪಯೇ.
ಹಳ್ಳಿತಕ್ಲಾಕ್ ಬುಕ್ಕ ಯಾನ್ ಪುಟ್ಟೆ ಬುಳೆತ್ ಇಲ್ಲಡೇ, ಪೊಗ್ಗಿ ಇಲ್ಲಡೇ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್‌ನ್ ಕೊನಾತೆ.

ಈ ಖುಷಿತಾ ಪೊರ್ತುಟೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ ಜನ್ಮೊ ಕೊರಿಯೆ. ಎನ್ನ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕನೇ ಆಣ್ ಬಾಲೆಗ್ 'ಕಿಶೋರ್' ಪಂಡ್‌ತ್ ಪುದರ್‌ದಿಯೇ. ಇತ್ತೆ ಎಂಕುಲ್ ಎಡ್ಡೆಟ್ ಜೀವನಾ ಮಲ್‌ಪುನೆನ್ ತೂದ್, ದೂರೊರ್‌ತ್ ತೆಲಿತೊಂತು ಉಲ್ಲೇ ಎನ್ನ ಜೀವೊಕ್ ಜೀವೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಿಯತಮೆ ಕಿಶೋರ್.

ಕಿಶೋರ್ ತುಲಾ ನಮೋ ಎಪಾಲಾ ಕಾಲೋಕ್ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡಪೊಡ್ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆತಾ ಲೆಕ್ಕೊನೆ, ನಮೊಲಾ ಬದಲಾವೊಡ್ ಪಂಡ್‌ತ್ ಕಿಶೋರ್‌ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ನೆನೆತೊಂಡೊಲು.

✍ ಶಾಲಿನಿ ಬಿ.ಎಸ್., ಬಂಗಾರಡ್ಕ ಮನೆ, ಆರ್ಯಾಪು, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು.

ಎಂಕ್ಲೆ ಊರ್ದ ಮಾಭಾರತ

ಕೇನ್ವರಾ ಸ್ವಾಮಿಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಊರ್ದ ಮಾಭಾರತ?
ಮುರನಿ ಮುರನಿ ಆಂಡತ್ತೆ ಮುಲ್ಪ ಒಂಜಿ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ
ಇಸೇಸ ದಾನೆಂಡರಾ ಮುಲ್ತ ಕೌರವೆರ್-ಸಾಂಚಾ ಕೌರವೆರೇ-ಅಕ್ಲೆನ್ನಾ ಮಿಾರಿನಕ್ಲು
ಬೊಕ್ಕ ಪಾಂಡವೆರ್-ಅಕುಲು ಊರುನೇ ತೌರುನಕ್ಲು
ಆಂಡ ಈ ಊರುಡು ಉಲ್ಲೆರ್ ಏರ್‌ಂದರಾ?
ಭೀಸ್ಮೆ ದ್ರೋಣೆರೆನ್ ಮೂಜಿ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಮಾರ್ದ್ ಬರ್ಪಿಂಚಿ ಬುದ್ಯಂತೆರ್
ಕರ್ನನ್ನ ಮಿೀರ್ದ್ (ಪಾರ್ಟಿ) ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ಪುನ ಪೆರ್ಗಡೆಲು
ಕುತಂತ್ರೊನೇ ಪೊದ್ಯೊಂದಿನ ಊರ್‌ನಿಲ್‌ಕೆ ಶಕುನಿಲು
ಊರ್ದ ದ್ರೌಪದಿಯೆರೆಗ್ ಸೀರೆ ಕೊರ್ಪಿಂಚಿ ದುಸ್ಸಾಸನೆರ್
ಸೊಂತೊಗು ಬೋಡಾದ್ ದೇಸೊನೆ ಒತ್ತೆ ದೀಪಿ ಧರ್ಮರಾಜೆರ್
ಬೆಚ್ಚನೆತ್ತೆರ್ ತರೆಕೇರ್ದ್ ತಂಕ ಕೊದಿಪುನ ಅಭಿಮನ್ಯುಲು
ಮಾಮಲ್ಲ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆದ ಕರಿಕಪಟಿ ಚೆಂದುಗಿಡಿಲು
ಕಕ್ಕೆದ ಕಾರಿಡ್ ತೆತ್ತಿ ದೀಪಿಂಚಿ ಕೋಗಿಲೆದ ಬಿದೆಲು
ಕೆಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಮೈಕುಲು - ಕುಲುಕುಂಡ್ ಜೀಪುಲು
ಒರೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಭಾಸಣ ಮೈಲುದ್ದ ಆಸೊಸನೆತ
ಪರತ್ತ್‌ಂಡ್ ಗಟಾರ್‌ಲೆಡ್ ಪನವುದ ಸುದೆಕುಲು
ಮಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿದ ಗಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಲು
ಆಂಡ ತೂಲೆ-
ಎಂಕ್ಲ ಊರ್ದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಪದಿನೆನ್ಮದಿನತ್ತವತ್ತ್
ಐಟ್ ಪಾಂಡವೆರ್ ಗೆಂದಿನ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ
ಕೌರವೆರ್ ಸೋತು ಸೈತಿನ್ನಾ ಇಜ್ಜಿ
ಈ ಯುದ್ಧೊಡ್
ಪಾಪದಾಯೆ ಓಟ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಸೋತು ಪೋಯೆ
ಗೀತೆ ನಾಡೊಂದು ಸಿರಿಕೃಷ್ಣೆ ಮಾಯಕಾಯೆ!

✍ ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ.

ಮಣ್ಣ್‌ದ ರುಣೊ

ನಮ ಮಾಂತಾ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಲೆಲು
ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ ಪುಟ್ಟೊ... ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ ಬುಳೆಪೊ...
ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ ಮಣ್ಣಾದ್ ಪೋಪೊ...
ಮಣ್ಣ್‌ದ ರುಣೊಡು ಬೂರುದು ಬುಳಿಪ್ಪೆರುಂಡಾ....
ಬುಳಿಪಿ ಮಂದೆನ್ ತರ್ಕೈರುಂಡಾ.... ???
ಕೆಳೆಪಿ ಕೋರಿದ ಬುಳಿಪು ಕಳೆದ್
ಲಕ್ಕಿ ನೇಸರ ಉದಿಪು ತೆಲಿದ್
ಮಣ್ಣ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡೊರ್ಮೆಪುನೆಪಿನ
ಗೆಲ್ಮೆನೊದ ಜೀವೊಳೆನ್
ತೂದ್ ತರೆ ತಗ್ಗೊಡು.. ಬೀರ್‍ಯೊ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗೊಡು
ಅಪ್ಪೆ ಬೂಮಿದ ಮಿತ್ತ್ ಒರ್ಮೆಲ
ಪಚ್ಚೆಪಜಿರ್‌ದ ಕೋಪೆ ಕೋತುದು...
ಬಿತ್ತ್ ಬೆಗರ್‌ದ ತೂಕೆದಾಂತೆ
ಕತ್ತಲೆಡೆ ಮೆರೆಪಿನ್ನೈಸ್‌ರೊ
ಅಪ್ಪೆರುಣೊನು ನಿತ್ಯೊ ಬೂಟುಂಡು...
ತಂಪುನಿರೆಲ್ ಬರ್ಸೊನೀರ್
ಬೇರ್ ಬಿರ್ಸ್ ಗಾಳಿ ಉಸುಲು
ಕಂಡೊಕಾಡ್‌ಗುಡ್ಡೆ ಪಸ್‌ಲ್
ಸಾರೊ ಮುಗ್ಗೊಳೆ ನುಪ್ಪು ಬಟ್ಟಿಲ್
ಮಾನ್ಯ ದಿಟ್ಟಿಗ್ ಬೂರ್ದು ಕಂಕಣೆ
ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಲೆಲೆ ಅಧಿಕಾರೊ ಅಬತಾರೊ
ಕಾಡ್‌ಪೊತ್ತುಂಡು ಊರು ಮುಕ್ಕುಂಡು
ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೋ ಕಂಪೆನಿ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್ಕ್‌ಂಡ್...
ಕಡಲ್ ಕಲೆಂಕ್‌ಂಡ್ ಮಜಿ ಬಾನೊ ದಿಂಜಿಂಡ್..
ನಾಲ್ ಸುತ್ತುಡು ನಂಜಿ ನೆಗತ್ತ್‌ಂಡ್
ರುದ್ರ ರಕ್ಕಸ ನಾಟ್ಯೊ ನರ್ತನೊ
ಮಾನ್ಯ ಕರ್ಮೊದ ಪಾಪೊದಬ್ಬುರೊ
ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ಪುಂಡು ಕೇನ್ಲೆ..
ಈ ಮಣ್ಣರುಣೊ ಸಂದ್ಯೆರುಂಡಾ...
ಅತ್ತ್ ಮಣ್ಣ್ ತುಚ್ಚಿದ್ ಸಯ್ಯೆರುಂಡಾ?

‘ಪನಿ’ ಕಬಿತೆಲು

‘ಭಾರತೊ’ ನಮನ ಇಲ್ಲ್...
ಶಾಂತಿ ಸೌಹಾರ್ದೊತ ಮಡಿಲ್...!
ನಮಡ ಬೊಡ್ಚಿ... ಭೇದ ಭಾವೊ
ನಮೊ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಜೀವೊ...||

*

ದುಡ್ಡ್’ ಬೋಡು
ನಂಕ್
ಕಷ್ಟೊ... ಸುಖೊಕು
ದುಡ್ಡ್ ಬೋಡು....
ಆಂಡ,
ಇತಿ ಬೋಡು...
ಮಿತಿ ಬೋಡು...
ಬೋಡೇ ಬೋಡು
ನಂಕ್-
‘ದುಡ್ಡ್’ ಬೋಡು...||

*

ಅಪ್ಪೆ... ಅಮ್ಮೆರ್
ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನ
ರಡ್ಡ್ ದೈವೊಲು
ಅಕ್ಲೇ ನಮನ
ಭಾಗ್ಯೊ ಶಿಲ್ಪಿಲು...
ಪ್ರೀತಿ ದಿಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್
ಅಕ್ಲೇ-
ರಡ್ಡ್ ದೇವೆರ್...||

*

ಕತ್ತಲೆ ಬೊಳ್ಪುದಾಟ...
ಈ ಬದ್ಕ್....
ಕತ್ತಲೆಕಳೆದ್
ಬೊಳ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ
ಸಾದಿ ನಮ
ನಾಡುಕೊ...||

✍ ನಾರಾಯಣ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ನಿತಿನಾ
ನುಳಿಯಾಲು ನಿರ್ಪಾಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ - 574 259

ಗೋರಿ

ಸೈತಿ ಬೊಕ್ಕ
ಕಟ್ಟುವೆರ್
ಮಲ್ಲ ಗೋರಿ
ಐಕಾತ್ರ ಖರ್ಚ್
ಮಲ್ಪುವೆರ್ ದುಡ್ಡು ಭಾರಿ
ಪಿರವುಡ್ದು ಪನ್ಪೆರ್
'ಪೋಡೊಂಜಿ ಮಾರಿ'!

ದುಂಬು – ಬೊಕ್ಕ

ಮದಿಮೆರ್ದ್ ದುಂಬು
ಆಯೆ ಪುಗರೊಂದಿತ್ತೆ
ರಂಬೆ ಊರ್ವಶಿ
ಇತ್ತೆ ಮೆಲ್ಲ
ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ
ಹಿಡಂಬೆ ರಕ್ಕಸಿ

ಮರ್ಲ್

ಇತ್ತೆದ
ಪರಬೆರೆಗ್‌ಲಾ
ಶುರು ಆಪುಂಡು ಮರ್ಲ್
ತೂನಗ
ಮಾಡನ್ ಗರ್ಲ್!

ಕಳುವೆರ್

ಬಸ್ ಕಂಡಕ್ಟರ್‌ನಕ್ಲುಲಾ
ಒಂಜಿ ರೀತಿದ
ಕಳುವೆರ್
ದಾಯೆ ಪಂಡ
ಚಿಲ್ಲರೆ ಕೊರಂದೇ
ಕುಲ್ಲುವೆರ್.

✍ **ತೀರ್ಥಪ್ರಿಯ ದಿನು ಬಳಂಜೆ** (ದಿನೇಶ್ ಬಿ.ಕೆ.) ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮದ್ರಾಸು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮರೀನಾ ಕ್ಯಾಂಪಸ್, ಚೆನ್ನೈ - 600 005

ಅಗ್ಗಿಸೂ

ಅವುಲೊರ್ತಿ ಊರ್ಮಿಳೆ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ಭಾನುಮತಿ
ಉಪ್ಪರಿಗೆದಿಲ್ಲದ ಮೂಲೆಡ್
ಕನೊಕುಲೆನ ಕೋಪೆ ತುರಿಯೊಂದೇ ಒರಿದ್
ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆದ ನೆನೆಪುದ ಪಟ್ಟೆಡ್ದ್
ಬರಿಕುಂತುವೆರ್!
ಅವುಲೊರ್ತಿ ಸೀತೆ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ದ್ರೌಪದಿ
ಎರಮನೆಡ್ದ್ ಗುಡ್ಚಿಲ್‌ಗ್
ಮೂಜಿ ಬಕ್ಕರಾದ್ ತಡಮೆಲೆನ್ ಕಡಪಂದೆ
ಜನಮಾನಿಲೆ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಸೂಜಿಡ್
ಕಂತಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್!
ಅವುಲೊರ್ತಿ ಸೂರ್ಪನಖಿ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ಮಂಥರೆ
ಬೆಂಜನದ ಕಲ್ಲಾದ್
ಉಡಲುರಿತ ಚೂರಿ ಮುಳ್ಳುಡು ಮೋನೆ ಪರಕೊಂದು
ನಾಲೂರ ತೂಥೆಕ್ಕ್ ತೊರಿಪಾಟೊಡು
ಬೈಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್!
ಅವುಲೊರ್ತಿ ಕೈಕೆ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ಕುಂತಿ
ಮಿರೆ ಪೇರ ದುನ್ನೊಗು
ಕಿರಾತಕಡ್ದಿದ ಲೇಪ ಪೂಜೊಂದು ಸರಿಟ್
ಉಡಲ ಬೇಂಕೆಡ್ ಮೇದಲೆದ ಕೊಡಿನ್
ಪುಂಟೊಂದುಲ್ಲೆರ್!
ಅವುಲೊರ್ತಿ ಸತ್ಯವತಿ ಬೊಕ್ಕೊರ್ತಿ ಶೀಲವತಿ
ನನ ಒರ್ತಿ ಗುಣವತಿ ಕುಡವೊರ್ತಿ ಬೇತೆನೆ !
ನಿಚ್ಚ ನೇತ್ರಾವತಿಯಾದ್ ಪರತ್ ಪೋಪಿನೆನ್
ತೆರಿಯಂದೆನೇ ಒರಿದಿನೆಟ್ ಚೋದ್ಯ ದಾನೆ!
ನಿಕ್ಲೆ ಸೆಡ್ತೆದ ಕೊಡಿಯೇರ್‌ಂಡಲಾ
ನಿಕ್ಲೆ ಮುರ್ತೆದ ತರ್ಕತ್ತಿಗ್ ನೀರ್ ದೀಪಿನಕುಲೇರ್?

✍ **ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರ ಮಾರಿಪಲ್ಪ**
ಪೆರ್ಮುದೆ ಪದವು, ಮಂಗಳೂರು - 574 509.

ಮೋಕೆದ ಗುರುವಗ್...

ಮೋಕೆದ ಗುರವಾ,

ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಬರೆಯಿನ ಈ ಓಲೆ ತೂದು ಈ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದಾಲಾ ತಪ್ಪು ಎನ್ಯಡಾ ಪಂಡ್ದ್ ಆ ಬಗೆಟ್ ನಿನಡ ಮಾಪು ನಟ್ಪೊಂದು ಈ ಓಲೆ ಬರೆವೊಂದುಲ್ಲೆ. ಗುರುವಾ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ದುಲಾಯಿ ಅವೇತೋ ದಿನೊರ್ದಿಂಚಿ ಉರ್ಕರೊಂದಿಪ್ಪಿನ ಅಂಗ್‌ನ್ ಇನಿ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಈ ಕಾಕಜಿಡ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅಂದ್ ಗುರುವಾ, ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮಸ್ತ್ ದಿನೊಕ್ಲೆರ್ದಿಂಚಿ ಮೋಕೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ! ಉಂದೆನ್ ಈ ನಂಬುವನಾ ಬುಡ್ಪನಾ ಪಣ್ಪಿನ ನಿರ್ಧಾರ ನಿಕ್ಕ್ ಸೇರಿನವು. ಎನ್ನ ಈ ಮದಿಪು ಕೇನ್ದ್ ನಿಕ್ಕ್ ಒರ ತೆಲಿಕೆಲಾ ಬರು, ಅತ್ತಂಡ ಪಿಸ್‌ರ್‌ಲಾ ಬರು. ಒಂಜಿ ಗಳಿಗೆ... ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಮರ್ಲ್ ಪತ್‌ದ್‌ಂಡಾ ಪಣ್ಪಿನ ಸಂಕಲ್ಪೊಲಾ ನಿಕ್ಕ್ ಬರು! ಅಂದ್ ಗುರುವಾ... ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಮಣೆಟಿಪ್ಪಿನ ಊರ್ದ ಗುತ್ತುದ ಗುರಿಕಾರೆ ಕಾಂತಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆನ ಒರ್ತಿಯೇ ಮಗಳ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕಲ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಸ್ಪರ್ಶ ಓಲು? ಮೋನೆಗ್ ಮಂಜಲೊದ ಅರದಾಲ ಪೂಜಿದ್, ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪಜ್ಜ ಪಾಡ್ದ್, ಪಾರ್ದನೊದ ಸಂಧಿಗ್ ಭೂತೊಗು ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಚೀಂಕ್ರನ ಮಗೆ ಗುರುವೆ ಓಲು? ಪೋಡ್ಯನಾ ಗುರುವಾ...? ವಿಪರ್ಯಾಸ ಪಂಡ ಉಂದುವೇ, ಅವೆಕಾದೇ ತೆರಿದ್‌ನಕ್ಲು ಪಂಡ್ತಿನಿ, 'ಪ್ರೇಮ ಕುರುಡು' ಪಂಡ್ದ್.

ಗುರುವಾ, ಯಾನ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆಡ್ ಬಡವೆ ಆದಿಪ್ಪು, ಆಂಡಾ ಕಲಾರಾಧಕೆ ಆಯಿನ ನಿನ್ನ ಕಲಾಶ್ರೀಮಂತಿಕೆದ ಎದುರು ಒವುಲಾ ಲೆಕ್ಕೊಗೇ ತಿಕ್ಕುನವತ್ತ್ ಗುರುವಾ..! ಗುರುವ ಯಾನ್ ನಿನನ್ ಮೆಚ್ಚ್‌ದ್‌ನಿ ನಿನಡ ಬೋಡಿತ್ತ್‌ನಾತ್ ಪನವು, ಐಭೋಗ, ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಉಂಡು ಪಂಡ್ದತ್ತ್. ಆ ನಿನ್ನ ಕಲುಕಬಟದಾಂತಿನ ಪುರ್ಪದಂಚಿನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಯಾನ್ ಸೋತು ಪೋತೆ. ಗುರುವಾ ಎಂಕ್ಲೆ ಹಿರಿಯಕ್ಲು ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಗುತ್ತುದ ದೈವ ಕೊಡಮಣಿತಾಯಗ್ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನ ಆ ನಿನ್ನ ಪೊರ್ಲು! ಮಂಜಲೊದ ಅರಾದಾಲೊಡು, ಜೀಟಿಗೆದ ಬೊಲ್ಪುಡು, ತೆಗ್‌ಲ್ ಮೀಸೆದ ಮೋನೆಡ್ ಈ ಎನ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ನೇ ತೂದು ತೆಲಿಪಿನ ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದಿರನಂಚಿನ ಆ ನಿನ್ನ ತೆಲಿಕೆದ ದೇಬಿ. ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಿರಿಟ್ ಸಿಂಗಾರ ಆದ್, ಅಣಿ ಏರಾದ್ ಸಂದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಸಯೊ ಆನಗ ನಿನ್ನ ಬಾಯಿದ್ರ್ ಬರ್ಪಿನ ಮುತ್ತುದಂಚಿನ ಮದಿಪುದ ಪಾತೆರೊಲು... ಕಂಬುಳದ ಬರೀತ ಕೆದುಟು ಪಗ್ಗು ತಿಂಗೊಳುಡು ನೀರ್ ಆಜುನ ಪೊರ್ತುಡು ಮಕ್ಕೇರಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕೆದುತ್ತ ಮುಗುಡು, ಮೊರಂಟೆಲೆನ್ ಪತ್ತುನ ಆ ನಿನ್ನ ಗೇಣ್ಮೆ... ಕೆಡ್ಡೆಸೊದ ದಿನೊತಾನಿ ದಟ್‌ಪಾಲೆದ ಇರೆತ ಬಲ್ಲ್‌ಡ್ ಉರ್ಲು ಪಾಡ್ದ್ ಮುರ್ಗ ಪತ್ತುನ ಆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಗೆ... ಈ ಕಟ್ಟೆ ಬಲೆಕ್ ಮರ್ಲಾದೇ ಬೂರುವನೋ ಪಣ್ಪಿನ ಬೆರ್ಮೆದಂಚ ಬೂರುನ ಪುದೊಕುಲು... ತಿಂಗೊಳ್ದ ಪುಣ್ಣಮೆದ ದಿನೊತಾನಿ ದುಡಿಬೊಟ್ಪೊಂದು ಪೆರಿಯಪಾದೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲೊಂದು ಈ ಪಣ್ಪಿನ ಆ ಡೆನ್ನ ಡೆನ್ನನೋ ಪದೊ... ನಿನ್ನ ಜುವೊದ ಗಂಟುಲಾಯಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟಕೊದ ಅಭಿನಯ... ಬರೆಪಿನ ಅಬ್ಬೆಸೋ... ಒಂಜಾ... ರಡ್ಡಾ ಗುರುತಾ? ಕಲಾ ಐಬೋಗನೇ ನಿನಡ ದಿಂಜಿದಿಪ್ಪುನಗ ಈ ವಾ ಕಲಾವಿದಗ್ ಕಮ್ಮಿ ಪನ್...? ಆನಿ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಕಂಡೊದ ಕಟಪುಣಿಯೆ ಈ ಎರುಕ್ಲೆ ಮೇತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಬಾನೊಡು ಮುಗಲ್ ಕಬಿದ್ ತಿಡಿಲ್ ಮೆಂಚಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬನ್ನಗ ಯಾನ್ ಪೋಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಎದುರುಡು ಬರೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ನಿನನ್ ಪಜ್ಜ ಪಾಡಿನ ಆ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆದ ದಿನೊಕುಲು... ಅವು ಮದಪ್ಪುನನಾ ಪನ್ ಗುರುವಾ...?

ಗುರುವಾ... ಇನಿ ಯಾನ್ ನಿನಡ ಸೆರಂಗ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ನಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ. ಎನ್ನ ಈ ತೊಡುನು ನಡಪಾದ್ ಕೊರುವನಾ ಗುರುವಾ? ಈ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ ಐಸಿರದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಕರ್ಬಿಲ್ಲದ್ ನಿನ್ನನೇ ಆಯಿನ ಆ ನಿನ್ನ ಸಬಿದಿಂಜಿ ಲೋಕೊಗು ಎನನ್ ಎದ್ಕುನುವನಾ ಗುರುವಾ...? ಎನನ್ ನಿನ್ನಾಳಾದ್, ನಿನ್ನ ಉಡಲರಾಯಣಿಯಾದ್ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತುವನಾ ಗುರುವಾ? ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡು ಗುರುವ, ನಿಕ್ಕ್ ಒರಿಯಗೇ ಆ ತಂಕ ಉಪ್ಪುನೀ ಪಂಡ್ಡ್... ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಲಾ ಮೀರ್‌ದುಂತಿ ಸಂದರ್ಭೊಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದಾಂತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬುಡಿ ಬ್ರಾಣೆರೆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಸಾಯನ ಬೈದ್ಯೆ ಇಲ್ಲಾಗ್ ಕೊಂಡಾದ್ ತಾಂಕ್‌ದ್, ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿಜೆನಾ...? ಕೊಡ್ದಬ್ಬುನ ಕೊಡಂಗೆ ಬನ್ನಾರ, ಕೊರಗ ತನಿಯನ್ ಮೈರಕ್ಕೆ ಬೈದೆದಿ ಆಸ್ರಯ ಕೊರ್ಪು ತಾಂಕಿನ ಕತೆಕುಲಿಜ್ಜನಾ ಗುರುವಾ...? ಗುರುವ, ಯಾನ್ ನಿನಡ ಪನವು ಪದ್ದೇಯಿ ಕೇನುಜಿ. ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ, ಐಭೋಗದ ಅಂಗ್ ಎಂಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ಎಂಕ್ ಮಾಳಿಗೆದ ಇಲ್ಲದ ಬದ್ಕ್ ಬೊರ್ಚಿ. ಆ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪಿರವುದ ಬಂಧನೊರ್ದು, ನಿನ್ನ ಕಂಗ್‌ದ ಸೋಗೆದ ಜೋಪಡಿದ ಗುಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಬದ್‌ಕೇ ಯಾವು ಗುರುವಾ! ಮೋಕೆ, ಇಶ್ವಾಸೋ ಉರ್ಕರೊಂದಿಪ್ಪಿನ ನಿನ್ನ ಇಲ್ಲದ ಉಪ್ಪು ಮುಂಚಿದ ತಂಞನನೇ ಯಾವು ಗುರುವಾ. ಎನ್ನ ಈ ಉಡಲಕಡಲ್‌ಡ್ ತುಯ್ಯೊದಿಪ್ಪಿನ ಅಂಗಾಲಾಪುನು ನಿನಡ ಈ ಓಲೆದ ದಿಂಜಾ ಬುಡ್ಪಾದೀತೆ. ಉಂದೆನ್ ಈ ಎದ್ಕೊನುವ ಪಣ್ಪಿನ ನಿರೀಕ್ಷೆಡೇ ಯಾನಿಪ್ಪುವೆ. ಎನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆನ್ ಈ ಅತ್ತ್ ಮಲ್ಪಯಾ ಪಣ್ಪಿನ ನಂಬೊಳಿಗೆಡಿಪ್ಪಿನ ನಿನ್ನ ಮೋಕೆದ ಉಡಲ್‌ಗ್ ನಿನ್ನಾಳಾವರೆ ಬಯಕೊಂದಿಪ್ಪಿನ,

ಡಾ. ಸ್ಪರ್ಶ

ಅಂದ್ ಗುರುವಾ... ಉಂದು ಆನಿ ನಿಕ್ಕ್ ಬರೆಯಿನ ಓಲೆ. ಕುಡೊರ ಓದೊಡಾದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗುರುವಾ ಇನಿ ನಿನ್ನ ನಂಪು ಮಾತ್ರ ಎನಡ. ಜಾತಿ-ಮತೊ, ಅಂತಸ್ತ್ ಉಂದು ರಡ್ಡೆನ್ನಾ ಕಡತ್ ಬರ್ಪಿನ ಬಿರ್ಸ್ ನಮ್ಮ ಪ್ರೇಮೊಗು ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಗುರುವಾ. ಒಂಜಿ ತೆಲಿಕೆಗ್ಲಾ ಜೂವ ಕಡಿಯೊನುನ ಉಲ್ಲಾಸೋ ಉಮೇದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಪಟೊನ್ನಕ್ಲೆರ್ದೆ ದೂರ ಆಪಿನ ಈ ಜವನಾದಿಗೆದ ಅಂಬುರ್ಪುಗು ಅವು ದಾದ ಪಣ್ಪೆರೋ ಗುರುವಾ...? ಅಂದ್ ಗುರುವಾ ಈ ಬದ್‌ಕೇ ಏತ್ ಚೋದ್ಯ ಅತ್ತಾ...? ಕರಿನ ಸುಗ್ಗಿಡ್ ದೊಂಪದ ಬಲಿತ ದಿನೊತಾನಿ ಗುತ್ತುದ ದೈವ ಕೊಡಮಣಿತಾಯನ ಪೆಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಮಾಡೊದ ಗುಡಿ ಬಾಕಿಲ್‌ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕ್‌ದ್ ಈ ಪರಲೋಕ ಸಂದಿಯಾ ಗುರುವಾ...! ಅಂದ್! ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಬಾಯಿಗ್ ಈ ಕದರ್ ಆಯ. ಆಂಡಾ... ಎಂಕ್‌ಲಾ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ಲಾ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತು ಗುರುವಾ... ನಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ನಿ ಅವು ಕೊಡಮಣಿತಾಯನ ಪೆಟ್ಟ್ ಅತ್ತ್... ಅವು ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್‌ನವೇ ಪೆಟ್ಟ್ ಪಂಡ್ದ್! ಅಂದ್, ಗುತ್ತುದ ದೈವಗ್ ಜಪಾನ್ ಮೇಡ್ ರಿವಾಲ್ವರ್ ಒಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್? ಗುರುವಾ... ಒರ ಈ ಪನ್ ಗುರುವಾ... ಈ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆದ, ಜಾತಿ-ಅಂತಸ್ತ್‌ದ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮರ್ಜಿದ, ಮಜ್ಜಿಡ್ ಗಿಂಚಿ ಗೀಟ್‌ಗ್ ಅಕೇರಿಯೇ ಇಜ್ಜಾ ಗುರುವಾ...? ಪನ್ ಗುರುವಾ, ಒರ ಪನ್! ಅಂದ್ ಪನಿಯರೆ ಇನಿ ಈಯೇ ಓಲ್ಲಾ ಪನ್? ಗುರುವಾ, ವರ್ಸೊಗೊರ ನಡಪಿನ ಕೊಡಮಣಿತಾಯನ ಕೋಲದ ಬಲಿ ಇನಿ. ಊರ್ದ ಜನೊಕುಲು ಮಾತಾ ಮಾಡೊದ ಕಂಡೊಡ್ ಸೇರ್ದೆರ್. ಏಪಲದ ಈ ದಿನತ ಆ ನಿನ್ನ ತೆಂಬರೆದ ಪೆಟ್ಟ್, ಗಗ್ಗೊರದ ಶಬ್ದೊ ಅಣಿತ್ತ ಸಿಂಗಾರ, ಪಾರ್ಥನೊದ ಪದ, ಚೀಟಿಗೆದ ಬೀಜಾಟದೊಟ್ಟುಗು ಇನಿ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಭೂಲ್ಯ ಕೊರ್ಬಗಲಾ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ಎಂಕ್ ಇನಿಲಾ

ಈಯೇ ತೋಜೊಂದುಲ್ಲಾ ಗುರುವಾ.... ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೈಟ್ ಆ ಕೊಡಮಣಿತಾಯೆ ಒಸಯ ಆದ್ ಮದಿಪು ಕೊರ್ನಗ ಆ ದೈವ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಬಾಯಿ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಪ್ರೇಮಕತೆತ ಬಗೆಟ್, ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ನಿಜ ಕತೆನ್ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಎದುರು ಪಣ್ಪವುಂಡು ಪಣ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊನು ತನ್ನ ಒರಿಯೇ ಮಗನ್ ಈ ಕತೆಕ್ಕ್ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ತೆಗ್‌ಲೆ ಬರಿಯರುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಪಾಪಾ.... ವಿಧಿಧಾತನ ಗೊಬ್ಬು ಅರೆಗೇ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ ತೋಜುಂಡು. ಅಂದ್ ಗುರುವಾ.. ಆ ಕೊಡಮಣಿತಾಗ್ ನಿನ್ನ ಒರಿಯನ ನೆತ್ತೆರೇ ಯಾದಿಜಿ ತೋಜುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಆಯೆ ಇನಿ ನನೊಂಜಿ ಬಲಿ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲೆ! ಅಂದ್, ಇನಿ ನಡೀರ್ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೈಟ್ ಕೊಡಮಣಿತಾಯೆ ಒಸಯೊ ಆನಗ, ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿ ಅಣಿ ಕೊನೊಯೆರೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಬನ್ನಗ, ಯಾನ್ ಕಿದೆತ್ತ ಕೊಟ್ಯಡ್ ನುಗೊತ್ತ್ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಪುನ ಆದ್ ನೇಲೊಂದಿಪ್ಪುವೆ! ಗುರುವಾ... ಈ ಜಗತ್ತ್ ವಿಶಾಲವಾದುಂಡುಗೇ... ಭೂಮಿ ಗುಂಡಾದುಂಡುಗೇ... ಗುಂಡಾಯಿನ ಈ ಭೂಮಿಡ್ ದುಂಡಾದ್ ನಮ ತಿರ್ಗೊಂದು ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಣ್ಪಿನ ವೊಂಜಿತ್ತ್ಂಡಾಂಡ ನನದ ಏಳೇಳ್ ಜನ್ಮೊಡುಲಾ ನಮ ಜತೆ ಜತೆಯಾದ್ ಜೋಡಿ ಪಕ್ಕಿಲೆಲೆಕ ಉಪ್ಪುಗ ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕೊಂದು ಅಕೇರಿಗ್‌ಲಾ ನಿನ್ನಳಾವರಂವದಿಂನ ನಿರ್ಭಾಗ್ಯೆಯಾದ್ ಈ ಲೋಕೊಗೇ ಇತಿಶ್ರೀ ಬರೆವುಂದುಲ್ಲೆ ಗುರುವಾ... ಎನನ್ ಮಾಪು ಮಲ್ಪುವನಾ ಗುರುವಾ?

✍ **ಡಿ. ರಾಜೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ದೋಟ** 'ಕಲಾವಿಹಾರ' ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 324

ಕೆಲಸೊನ್ ಪಿಂದೊನ್ನಾ

ಇಂಚಮಾತ ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಎದ್‌ರ್ ಪಂಡ್‌ದ್
ಎನನ್ ಗಡಿಬಿಡಿ ಮಲ್ಪೊಡ್ಚಿ ಕೃಷ್ಣ
ಪಿನ್ಪಿನವೇ ಮಲ್ಲೆಂದಾಂಡ ಕುಡ ಕುಡ ದಾಯೆ
ಬಿರ್ಸ್‌ದ ಕೆಲಸೊಗೆನನ್ ನೂಕುವಾ?

ಅರ್ಜುನಾ ಅಂಚತ್ತ್, ಕೇಣ್ಲಾ
ಲೋಕೊಡು ರಡ್ಡ್ ಸಾದಿಲು ತೂಲ-
ಗೇನೊಡೇ ದುಂಬುಪೋದು ಪೋದು

ಗೇನೊಡ್ ಬೆಂದ್‌ದ್
ಪೋವೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಾದಿ
ಕೆಲಸೊಡೇ ಸಾದನೆ ಮಲ್ಪಿನವು ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ

ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಂದಿತ್ತ್ಂಡ ಬಿರ್ಸೆನಾ?
ಆತೇಟ್ಟೆ ಅಂಚ ಕುರೆ ಮಾತ ಪೋವಾ?
ಪೋವಂದ್, ಕೆಲಸೊನು ಬುಡ್ದು ಇಪ್ಪರನೇ

ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ ತೆರಿಲಾ
ಪಿದಾಯಿಡ್ ದಾಲ ಮಲ್ಪಂದೆ ಬಲತ್ತಿಕಾರೊಡು
ಕುಲ್ಲುದು ಉಲಯಿ ಎನ್ನೊಂದೇ
ಇಪ್ಪುಜೆರಾ ಅವು ದಾನೆ ಸೀದನ?
ಸುಳ್ಳತ್ತ ಅವು?
ಅಯ್ತ ಬದಲ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ತೆರಿದ್
ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ಹಿಡಿತೊಡು ದೀದ್
ಒಯ್ಪೆಲ್ ದಾಂತೆ ಕೆಲಸ
ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನವು ಅಂದ್‌ದ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಲಾ
ಪೊಕ್ಕಡೆ ಕುಳ್ಳುನೈಡ್ದ್ ಒಂತೊಂತೆ
ಮಲ್ತ್ಂಡಲಾ ಎಡ್ಡೆನೇ
ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊನೆ ಪೂಜೆ
ಅವ್ವೆ ಗೇನ
ಅವ್ವೆ ಯಜ್ಞ, ಯಾಮಂದ?

(ಭಗವದ್ಗೀತೆ ಅಧ್ಯಾಯ ಮೂಜೆಟ್ಟ್‌ಡ್ದ್ 9 ಮುಟ್ಟದ ಶ್ಲೋಕೊಲೆನ ದೂರದ ನಿರೆಲ್ಲ್‌ಡ್)

✍ **ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ,** ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು, ಬೆಸೆಂಟ್ ಪ. ಪೂ. ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು - 3

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

'ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್' ಮಾಲೆ			ರೂ.
೧. ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (೧೯೯೫)	:	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ	೧೨.೦೦
೨. ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್ (೧೯೯೫)	:	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೩. ಬಡಕೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ (೧೯೯೫)	:	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೫.೦೦
೪. ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (೧೯೯೫)	:	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್	೧೨.೦೦
೫. ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ಪೊಳಲಿ (೧೯೯೫)	:	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ	೧೦.೦೦
೬. ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್ (೧೯೯೫)	:	ನಾ. ವುಜಿರೆ	೧೨.೦೦
೭. ಎನ್. ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (೧೯೫೯೫)	:	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ	೧೨.೦೦
೮. ಎಸ್.ಯು. ಪುಣಿಯಾಡಿ (೧೯೯೫)	:	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ	೧೨.೦೦
೯. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (೧೯೯೭)	:	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೨.೦೦
೧೦. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೧೯೯೭)	:	ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೨.೦೦
೧೧. ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (೧೯೯೭)	:	ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್	೧೨.೦೦
೧೨. ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (೧೯೯೭)	:	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್	೧೨.೦೦
೧೩. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೭)	:	ಎನ್ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ	೧೨.೦೦
೧೪. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	:	ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ	೧೨.೦೦
೧೫. ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೮)	:	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್	೧೨.೦೦
೧೬. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (೧೯೯೮)	:	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು	೧೨.೦೦
೧೭. ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ (೧೯೯೯)	:	ನರೇಂದ್ರ ರೈ, ದೇರ್ಲ	೧೨.೦೦
೧೮. ಕು. ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (೨೦೦೧)	:	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು	೧೨.೦೦
೧೯. ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ (೨೦೦೨)	:	ಎನ್. ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦
೨೦. ಕೆ. ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (೨೦೦೨)	:	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ	೧೫.೦೦

ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು (ಕನ್ನಡ ಮಾಲಿಕೆ)

೧. ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (೨೦೦೨)	:	ರಘುನಾಥ ನರ್ಕಳ	೧೫.೦೦
೨. ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (೨೦೦೩)	:	ಎಂ. ರತ್ನ ಕುಮಾರ್	೧೫.೦೦

ಬೇತೆ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

೧. ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (೧೯೯೬)	:	(ಸಂ) ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ	೨೮.೦೦
೨. ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (೧೯೯೭)	:	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್	೨೮.೦೦
೩. *ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (೧೯೯೭)	:	(ಸಂ) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ	೩೦.೦೦
೪. ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮)	:	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ	೨೫.೦೦
೫. ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (೧೯೯೮)	:	(ಸಂ) ಕುದ್ಯಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೫.೦೦
೬. ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು (೧೯೯೮)	:	(ಸಂ) ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್	೨೦.೦೦
೭. ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (೧೯೯೮)	:	ಡಾ. ಯು. ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೩೦.೦೦
೮. *ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (೧೯೯೮)	:	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ	೨೫.೦೦
೯. *ಜೋಕ್ಲೆ ದನಿ (೨೦೦೦)	:	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೫.೦೦
೧೦. ಮಹಾಭಾರತೊ ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (೨೦೦೦)	:	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೨೪೦.೦೦
೧೧. ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ	:	ದಿ. ಪಾ. ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ	೧೫.೦೦
೧೨. ತುಳು ಲಿಪಿ (೨೦೦೧)	:	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೦.೦೦
೧೩. ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (೨೦೦೨)	:	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ, ಪೊಳಲಿ	೩೦.೦೦

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ಬೂಕುಲು

೧.	ಮುಗೇರರು-ಜನಾಂಗ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ (೧೯೯೭) : ಡಾ. ಅಭಯ ಕುಮಾರ್		೨೦೦.೦೦
೨.	ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (೧೯೯೭):	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ	೧೮.೦೦
೩.	ನಿಲೆ (೧೯೯೭) :	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ	೨೮.೦೦

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

೧.	*ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ	೧೫.೦೦
೨.	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (೧೯೯೮) :	ಎ.ವಿ. ನಾವಡ	೧೫.೦೦
೩.	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಸುಶೀಲ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೫.೦೦
೪.	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (೧೯೯೮) :	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ	೧೫.೦೦
೫.	ಪುಳ್ಯೂರು ಬಾಚೆ (೧೯೯೮) :	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ	೧೫.೦೦
೬.	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (೧೯೯೮) :	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ	೧೫.೦೦
೭.	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೮.	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (೧೯೯೮) :	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್	೧೫.೦೦
೯.	ಮಾಯಂದಾಲ್ (೧೯೯೮) :	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ	೧೫.೦೦
೧೦.	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (೧೯೯೮) :	ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ	೧೫.೦೦
೧೧.	ಬನ್ನಾಲ್ (೧೯೯೮) :	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್	೧೫.೦೦
೧೨.	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್	೧೫.೦೦
೧೩.	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (೧೯೯೮) :	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ	೧೫.೦೦
೧೪.	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ (೧೯೯೮) :	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್	೧೫.೦೦
೧೫.	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (೧೯೯೮) :	ಕೆ. ಆರ್. ರೈ	೧೫.೦೦
೧೬.	ಅಪ್ಪೊವಡ್ಯೆ (೧೯೯೮) :	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	೧೫.೦೦
೧೭.	ನಾಗಸಿರಿ (೧೯೯೮) :	ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ	೧೫.೦೦
೧೮.	ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು (೧೯೯೮) :	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ	೧೫.೦೦
೧೯.	ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (೧೯೯೮) :	ಎನ್. ಕೋಯಿರಾ, ಬಾಳೆಪುಣೆ	೧೫.೦೦
೨೦.	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (೧೯೯೮) :	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್	೧೫.೦೦

*ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು'

ವರ್ಷದ ಕಿಸ್ತ್ ೫೦.೦೦ ಅಜೀವ ಚಂದಾ ೫೦೦.೦೦

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸಂಪಾದಕರು : ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಎಸ್. ಎಚ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ಲಾಲ್‌ಭಾಗ್, ಮಂಗಳೂರು - 575 003

ಮುದ್ರಣ : ಮನೋರಮಾ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ಸ್, ಬಿಜೈ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 004
ದೂರವಾಣಿ : 212623, 222505

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಡಾ. ಗಾಯತ್ರಿ ನಾವಡ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ಡಾ.ಬೆಳ್ಳಿಪ್ಪಾಡಿ ಸತೀಶ್ ರೈ

ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್

ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದ್

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ

ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ

ವಿ.ಜಿ.ಪಾಲ್

ನಾ.ವುಜಿರೆ

ಕೊಯಿರಾ ಎನ್. ಬಾಳೆಪುಣಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಎಸ್. ಎಚ್ ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪ

ನವೆಂಬರ್‌ಡ್ ಕಾಸರಗೋಡುಡ್ ಕನ್ನಡ
ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ,
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ
ಅಕಾಡೆಮಿಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕದ
ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ
ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಡ್ ನಡತ್ತಿನ
`ಹೊರನಾಡ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೇಳ'ದ
ಉದಿಪನ ಕೂಟೊಡು ಡಾ. ವಾಮನ
ನಂದಾವರ ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಅಬ್ದುಲ್ಲ,
ಶ್ರೀ ಚೇರ್ಕಳಂ ಅಬ್ದುಲ್ಲ, ಡಾ. ಹಂಪ
ನಾಗರಾಜಯ್ಯ ಶ್ರೀ ಹರಿಕೃಷ್ಣ
ಪುನರೂರು, ಶ್ರೀ ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್
ಕಲ್ಕೂರ, ಶ್ರೀ ಕಾ.ತ. ಚಿಕ್ಕಣ್ಣ,
ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲ್ಲಾಯ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು
ವೇದಿಕೆಡುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆ
'ಮರೆಯಬಾರದ ತುಳುವರು'
ಮಾಲೆದ ರಡ್ಡನೇ ಕನ್ನಡ ಬೂಕು
ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ ಬದುಕು
ಬರಹ ಗ್ರಂಥೊನು ಬುಡುಗಡೆ
ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಾಹಿತಿ
ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ.
ಶ್ರೀ ಯಂ.ಕೆ. ಸೀತಾರಾವ್
ಕುಲಾರ್, ಡಾ. ವಾಮನ
ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ಯು.ಆರ್.
ಚಂದರ್, ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಮಟ್ಟಾರು
ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ ಆರೆನ ಮಗೆ ಡಾ. ವೈ.
ಸನತ್ ಹೆಗ್ಡೆ ವೇದಿಕೆಡ್ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಕಾಸರಗೋಡುದ ಬದಿಯಡ್ಕಡ್
ಕರಿ ನವೆಂಬರ್‌ಡ್ `ಗ್ರಾಮೀಣ
ಜಾನಪದ ಕಲಾಮೇಳ'ದ
ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭೊಡು
ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ,
ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಶ ದೇವ ಪೂಜಿತ್ತಾಯ,
ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪೈ, ಡಾ. ಶ್ರೀ ನಿಧಿ
ಸರಳಾಯ ಮೊಕುಲು ವೇದಿಕೆಡ್
ಉಲ್ಲೆರ್

Reg. With RNI No. Kartuloo 14/10/2000-TC